

SYNODVS
DIOECESANA
SACRI MONASTERII CAVENSIS

CELEBRATA

Per Reuerendissimum in Christo Patrem, & Dominum

D. ANGELVM
A FVNDIS

EIVSDEM SACRI MONASTERII ABBATEM.

EIVSQ. DIOECESIS, AC IVRISDICTIONIS ORDINARIVM.

Anno Domini. MDCXXVIII.

NEAPOLI, Apud Dominicum Maccaranum. 1629.

SVPERIORVM PERMISSV.

SYNODVS
DIOECESANA
SACRI MONASTERII CAVENSIS

CELEBRATA

Per Reuerendissimum in Christo
Patrem, & Dominum

D. ANGELVM
A FVNDIS

EIVSDEM SACRI MONASTERII
ABBATEM.

EIVSQ. DIOECESIS, AC IVRISDICTIONIS
ORDINARIVM.

Anno Domini MDCXXVIII.

NEAPOLI, Apud Dominicum Maccarannum. 1629.

SVPERIORVM PERMISSV.

EDICTVM INDICTIONIS

SYNODI

D. ANGELVS A FVNDIS

ABBAS SACRI MONAST. CAVENSIS

EIVSQ; DIOECESIS, AC IVRISDICTIONIS Ordinarius, Utilis Dominus Terrarum Tramutulæ, Roccæ Pimontis, &c.

Vniuersis de Clero, & Populo nostro, ad quos præsentes quomodolibet spectabunt. Salutem in Domino.

LIcet nullis nostris suffragantibus meritis; ex superna tamen prouidentia Maiestatis, in Sacri Monasterij Cauensis, eiusq; Diœcesis regimine constituti; eo animi nostri curas, cogitationesque omnes intendimus, vt grauissimum humeris nostris impositum onus, quo ad fieri potest, digne coram Domino portemus: eiusque gregem pastorali nostræ sollicitudini commissum, nostraque fidei concreditum, per salutarium monitorum viam, ad æternæ vitæ vberrima pascua deducamus. Quo sic diligentis, ac seduli Pastoris officium adim-

 plentes

plentes, supremo illi Pastorum Principi, oues suas, quas innocui ac purissimi sanguinis effusione redimere non dubitauit, incolumes sistere, ac præsentare valeamus. Huic ergo pastorali nostro muneri, ac debitæ seruitutis officio satisfacere volentes, iisque quæ ad Dei Optimi Maximi cultum, Populi nostri salutem, Cleri decus, Sacramentorum administrationem, morum reformationem, ac totius Christianæ Religionis, in nostra Diœcesi, pietatem, spectant, & pertinent prospicere; Synodalem conuentum indicendum, & conuocandum duximus, prout præsentis nostri Edicti decreto, indicimus, cogimus, & conuocamus: Optimè quippe nouimus hoc semper extitisse in Ecclesia Dei ad supradicta omnia præstanda præstans ac singulare remedium à SS. Patribus institutum, & [a] Sacrosanctis Concilijs Dominici gregis Pastoribus demandatum. Præsenti itaque nostro Edicto Dilectos nobis in Christo Archipresbyteros, Parochos, Presbyteros, Cappellanos, Beneficiatos, aliasque Ecclesiasticas personas, Sindicos item, & Electos Terrarum nostræ Ditionis, omnésque, & quoscunque alios, siue Laicos, siuè Clericos, ad quos de Iure, vel consuetudine Diœcesanæ Synodi interesse spectat, & pertinet; requirimus, hortamur, & monemus; ac nihilominus eis, & cuilibet ipsorum in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub excommunicationis pœna, præcipimus,

[a] Cōcil. Nice. 1. c. 5. in cap. habeatur dis. 18. Trid. sess. 24. de refor, c. 2 c. annis singulis & c. de cōcil. ead. dist. 18. per totam.

mus, & mandamus, ut ad diem 17. Mensis Decembris præsentis Anni 1628. ad prædictam Sanctam Synodum celebrandam, in Ecclesia Cathedrali nostri Sacri Monasterij Cauensis, mundis super pelliceis, respectiue induti, conueniant, & conueniße debeant, inde, nisi ea. [a] dimißa, & absoluta, non discesuri.

a Ex Concil. Vor.matiensi c. 16.

Quod si ipsimet, venire aut ipsis legitimè impeditis (quorum impedimenti causa nobis significanda, & probanda erit) procuratores legitimos mittere neglexerint, iam dictam pœnam, & alias [b] de Iure, vel consuetudine contra non accedentes infligi solitas, & consuetas, ac nostro arbitrio reseruatas, se nouerint subituros. Monemus vero, & hortamur omnes curam animarum habentes, ut per id temporis interuallum, quo ab eorum Ecclesijs aberunt, eas idoneo, ac probato Sacerdoti, quoad fieri potest, commendent; Interim etiam in omnibus Ditionis, & Diœcesis nostræ Parochialibus Ecclesijs, quinta quaque feria, Missam de Spiritu Sancto recitari, aut si aliter officij ratio postulauerit, in eadem de ipso collectam fieri mandamus, precesque à Christi fidelibus continuè ad Deum, pro eiusdem Synodalis Conuentus felici progressu, fundi. Quæ omnia, ut uniuersis quos concernunt innotescant, nec facile quis ignorantiæ excusamen possit obtendere, præsens Edictum

b Ex Concil. Carthag. 3. c. 10. in cap. placuit dist. 18. & c. si quis il 1. eadem dist.

manu

manu nostra subscriptum, sigilloque communitum, per infrascriptum Cancellarium nostrum fieri, & per vniuersas nostræ Diœcesis Ecclesias transmitti mandauimus. Datum in nostro Sacro Monasterio Cauensi die VIII. Mensis Nouembris. Anno Domini, M. DC. XXVIII.

D. Angelus à Fundis Abbas Cauensis, & Ordinarius.

Locus † sigilli.

D. Iouita Romanus Decanus, & Cancell.

I. N.

In nomine Sanctæ, & Indiuiduę Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.

Sessio prima Synodi Diœcesanæ Sacri Monasterij Cauensis.

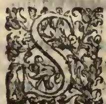
Celebrata.

In Ecclesia Cathedrali eiusdem Sacri Monasterij, Die Decimo septimo Mensis Decembris.

De Mane.

De Fide Catholica eiusque professione præmittenda, ac Religione conseruanda.

CAPVT PRIMVM.

Piritualium Pastorum cura, peruigil, ac diligens solertia ea maximè prouidere debet, quæ ad eius fidei conseruationem pertinent, quam S. R. E. quę, [a] disponente Domino cunctorum fideliũ Mater est, & Magistra, firmiter tenendam omnibus præscribit, ac confitendam proponit; sine hac enim [b] impossibile est placere Deo, sine hac, quæ salutis, [c] ac Religionis totius est fundamentum, impossibile est, aut erigi

a c. dãnamus. de sum. Trin. & fid cathol. c. fideli. eod. tit in 6.
b Hæbr. 11.
c 1. Cor. 3. D. Chrioſt. hom de fid. Abr. & immol. Isaac & hõ. de fid. spe. & char.

Fides salutis, ac Religionis totius est fundamentum.

erigi spirituale ædificium, aut erectum posse consistere; sine qua [d] nihil sanctum, nihil castum, nihil est viuum; Iustus enim ex fide viuit, quam qui Diabolo decipiẽte perdiderit, viuens mortuus est: [e] Qui enim non credit iam iudicatus est, & sicut per fidem iustitia, ita etiam per fidem veram vita obtinetur æterna, dicente Domino Saluatore. [f] Hæc est vita æterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Iesum Christum. [g] Et quidem non in solo opere virtutum, aut in sola obseruantia mandatorum, sed etiam in tramite fidei [h] angusta via est, & arcta porta, quæ ducit ad hanc vitam; & magni laboris est; magnique discriminis, inter dubias imperitorum opiniones, & verosimiles falsitates, per vnam sanæ doctrinæ semitam inoffensis gressibus ambulare; & cum vndiq; se laquei errorésque opponant, omne periculum deceptionis euadere. Quocirca [i] Beatus dicitur quem Dominus erudierit, & de lege sua docuerit eum: qua beatitudine nos precipuè donati sumus, qui ab Apostolica Sede, [l] quam neque hęretica vnquam corrumpere prauitas, nec pagana potuit, aut poterit vnquam superare perfidia, firma habemus pręsidia veritatis; nec humanæ sapientiæ verbis, sed doctrina Spiritus Sancti per eam eruditi, quæ ab illa didicimus credimus, & quod credimus ipsa duce profitemur, & prędicamus.

Sacri ergo Concilij Tridentini [m] decretis inhęrentes, huius fidei professionem iuxta fel. rec.

d S. Leo ser. 4. in nat. Dñi

e Ioann. 3.

f Ioann. 17.

g S. Leo. ser. 5. in eodem festo.

h Matth. 7.

i Psalm. 93.

l S. Leo. ser. 2. in anniuersario suæ assumptionis.

m Sess. 3. & sess. 24. c. 12. de reform.

Per fidem Iustitia, & vita æterna.

Non in sola obseruantia mandatorũ, sed etiam in tramite fidei angusta est via quæ ducit ad vitam.

Romanæ Ecclesię Fidem, nec hæretica prauitas potuit vnquã corrumpere, nec Pagana perfidia superare.

a In Bull. sup. for. iur. profess. fidei, quę incipit, Iniunctum.

fel. rec. Pij [a] Papæ Quarti præscriptum ac formam pręmittendam duximus, vt ab omnibus in hac S. Synodo congregatis prius emittatur, quæ talis est.

Ego N. firma fide credo & profiteor omnia, & singula quæ continentur in Symbolo fidei quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem Cæli, & Terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cælis; & incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in Cælum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos; cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre filioque procedit. Qui cum Patre, & filio simul adoratur, & cōglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam

venturi ſæculi. Amen.

Apoſtolicas,& Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes,& conſtitutiones, firmiſſime admitto,& amplector.

Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſẽſum, quem tenuit,& tenet Sancta Mater Eccleſia,cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum ſcripturarum admitto, nec eam vnquam,niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum, accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe verè,& propriè Sacramenta nouæ legis, à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta;atque ad ſalutem humani generis,licet non omnia ſingulis neceſſaria:ſcilicet Baptiſmum,Confirmationẽ, Euchariſtiam, Pænitentiam, Extremam vntionem,Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre,& ex his Baptiſmum,Confirmationem,& Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

Receptos quoque,& approbatos Eccleſiæ Catholicæ Ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio,& admitto.

Omnia, & ſingula quæ de peccato Originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt amplector, & recipio.

Profiteor pariter in miſſa offerri Deo verum proprium,& propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis; atque in Sanctiſſimo

Eucha-

Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, & substantialiter Corpus, & Sanguinem, vna cum anima, & Diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini, in sanguinem; quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi.

Constanter teneo Purgatorium esse animasque ibi detentas, fidelium suffragijs iuuari.

Similiter, & Sanctos, vna cum Christo regnantes venerãdos, atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas.

Firmiter assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis; nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, & venerationem impartiendam.

Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque vsum Christiano Populo maximè salutarem esse affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco.

Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi

Vicario veram obedientiam ſpondeo , & iuro.

Cætera item omnia à Sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs;ac præcipuè à Sacroſancta Synodo Tridentina tradita, definita,& declarata,indubitanter recipio,atque profiteor;ſimulque contraria omnia,atque hæreſes qualcunque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor,& veraciter teneo;eandem integram,& inuiolatam vſque ad extremam vitę ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere,& confiteri;atque à meis ſubditis, ſeù illis quorum cura ad me in munere meo ſpectabit teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit curaturum. Ego idem N. ſpondeo voueo,ac iuro;ſic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Decretũ. 1. Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 2. de reform.

HAnc fidei profeſſioné, iuxta pręmiſſam formam,emittere teneantur prouiſi de quibuſcunq;beneficijs,prę ſertim curam animarum habentibus, à die adeptæ poſſeſſionis,ad minus infra duos menſes, in manibus noſtris vel Vicariorum noſtrorum, Tramutulæ,Pertuſiæ, & Sancti Petri intus Pollam, Cilenti, vel Roccæ Pimontis, reſpectiuè, prout in aliquo ſupradictorum locorum ſita fuerint beneficia, de quibus fuerint prouiſi.

Fidei profeſſionem emittere teneantur prouiſi de quibuſcunque beneficijs curam animarum habentibus.

Quod ſi contra fecerint, ne dum iuxta

Concil. Triden. decreta fructus non faciant ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragetur, ſed, & alias arbitrio noſtro punientur.

Decretū.2. Ex Bull. Pij 4 quæ incipit: In ſacroſancta.

Magiſtri itē Grāmatices, & bonarum artium profeſſores.

MAgiſtri quoque Grammatices, & ſiqui ſunt in locis noſtræ Ditioni ſubiectis, bonarū artium profeſſores, ad eandē fidei profeſſionem in manibus noſtris, vel Vicariorū noſtrorum, vt ſupra, reſpectiuè emittendam, antequam quicquam docere incipiant, teneantur; alioquin à ſcholis excludantur, vlterius niſi de noſtra vel Vicariorum noſtrorum licentia non admittendi.

Decretū.3.

Item admiſſi ad prædicandum Dei Verbum.

QVi item in noſtra Diœceſi ad prædicandum Dei Verbum fuerint admiſsi, ſi Presbyteri ſeculares fuerint, illā iterum in manibus noſtris, vel Vicariorum noſtrorū reſpectiuè emittere teneantur; ſi verò Regulares, doceant ſe alias in manibus ſuorum ſuperiorum emiſiſſe, vt ſupra, ſi non docuerint, emiſſuri. Quod ſi ſub quocunque prætextu præſtare recuſauerint, ad prędicandum non admittantur.

Decretū.4.

De hæreticis denuntiādis.

AD eiuſdem fidei conſeruationem maximè refert, vt teterrima hæreſum lues lōgiſſime ab ijs, qui de Catholica fide rectè ſentiunt arceatur: ſcriptum eſt enim, quia cum Sancto Sanctus eris, & cum peruerſo peruerteris. Quo circa Archipresbyteris, Parochis, Quibuſcunque curam animarum habentibus, ac omnibus in Ditione, & Diœceſi noſtra conſtitutis, cuiuſcunque ſexus, gradus, & conditionis exiſtant in virtute ſanctæ obe

Pſalm. 18.

dien-

dientiæ, & sub excommunicationis latæ sententiæ pœna mandamus, vt quoscumque nouerint hæresis alicuius nota suspectos existere, aut à fide Catholica aberrare, aut hæreticalia verba proferre, vel hæreticorum more viuere, Nobis statim, aut Vicarijs nostris quam primum denuntient, aut denuntiandos curent.

Decretũ. 5. De prohibitis, & suspensis libris non legendis.

ET quia non minus periculi Christi fidelium animabus ex hæreticorum cõuersatione, quam ex librorum eorundem lectione oriri compertum est; Idcirco præter pœnas in Bulla Cœnæ Domini, & alijs particularibus S. R. & generalis inquisitionis decretis appositas, sub alijs etiam pœnis arbitrio nostro luendis præcipimus, ne quisquam libros hæreticos, aut de hæresi suspectos, seù quomodocumque, & ex quacumque causa prohibitos, aut suspensos, apud se tenere, aut legere præsumat.

Decretũ. 6. De librorum indicibus cõficiendis, & præsentandis

QVi etiam malo, vt facilius occurratur, mãdamus omnibus nostræ Ditioni subiectis, vt quorumcumque librorum, quos apud se habuerint, Inuentaria conficere teneantur, Nobis aut Vicarijs nostris, infra duorum mensium spatium, à die promulgationis prę sentis Synodi, deferenda, sub pœna amissionis librorum, alijsque nostro arbitrio. Quod idem sub ijsdem pœnis seruandum erit, siqui in posterum in nostra Diœcesi, libri introducentur.

Decretũ. 7. De publicandis indicibus

Et quia post librornm prohibitorum indicem

cem à fel.rec. Pio Papa IV. primò editum, postea vero à Summis Pontificibus Sisto V. & Clemente Octauo auctum,& recognitum; multi etiam, & diuersi alij per Illustrissimos DD. Cardinales S. R. Inquisitioni, & Indici Præpositos emanarunt,ac editi sunt Indices. Ideo mandamus Vicarijs nostris, vt procurent omnes Indices ante hac editos,aliosque posthac edendos ad se transmitti, vt eorum collatione nostra Diœcesis à similibus, siqui sunt, libris, possit expurgari.

librorum prohib.torum.

DE MALAFICIS STRIGIS, & Incantatoribus.

CAPVT SECVNDVM.

HAEreticis proximè accedunt Malefici,Strigæ, & Incantatores,qui eò magis sunt detestandi,quo Catholicæ fidei verum cultũ,ac rectũ sensum præseferentes;prauis tñ, & iniquis operationibus ab eadẽ longissimè aberrãtes,non solũ in homines crudeliter,sed & in eorum multoties bona impiè desæuiunt; nec sua ipsorum perditione contenti,incautos quosque,ac simpliciores, scelestis superstitionibus, ac vanis promissis deceptos, secum [a] in æternæ damnationis baratrum satagunt detrahere; tanquam Diaboli satellites, [b] qui sicut deci-

a Concil. Anquirense c,1. in c.Episcopi 26. q 5.
b S. Leo ser. 5. de ieiunio.

[a] Genes. 3.

decipiendis primis hominibus [a] ministerium sibi serpentis assumpsit, ita maledicorum, ac diuinantium linguas, ad seducendos bonorum animos, veneno suæ falsitatis armauit.

Decretũ 1

Syn. S. M. Cap. de ann. 1614. M. S. in Arch. eiusd. Sacri Monasterij.

De denuntiandis maledicis strigis, & incantatoribus

HI ergo vt etiã à Ditione nostra longius arceantur; inhærentes ijs quæ in alia Synodo per rec. mem. D. Fabianũ de Matera sunt statuta; omnibus vtriusque sexus Christi fidelibus nobis subiectis, in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipimus, ac mandamus, vt si quos nouerint viros, vel mulieres, huiusmodi maleficijs, atque incantationibus delectari, vel de tali scelere suspectos esse, Nobis statim, vel Vicarijs nostris denuncient, iuxta [b] Sacrorum Canonum, ac Summorum Pontificum Constitutiones, debita pœna plectendos.

[b] c. in tabulis & c. ex tuarũ de sortil. c. si quis. 1. 2. c. cõtra. c. sortes. c. Episcopi. cap. Augurijs. & c. quicunque 26. q. 5. Leo, 10. in Concil. Lateran. sess. 9.

Decretũ. 2.

De modo quo se gerere debent confessarij cum ijs, qui huiusmodi Criminibus fuerint obnoxij.

COnfessarij autem, si quos in Sacramenti Pœnitentiæ administratione huiusmodi Criminibus obnoxios repererint, grauissime corripiant, ac seuerissimè obiurgent; aperiant diabolicas fraudes, doceantque quam sit periculosum illi credere, qui est Pater mendacij, illi fidere, qui [b] mendax fuit à principio. Inuestigent, an error aliquis, in ijs quæ sunt fidei, in intellectu præcesserit: nec demum nisi graui, ac diuturna pœnitentia imposita dimittant.

DE

DE MALEDICIS, ET Blasphemis.

CAPVT TERTIVM.

Aeresi etiam, quæ summa a blasphemia est, pene est affinis execrabile scelus, ac impia, & immanis eorum hominum temeritas, qui ad D. O.M. similitudinem conditi, eius imaginem referentes; b neque corruptibilibus, auro, vel argento; sed pretioso sanguine immaculati, & incontaminati agni filij ipsius Christi Iesu, redempti, non verentur tamen c impurum os in Cælum ponere; quam, & ipsi Demones credunt, & d contremiscunt, Maiestatem spernere; quam Angeli adorant, Dominationem blasphemare; in eandem, Beatissimam Virginem, & Sanctos eius iniuriosa dicta, & maledicta congerere. Qui vt eo acrius puniantur, quo grauius pec cant; Summorum Pontificum, maximè vero e Leonis Decimi, & Pij Quinti Constitutionibus inhærentes, hæc mandamus.

a Conc. Prou. Auen. in cap. de delictis.

b 1. Petr. 1.

c Psalm. 72.

d Iacob. 2.

e Leo 10. in Conc. Later. sess. 9. in Bull. quæ incip. supernæ dispositionis. Pius V. in bul. quæ incipit Cum primum sul. 3. in bull. quæ incipit In multis.

Hæresis est summa blasphemia.

Decretū. 1. VT quicumque Deo palam, seu publicè maledixerit, aut obscœnis verbis Dominum nostrum Iesum Christum, vel Gloriosam Virginem Mariam eius Matrem expresse blasphemauerit; si Clericus, primum fructibus vnius anni beneficiorum Ec-

Blasphemantium pœnæ si Clerici fuerint.

clesiasticorum, siquæ possidet, priuetur; si secundo in eo peccarit; & beneficiū ammittat, & inhabilis ad alia in posterum obtinenda reddatur; si vero tertio, in exilium mittetur. Quod si nullum possidet beneficium, pecuniaria mulcta, replicatis vicibus nostro arbitrio aggrauanda, erit seuerissimè plectendus, vel eodem arbitrio grauissimè luet in corpore. Si verò Laicus fuerit, primum, & secundo pecunia mulctabitur ex præscripta in Lateranensi Concilio ratione; Tertio grauem pænitentiam publicè aget, eo modo quo à sacris [a] Canonibus præscriptum est. Pæna, nostro, vel Iudicis arbitrio reseruata, si quis siue Clericus, siuè Laicus in Dei Sanctos Contumeliosam linguam ausus fuerit relaxare.

Laicorū blasphemātium pœnæ.

a c. statuimus de maled.

Decretū. 2. IN foro autem conscientiæ, ei qui blasphemiæ reus fuerit, grauem, pro modo culpæ, Confessarius pœnitentiam imponat; in quo eius conscientiam oneramus. [b] Doceat quam seuerè olim in blasphemos sit actum, vt non solum pœna mortis fuerit illis præscripta, sed etiam contra eosdem acriter executa. [c] In Leuitico enim habemus: Homo qui maledixerit Deo portabit peccatum suum, & qui blasphemauerit nomen Domini morte moriatur; lapidibus opprimet eum omnis populus. Propter blasphemiam [d] item Regis Assyriorum, centum octuaginta quinque millia hominum, Angelus Domini vna nocte percussit, ac de viuentiū numero deleuit.

Confessarius cum blasphemo quomodo se gerat.

b Synod. Casin. de ann. 1626. sess. 1. Decr. . . c. 5.

Blasphemantium in lege veteri pœna.

c Leuit. 24.

d 4. Reg. 19.

Qui

Decretũ.3.

Blaſphemantes primo corrigendi fraternè, tum vero ſi correctio non profecerit, deferendi.

QVi vero blaſphemantem audierit, fraternæ correctionis ordine ſeruato, aſperius obiurget; quod ſi non profecerit, dicat [a] Eccleſiæ, vel ad Iudicem ſecularem deferat; decem annorum Indulgentiam, à Leone Decimo in ſupradicta [b] conſtitutione conceſſam, lucraturus; qua etiam ex eadem Conſtitutione, gaudebunt Magiſtratus, ac Iudices, qui de tam deteſtabili ſcelere conuictos, iuſtis pœnis affecerint.

a Matth.18.

b In Concil. Lateran. vbi ſupra.

Decretũ.4.

Verborum ſacræ ſcripturæ abuſus prohibetur.

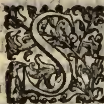
DEmum, vt nefaria etiam eorum petulantia coerceatur, [c] qui ſacræ ſcripturæ verbis, vel ſententijs ad iocum, contumeliam, ſuperſtitionem, impietatem, aut alios quoſuis profanos vſus abutuntur; in huiuſmodi verbi Dei temeratores, ex [d] Sacri Concil. Trident. decreto, grauiter noſtro arbitrio edicimus animaduertendum.

c Cath. Rom. in decl. 2. præcip. decal.

d Seſſ. 4. de vſu, & ædit. ſacrorum librorum. D. Aug. ad inquiſitiones Ianuar. epiſ. 119. 26. q. 2. c. Hiqui.

DE VERBI DEI PRAEDICATIONE, & Fidei eruditione.

CAPVT QVARTVM.

SINE fide intellectum non poſſe eſſe clamat [e] propheta. Niſi inquit, credideritis, nõ intelligetis; illa ſcilicet Myſteria, quæ [f] ſapientibus, & prudentibus à ſæculis, [g] & generationibus abſcondita; paruulis in Chriſtum credentibus, no-

e Eſa. 7.

f Lucæ 10.

g Coloſſ. 1.

uissime sunt reuelata. Eandem vero fidem ex [a] auditu gigni, auditum autem, non nisi per verbum Dei esse docet Apostolus. [b] Ex quo perspicuum est, quam necessaria semper fuerit ad æternam salutem consequendam, Doctoris legitimi fidelis opera; siquidem dictum est ab eodem, [c] Quommodo autem audient, sine prædicante? [d] Quocirca dedit Dominus in Ecclesia sua ab initio, non solù quosdam quidem Apostolos, quosdam vero Prophetas, & quosdam Euangelistas; Sed quosdam etiam Pastores, & Doctores, qui Verbum vitæ annuntiarent, atque in ijs, quæ sunt fidei, & morum, Dei populum erudirent; vt jam non sit paruulus in fide fluctuãs, neque omni doctrinæ [e] vento circumferatur, sed in vera, atque Catholica fide fundatus, eorum prædicatione, ac magisterio, ab ignorantiæ tenebris, ad scientiæ lumen, ab erroribus ad veritatem, à vitijs demum ad virtutes reuocaretur.

a Roman. 10.
b Cath. Rom. initio.
c Roman. 10.
d Ephes. 4.
e Ibidem D. Paul.

Prædicatorũ in Ecclesia Dei necessitas.

Decretũ. 4. Quis sit prædicationis finis.

Decretũ. 1. HOc est ergo Diuini Verbi Concionatorum munus, quod vt Parochi, quibus precipuè hoc onus incumbit; quique in nostra Diœcesi, ad piam plebem Dei Verbi pabulo reficiendam, fuerint admissi, fructuosius exequantur; meminerint verbi illius, quod ad prædicatorem illum eximium, & Gentium Doctorem Paulum Apostolum olim fuit dictum; [f] si quis est tibi sermo exhortationis, hunc profer ad populum: non enim legendi, aut disputandi munus est prædicatio-

Verbi Dei prædicatoribus, quæ sint prædicanda, & quomodo.

f Act. Apost. 13.

a D. Prosp. lib. 1. de vita contemplatiua.

Quomodo se gerat prædicator, vt sit in dicendo efficax.

dicationis officium, sed exhortationis; [a] quæ tunc efficax erit, si non in verborum splendore prædicator, sed in operum virtute, totam prædicandi vim, ac fiduciam ponat; si non vocibus delectetur populi clamantis, sed fletibus; si non plausum à populo, sed gemitum lacrimásque studeat expectare. Ea annuntient populo, non [b] in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in virtute Spiritus Sancti, quibus B. Franciscus prædicationis summam optimè conclusit: [c] Virtutes & Vitia: Pœnam, & Gloriam. Attendant demum quæ circa eiusdem prædicationis officium obseruanda à Sacris Oecumenicis, & generalibus Synodis, & præsertim [d] Lateranensi vltima, & Tridentina sunt sancita.

b 1. Cor. 2.

c D. Bona. in vita S. Franc.

Ad hæc quatuor, capita reducuntur quæcumque populo Dei prædicari possunt.

d Concil. Later. sess. 13. in bull. quæ incipit supernæ Trid. sess. 5. c. 2. & sess. 24. c. 4 de ref.

Decretũ. 2.

Rom. 10.

Prædicatores non admittẽdi sine literis dimissorijs.

QVomodo autem inquit Apostolus prędicabunt nisi mittantur? Et si ergo in Terris, & Pagis nostræ Diœcesis ad illarum Synodorum præscriptum, sacro potissimum Quadragesimæ tempore, sacras conciones omnino haberi velimus, à Sacerdotibus, siue Regularibus, siue Sæcularibus. Statuimus tamen nullum per Archipresbyteros, aut Parochos, sub grauissimis pœnis [e] in iure contentis, & alijs nostro arbitrio reseruatis, ad id muneris admitti debere, qui prius litteris testimonialibus. [f] sui superioris, vel Ordinarij nobis oblatis, atque à nobis etiam approbatus, dimissoriales litteras desuper more solito expediendas, non obtinuerit, Vicarijsque nostris respectiuè præsentaue-

e c. excommunicamus de hę. et. Leo 10. in Conc. Lat. vbi sup.

f Conc. Colonien. de Anno 1536. tit. de Parochis &c. c. 5. Senonense in decretis morũ c. 36.

tauerit. Qui etiam taliter admissi, non nisi consuetas recipiant eleemosinas. Atque vt omnis ab illis absit auaritiæ, & turpis lucri suspitio, numquam se ipsos, pro ijsdem capiẽdis, audeãt apud populum in publica concione commendare.[a] Laicis cuiuscumque professionis fuerint, iuxta Sacros Canones, ab huiusmodi munere penitus exclusis.

Pro eleemosinis capiendis, se ipsos apud populum nõ commendẽt. A munere p̃dicandi Laici excludnntur.

[a] c. cum ex iniuncto & c. sicut in vno de hæret.

Decretũ. 3.

ET nè diuini Verbi prædicatio suo frustretur effectu, sed eum, quem maximè in Domino cupimus, finem sortiatur; iuxta cõstitutionem fel. rec.[b] Pij V. præcipimus, nè dum prædicatio fit, quisque seditiones in Ecclesia faciat, tumultus moueat, clamores excitet cessent, tunc precipuè vana, & profana colloquia, risus immoderati, strepitus omnes, & quæcumque alia, quæ diuini Verbi prædicationem, aut alia sacra possunt perturbare. Extra Ecclesiam vero in foro Ecclesiæ contiguo, de ambulationes, ac negotiationes nullatenus permittantur, nec pauperes eodem tempore, aut dum diuina officia celebrantur, vel sacra peraguntur, sinantur mendicare; quin potius ad eius valuas sistantur; In quo si Archipresbyteri, Parochi, aut Hebdomadarij negligentiores fuerint, nostro vel Vicariorum nostrorum arbitrio puniendi erunt.

Quid seruandum prædicationis, & diuinorum officiorum tempore in Ecclesia.

[b] Pius V. In Bull. quæ incip. cum primum.

Decretũ. 4.

MEminerint etiam Parochi, eorum munus esse diuinam legem interpretari, quibus præcipuè. impositum est onus Verbi Domini; eorum esse officium de[c] legè interro-

Parochorum præcipuè munus est prædicatio Verbi Dei.

[c] D. Hier. in Agg.

terrogatos respondere, e quorum ore Dei [a] lex est requirenda, quorumue labia scientiam custodire debent; Ne ergo nostra incuria, [b] paruulis panem petentibus desit qui frangat; monemus illos, ac quantum possumus in Domino obtestamur, vt commissos sibi fideles, pro sua & eorum capacitate, salubri, doctrina [a] pascere studeant, Dominicis præsertim, ac festis diebus, vel inter missarum solemnia, vel alia hora, quæ magis congrua visa fuerit, docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandoque eis cum breuitate, & facilitate sermonis, vitia quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat, vt pœnas æternas euadere, & cælestem gloriam consequi valeant.

a Malach. 2.
b Tren. 4.
a Synod. vniuers. 6 Cano. 19. Con. Trid. sess. 5. de refor. c. 2.

Quæ saltem diebus festis non est intermittenda.

Decretũ. 5.
d Tren. 3.

ET quia [d] bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua; vt pueri etiam cum pietate, ac fidei notitia adolescant, discantque tenera adhuc ætate, [e] suaue iugum, ac leue Domini onus portare; mandamus omnibus Archipresbyteris, & Parochis, vt singulis Dominicis, alijsque festis diebus, qui Ecclesiæ præcepto agi solent, [f] pueris singuli in suis Parochijs initia fidei tradant, ac Dei præcepta proponant; eosque ad obedientiam primum Deo, præstandam erudiant, deinde parentibus, qui si filios, & filias suas Sacerdotibus ita imbuendos præsentare neglexerint, grauissimam se nouerint de tali culpa in extremi examinis die rationem reddituros.

Iisdẽ diebus pueri fidei notitia, ac Dei præceptis imbuendi.

e Matth. 11.
f Conc. Trid. sess. 24 de reform. c. 4.

Decretū.6. Eadem etiā notitia rusticis, & simplicioribus hominibus tradēda.

STudeant etiam Parochi iisdem diebus, rusticos ac simpliciores homines in Ecclesia conuocare, eadem Christianæ fidei, ac diuinorum præceptorum notitia, pro eorum captu atque intelligentia, imbuendos. In quibus omnibus, si muneri suo defuerint, non pœnas solum in [a] Tridentino Concilio præscriptas, sed & alias etiam nostro arbitrio reseruatas, se nouerint incursuros, cum in eo culpabiles existant, quod [b] antiquitus excommunicatione, & depositione puniebatur.

a Sess 5. c. 2. de reform.

b Can. Apost. 57.

Decretū.7. Festinis, & Quadragesimæ diebus ad Dei Verbum audiendum fideles conueniant.

CVm demum Veritatis testimonio, non sit ex Deo, [c] qui verba Dei non audit; enixius omnes nostræ Diœcesis Christi fideles in Domino [d] hortamur, illosque paternè monemus, vt in Quadragesima, Dominicis, alijsque festis diebus, quibus per Concionatores, vel Parochos sermo in Ecclesia habebitur, ea qua decet frequentia, reuerentia, ac deuotione Sacris Concionibus, ac diuino verbo intersint, vt inde salubriter refecti, & in Christiana Religione profectum, & spiritualis vitæ augumentum valeant reportare.

c Ioann. 8.

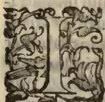
d Conc. Trid. sess. 24. c. 4. de reform.

DE

DE MISSARVM CELEbratione.

CAPVT QVINTVM.

a S. Leo ser. 3, de pass.
b Alexa Pap. ep. 1. decr. c, nihil. de consec. dist. 2.

Nter [a] omnia Diuinæ misericordiæ opera, quæ ab initio saluti sunt impensa mortaliũ, [b] nihil est admirabilius, nihilque sublimius, quam adorandum illud Missæ sacrificium, quod [c] Sanctum Sanctorum de Sacrificijs Domini appellatur: Mysteriorum omnium longè maximum, [d] ac Sanctissimum: Huic enim Sacramento, non solum vniuersa penè præcedentium sæculorum mysteria seruierunt, vt quidquid holocaustorum varietate, diuersitate victimarum, atque hostiarum differentijs sacra fuit dispensatione dispositum, [e] hoc prænunciarit futurum, hoc implendum promiserit; sed & in præsenti Euangelij cursu, huic ipsi construantur templa, erigantur altaria, consecrentur Sacerdotes, ministri dicentur, Ecclesiastica vasa, ac sacra supellectilis deputetur, Christiani denique ritus omnes, ac ceremoniæ cunctæ diriganrur; vt palam Christi Sacerdotes intelligant, quanto sit cum timore perficiendum, quanto interiori contriti cordis, ac puritatis affectu, quantaue exteriori deuotionis, ac pietatis specie sit celebrandum maximum hoc, ac tremendum sa-

c Leuit. 24.

d Conc. Trid. sess. 22. c. 4.

Omnia veteris legis sacrificia sacrosanctum Missæ sacrificium præsignabãt.

e S. Leo ser. 8 de Pass. Dñi S. Aug. lib. 1. con. aduers. legis, & Proph. c. 18. & lib. 17 de Ciu. c. 20. D. Tho 3. p. q. 63. art. 6. in corp. & ibi Suar.

Ecclesiastici ritus omnes cunctęq; ceremoniæ missæ sacrificiũ respiciunt.

a Syn. Botun. ser. de miss.

crificium, quod est[a] Sacerdotalium functionum consummatio, & sacramentorum omnium sacramentum, [b] quod ab æterno interitu animas soluit, quod illam nobis mortem Vnigeniti reparat; qui licet [c] surgens à mortuis iam non moritur, & mors illi vltra non dominabitur; tamen in se ipso immortaliter, atque incorruptibiliter viuens: [d] sacerdos, & sacrificium mirabiliter, & ineffabiliter constitutus: pro nobis iterum [e] in hoc mysterio sacræ oblationis immolatur; in quo etiam eius caro comeditur, eius sanguis, non iam inter infidelium manus, sed in ora fidelium diffunditur; eius denique corpus æterno Patri in salutem omnium tam viuorum, [f] quam defunctorum, acceptissimum sacrificium, offertur; Quod vt ea, qua decet reuerentia, ac religione celebretur, eique debitus honor, & cultus ad Dei Gloriam, & fidelis Populi ædificationem tribuatur, infrascripta inuiolabiliter obseruanda mandamus.

b Greg. 4. Dialog.

c Roman. 6.

d D. Ambr. in orat. ante missam Epiph. hær. l. 55.

e D. Greger. ibidem.

f D. Tho. opn. 57. Isido. lib. 1. de offic. 18 Ciril. Hierosl. Cath. vlt. mistag. Dionis. Are. lib. 3. eccles. Hierarch. c. 7 Clem. consti. Apost. lib. 6. c. 8. 18. & 30. Chris. in epist. ad Philip. hom. 3. Eug. 4. in literis vnionis & c. visum de consec. dist. 1

Decretũ 1

De dispositione Sacerdotis ad celebrandum

VIuificam ergo; & salutarem hanc Hostiam, Christi Sacerdos Deo oblaturus, vt rationabile [g] eius reddatur obsequiũ, se ipsum prius, hostiam sanctam, ipsique Deo placentem, modis omnibus studeat exhibere; nec [h] maculam habens ad altaris ministerium, aut ad supersubstantialem hunc panem Domino Deo suo offerendum, audeat accedere; sed prius, vt inquit Apostolus [i] se ipsum probet, & discutiat; [l] ne qui placare iram Dei posse creditur, hanc ipse ex proprio

g Roman. 12

h Leuit. 21.

i 1. Cor. 11.

l D. Grego. in pastor. 1. p. c. 11

prio reatu mereatur.

Decretū. 2. a 1. Cor. 11

b Con. Trid. sess. 13. c. 7.

De sacramentali confessione premittenda vbi sacerdos mortali peccato grauatus se sentiat.

QVare [a] diiudicans primo Sacerdos Domini corpus, illudque à communibus cibis distinguens, [b] mortalis noxæ sibi ipsi conscius, quantumcumque contritus, ac pœnitens sibi videatur; habita confessarij copia; sine præuia sacramentali confessione, & absolutione, ad Sacramentum hoc peragendum assumendumque, accedere non præsumat. Quod si proprij officij necessitate vrgente, vel alia iusta de causa ad scandalum euitandum, absque pœnitentiæ sacramento celebrauerit, quamprimum confiteatur. [c] Quod ipsum Sacramentum, saltem semel in hebdomada, frequentent sacerdotes; si enim septies in dies cadit iustus, quomodo verisimile erit, sacerdotem, per integram hebdomadam ab omnibus peccatis viuere immunem? satis tamen erit, si non peccare non possumus, peccata lauisse quæ commisimus.

c Syn. Bonon. in Canonib. de missa.

Pœnitentiæ sacramentum semel in hebdomada frequentandum à sacerdotibus.

Decretū. 3. d Eccles. 34 e Sap. 14

f 2. Cor. 2.

g Conc. Trid. sess. 22. dec. de obser. & euitan. in miss. Conc. Vormacens. c. 18

De publice, & notorie criminosis sacerdotibus à celebrando, & Clericis siue Laicis ab interueniendo missæ arcendis.

SCriptum est etiam, quia [d] dona impiorum non probat Altissimus: [e] Odio enim sunt Deo impius, & impietas eius. Quapropter publicè, & notorie criminosi Sacerdotes ad offerendum Missæ sacrificium nullatenus admittantur; quoadusque per Dei gratiam, & eorum diligentiam, [f] Christi bonus odor facti; tetrum illum, & mortiferum odorem malæ famæ; in odorem vitæ, & boni nominis commutauerint. [g] Immo nec Clericos, aut Laicos tales existentes Sancto Al-

tari ministrare, aut sacris interesse permittimus. Neque item ad celebrandum admittantur [a] vagi, & ignoti Sacerdotes, nisi de nostra, vel Vicariorum nostrorum respectiue licentia, & [b] præsentatis prius litteris dimissorialibus, quas, si nimis fuerint obsoletæ, committetur etiam fides Ordinarij eius loci, vbi fuerint commorati; Circa quæ Parochos, & Ecclesiarum Sacristas oneramus, nostro vel Vicariorum nostrorum arbitrio, si in prædictis transgressores fuerint, puniendos.

De vagis, & ignotis Sacerdotibus non admittendis ad celebrandum sine litteris dimissorijs sui ordinarij:

a Conc. Hildesemi. cap. 6. Conc. Vorm. c. 62. & Cabilon. 2. c. 41 b Con. Trid. sess. 23. c. 16 & de consec. dist. 5. c. non oportet.

Decretū. 4

NOn [c] commessationibus, & ebrietatibus incumbere, sed maximè Dominū Iesum Christum induere debent, qui eius sacerdotio nouiter initiati, eius deputati sunt altari, prætiosissimi eius corporis, ac sanguinis ministerio consecrati. Quocirca [d] commessationes, saltationes, conuiuia omnia, quæ in nouarum missarum celebratione fieri solent, omnino prohibemus; cum eo præcipuè die deceat Christi Sacerdotem ab omni sæculari, & vana conuersatione separatum, arctius ipsi Christo vniri, & in contemplatione tantæ collatæ sibi diuinitus gratiæ, immorari. Publicas itē exactiones ēt sub eleemosynæ prætextu, eadē occasione, interdicimus, eas solum permittentes, quæ à cōsanguineis, alijsque pijs Christi fidelibus, spontanea pietate offeruntur; quas Sacerdos post offertorium, in [a] infimo Altaris gradu constitutus non nisi manipulum, vel sacras imagines offerens deosculandas, poterit recipere

Commessationes, & conuiuia in nouarum missarū celebratione prohibentur

c Roman. 13

d Con. Trid. vbi supra Synod. Hildesem. c. 35

Nouum Christi Sacerdotē quæ deceant

Publicæ exactiones etiā sub eleemosinæ prætextu prohibentur Non tamen spōtaneę piorum oblationes.

a Syn. Nucerina in c. de offer & euit. in celeb. miss

cipere; Qui si contrafecerit, exactarum eleemosynarum priuatione, & alijs arbitrio nostro pœnis erit mulctandus.

Decretũ.5. a Michęs

SOllicite a cum Domino Deo Nostro ambulandum esse docet propheta. Quare, quæ ad eius cultum, in hoc præcipuè pertinent sacrificio, diligenter sunt prævidenda, & exactè seruanda: Nullus ergo nouus Sacerdos præsumat primam missam celebrare, nisi ab alio sacerdote, ad id muneris, vt infra singulariter deputãdo, edoctus, exactè prius calleat Missæ ritus, & cæremonias; de quo idem sacerdos Vicarijs nostris in partibus respectiuè fidem facere teneatur, sine quorum benedictione, ac licentia nemo primam missam audeat celebrare.

De nouis Sacerdotibus non admittẽdis ad celebrandum, nisi prius exactè missæ ritus, & ceremonias calleant

Nullus nouus sacerdos sine vicarij licentia primã missam celebret.

Decretũ.6.

RItus autem, & cæremoniæ, tum in missarum celebratione, tum in quocumque Ecclesiastico officio, illæ sint solum, quę per Sanctam R. E. in rubricis missalis nouissimè per fel. rec. Clementis PP. Octaui reformati, & cæremoniali eiusdem iussu edito, seruandæ omnibus proponuntur, quibus Sacerdotes, & Clerici omnes diligenter studeant, quibusue nemo quidquam, vel minimum adimat; quæ etiam vt exactius seruentur, volumus & præsenti decreto decernimus, in vnoquoque Ecclesiarum nobis subiectarum Capitulo, per Vicarios nostros deputandum esse Sacerdotem vnum, qui magis ad hoc idoneus, & aptior videbitur, qui Ecclesiasticos Ritus, & cæremonias omnes accur-

De cæremonijs, & ritibus S.R.E. ad vnguem seruandis

De Cęremoniarum Magistro in vnoquoque Capitulo deputando

accurrate perscrutetur; inuigilet, vt exactè præstentur; ac præcipuè in suo quęque munere, nouiter quocumque ordine initiatos, instruat. Cui etiam in earumdem executione Presbyteri, & Clerici omnes obediant, graui nostro, vel Vicariorum nostrorum arbitrio, si negligentes, aut contradictores fuerint, animaduersione plectendi.

Ab ipso nouiter ordinati Ecclesiasticis cerimonijs imbuendi. Eique omnes obediens obediant.

Decretū. 7.

NEc vero sola interior puritas, sed & exterior mundities, ac reuerens, deuotusq; corporis habitus sacro Altari est aferēdus[a]. Caueat ergo sacerdos, ne in re sacra profanus appareat, nec sit tam sordidus aut ineptus, vt biretum vel aliud quidpiam tanto sacrificio impertinens super ipsam diuini altaris mensam collocare non vereatur. Multo magis autē caueat ne[b] cōtra Sacros canones Missam, vel Missæ partem operto capite celebret, nisi forte infirmitatis causa, de nostra, vel Vicariorum nostrorum licentia, fuerit alicui concessus subbireti vsus; [c] quo tamen à Canone vsq; ad sacrificij consummationem inclusiuè, nullatenus quilibet vtatur.

De exteriori cultu in missa seruando.

Biretum, aut quoduis aliud impertinens ad missæ sacrificium super altare non collocet sacerdos. Operto capite missam nō celebret, nisi infirmitatis causa de Vicarij licentia.

a Syn. Botun. in canon. de missa

b cap. nullus Epis. de consecr. dist. .. Synod. Treuer. in c. de offic miss.

c Syno. Prou. Saler. de ann. 1615. tit. de celebr. missæ cap. 11

Decretū. 8.

NE inter legendum sacerdos erret, vel hæreat; quod sicuti crassæ ignorantiæ est manifestum indicium, ita sacerdotem ipsum non minime vituperabilē, ac ridiculum reddit. Celebraturus Missam ipsam totā, (quę quoad fieri potest, diei[d] officio sit conformis;) antequam è sacrario exeat, præuideat, prælegat, & disponat. Nec[e] vllus audeat Missam de defunctis diebus festis recitare.

De missa præuidenda

Nisi rōnabili de cā missa non recitanda, quæ non sit diei officio cōformis. Dicbus festis missæ de Requiem non recitandæ.

d c. quidam de celeb. miss. Con. Salegas. cap. 1:

e Syn Botun. vbi supra: Con. Colon sect. 3. c. 31. Syn. Nuce. in c. de sepul.

dum

a Con. Agu. cap. 18 b Bellar. lib. 2. de sacrific. miss. cap. 2.

Nimia celeritas, aut tarditas fugienda.

Memoriter nihil dicen.

Sacro Canoni missæ nihil addendũ, vel detrahendum.

Dum vero rem Diuinam sacerdos facit,[a] nimiam celeritatem, & tarditatem fugiat;[b] secreta secretè, memoriter quid quam ne dicat, sed ex libro legat Canonem, & cuncta quæ sunt in canone; cuius verbis, sub cuiuscumque deuotionis, aut pietatis prætextu, non liceat pro animi voluntate, quicquam addere, vel detrahere. Vocis tenor grauis sit, corporis gestus, modestus ac deuotus. Denique illud vnum Sacerdos secum reputet, vt rem tantam in oculis Dei, & hominum absque culpa, & sine scandalo perficiat; accurate legens, intentè consecrans, deuote offerens, reuerenter tractans, & non indignè sumens Corpus, & Sanguinem Domini.

Decretũ 9.

De missa hora competenti & pro populi commoditate celebranda.

c Syn. Salern. de anno 1615 tit. de celebr. miss. c. 2. & 3

d D. Tho. 3. p. q. 83 ar. 2. ad 4. & dist. 13. q. 1. ar. 2. D. Antonin. 3. p. tit. 13. c. 6 § Gabr. lect. 14. in Cano. & summistæ in uer. miss.

VT autem Christi fideles propriè pietati satisfacere possint, & Missam quotidie audientes, tanti sacrificij virtute; Deo conciliati, per illius gratiam sua ipsorum negotia feliciter aggrediantur, & felicissime deducant ad finem. Statuimus per omnes nostrę Diœcesis Ecclesias hũc ordinem esse seruandum vt vbi[c] non nisi vna missa celebrari potest, ea hora competenti pro populi commoditate celebretur. Vbi vero plures celebrari possunt, ita debitis interuallis distribuantur, vt vna in Aurora pro operarijs, vel iter facturis; alia vero, vel aliæ iuxta Archipresbyterorum dispositionem, quibus id curæ committimus, differantur alijs horis celebrandæ; non tamen, nisi debitis, ab[d] Aurora scilicet, vsque ad meridiem; excepta

nocte

nocte Natiuitatis Domini.

Decret. 10. Caueat etiam sacerdos, ne in Missarum celebratione, superstitio, quæ veræ pietatis falsa semper imitatrix fuit, aliquo modo irrepat; a Quocirca Missarum, seù in earundem celebratione, candelarum determinatum, & certum quendam numerum, nec maiorem, nec minorem, magis à superstitioso cultu, quam à vera Religione procedentem, sub pœnis arbitrio nostro, omnino prohibemus. b Duo ad minus, dum Missæ Sacrificium offertur, ardeant luminaria. c Prohibemus item missas, quæ circumferuntur, Sancti Gregorij pro viuis, & defunctis; Quindecim Auxiliatorum; & de Patre Aeterno; & quascunque alias à Sacra Rituum Congregatione non approbatas, quas si quis in posterum recitare præsumpserit, non solum pœnas in Indice librorum prohibitorum contentas; sed & alias nostro arbitrio reseruatas, se nouerit incursurum.

De omni superstitione in missarum celebratione vitanda

Prohibetur missarum, & candelarum superstitiosus numerus

Prohibentur etiam missæ S. Gregorij pro viuis, & defunctis, 15 Auxiliatorũ, & si quæ aliæ sunt sac: Rituum Congregatione nõ approbatæ

a Con. Trid. sess. 22. cap. de obseru. in sac. missæ

b D. Crisost. in liturgia. Microlog. c. 11. Bellar. lib. 2. de missa c. 14. Suar. 3. p. dispu. 81 sect. 6. & colligitur ex litteras de celebr. missæ

c Ex decr. S. Congregationis Rituum Rom: 8: Aprilis 1628

Decret. 11. Fidelium etiam pietati consulentes, d in Ecclesijs nostræ Ditioni subiectis, in quibus Dominicis, alijsque festis diebus missas canendi consuetudo viget; eam nullo pacto intermittendam, sed omnino seruandam mandamus; in quibus vbi commodè fieri potest, Diaconus, & Subdiaconus Dalmaticis induti Sacerdoti missam cantu celebranti ministrent; Quod vbi ob Clericorum minorem numerum fieri non poterit; Clericus mundo, nec lacero super pelliceo indutus, mini-

De obseruandis in missa solemni, & cantu Ecclesiastico

d Syn. S. M. Cauensis manuscrip. de anno 1614. sess. 2: in c. 15. de diu. offic.

a Syn. vniuersal. 6. can. 75. extrauag. docta Sanctorū. Io:22, in 6. c. cantantes de con ecr. dist. 1. Con. Trid. sess. 22: vbi supra: Con. Pro. Senonse c. 17 in decretis morum
b Coloss. 3

ministret. [a] Organa autem, & cantus, si qui in huiusmodi Missis, aut alijs Ecclesiasticis officijs interuenerint, omni vanitate fugata, nihil omninò præter Dei laudes, & spiritualia cantica resonent; quæ apta sint [b] docere, & commonere Christi fideles, illosque, ad Deo in cordibus suis in gratia, & gratiarum actione cantandum, excitare.

In Organis & cantu Ecclesiastico quæcum que vanitatē redolent, eui- tanda.

Decret. 12.

TAnto autem sacrificio ministrantes Diaconi, & Subdiaconi; meminerint, quod si vasa Domini ferentes in veteri lege, quæ [c] futurorum vmbra tantummodo fuit, mundari tamen prius iubebantur. [d] Mundamini, inquit Propheta, qui fertis vasa Domini; quanto magis ablui, & mundari debent, qui ea in præsenti lege, quæ vmbra discussa, veritatis splendorem aperuit, non solum ferunt, & portant; sed tractant, & contingunt, atque Angelorum Ministerio consociati, ad ipsius Sacri Altaris venerabile Mysterium proximè accedunt? Quocirca non solum exteriori corporis munditie, sed & interiori Angelica puritate illos prælucere est necesse.

De Diaconis, & Subdiaconis sacro altari ministrantibus.

c Hæbr. 10
d Isai. 52.

Quanta in ipsis etiam mūdities, & puritas requiratur.

Caueant ergo ne non [e] ieiuni, aut certè mortalis peccati conscientia grauati, tam tremendo sacrificio assistere præsumant. [f] Verius enim est id audentes, noui mortalis peccati reatum incurrere, tanquam à profano ministerio, sacrum non discernentes, nec [g] pretiosum separantes à vili. Si itaque opus illis fuerit, non nisi præuia sacramentali confessione, aut saltem feruido contritionis actu

e Conc. Antisiodo. c. 19. & Treuiren. in c. de off. missę f D. Tho. in 4. dis. 24. q. 1. ar. Ang. v. Clerc. 8. n. 1. Silu. eod. 2. nu. Caie. 2. 2. q. ar. 2 g Hier. 15

Nō Ieiuni aut mortali peccato grauati non audeant Altari ministrare.

E præ-

præmisso, ad tantum ministerium audeant accedere.

Decret. 13.

De Clericis missis interuenientibus.

CLerici etiam Sacerdoti, vel sollemniter celebranti, vel Missæ sacrum priuatim peragenti ministrantes, non solum decenter vestibus sint compositi, & ornati, ac mundo superpelliceo induti; sed maximè vultus modestia, & apta corporis compositione decorati; vt diuini huius officij Maiestas, ac splendor, & interiori, & exteriori cultu, quoad fieri potest, omni ex parte refulgeant.

Decret. 14.

a Syn. Casin. de anno 1626 sess. 1. c 6. decr. 18. c. tribus de consecrat. dist. 2

b Prou. 4

c Syn Augnj. in c. de sacristia.

De gratijs post missam habendis.

SAcro [a] vero peracto, mensæ Domini particeps factus Sacerdos, caueat ne mensæ Dæmoniorum assideat; non statim ad mundana conuertatur; non vana colloquia misceat; non dissoluatur ad secularia; sed [b] omni custodia seruet cor suum, & in ipso, sibi comparatum, diuinæ gratiæ thesaurum. [c] Quocirca, in vnoquoque sacrario, tabellam earum precum, quæ ante, quæque post missam recitari solent, & genuflexorium etiam statui mandamus, cui Crucifixi Domini nostri, aut alia sacra Imago præponatur, antequam orans Sacerdos, collatum sibi Cæleste munus, Diuinæ Maiestati, gratias illi agens, acceptum referat.

Decret. 15.

d D. Amb. lib. 4 de sacr. cap. vlt. relat. in c. si quotiescumque de consec. dist. 2

Quotidie celebrare, nec laude, nec vituperatione dignum.

SI quotiescumque Christi Sanguis effunditur, inquit [d] Ambrosius, in remissionē peccatorum effunditur; qui quotidie, qui semper peccant, deberent semper sumere medicinam. At quotidie celebrare, sicuti non laude, ita nec vituperatione dignum dixit alte-

rum

a D.Augu. de Eccl.dog c.53 relat.in cap.si quotidie, eadem dist.
b Matth.8:
c Luc. 19.

rum illud Ecclesiæ lumen [a]. Augustinus hinc aspiciens laudatissimum illum militem, qui dixit: [b] Domine non sum dignus; vt intres sub tectum meum; inde oculos connectens ad [c] Principem illum publicanorum, qui lætabundus statim descendit ex Arbore, vt Iesum susciperet hospitio. Nos autem qui corrupto hoc sæculo viuimus, certam omnibus Regulam præscribere non valentes, cuilibet Sacerdoti dicimus ex corde. [d] Sic viue, vt quotidie merearis accipere. Vt tamen in hoc certa aliqua lex pro negligentioribus Sacerdotibus constituatur. Præcipimus, [e] vt animarum curam habentes, saltem ter in hebdomada; reliqui vero Sacerdotes, omnibus diebus festis de præcepto, Missæ sacrificium Deo offerant. Singulos nostræ Ditionis Sacerdotes monentes, de præsentis precipuè decreti obseruatione, Nos in visitationibus exactissimè esse inquisituros, ac grauius in illegitimos transgressores animaduersuros.

d Ambr. lib. 4. de sacr. c. 4. de consecr. dist. 2. c. non iste
e Syno. Auen. in c. de vita & honest. Cler.

Sacerdoti sic viuendum, vt quotidie celebrare possit.

Indulgetur tamen vt sacerdotes animarum curã non habentes diebus festis celebrent; illã vero habentes saltem ter in hebdomada celebrare teneantur

Decret. 16.
f Syn. Bytunt. scr. de miss.

QVo maior est Sacerdotum dignitas, quæ tanta est, vt illi cedant [f] Angelorum gloria, & maiestas vniuersa, eo est indignius hanc sordidissima auaritia labe contaminari, ab ijs precipuè Sacerdotibus, quibus carius est argentum quam sacramentum, qui stulte nimis, gratiam Dei vendi posse, & si forte non mente putant, opere tamen se credere demonstrant. Quorum nequissimum scelus, vt longissimè a nostris

Mercedes, & pacta pro missarum celebratione prohibentur.
Quanta sit Sacerdotum dignitas

a Conc. Trid. sess. 22. in decr. de obser. & euit. in cele br. miss.

b Leo 10. in Con. Later. in bull quæ incipit. Supernæ dispositionis, Pius V. in bul. quæ incipit, Cumprimum

sacerdotibus arceatur; Cuiusuis generis [a] mercedes, conditiones, & pacta pro missarum celebratione sub pœnis in Iure, & Summorum [b] Pontificum Constitutionibus, contra Simoniacos contentis, alijsque grauissimis, etiam temporalibus, nostro arbitrio reseruatis, interdicimus, & prohibemus.

Decret. 17.

c Deutero- 25

d 1. Cor. 9. & c. extirpandæ de præben.

Elcemosina statuitur pro sacerdotibus missas celebrantibus

QVia tamen nouimus ex lege Domini, [c] boui trituranti os non esse alligandum, & [d] Altari deseruientem cum Altari participare: qui enim in sacrario operantur, inquit Apostolus, quæ de Sacrario sunt edunt. Ideò Sacerdotes iuxta antiquissimum Catholicæ Ecclesiæ vsum, quæ à fidelibus pro missarum celebratione vltronea pietate, & eleemosynaliter offeruntur, accipere concedimus. Quod [e] tamen, ne cuiquam Sacerdoti auaritiæ, aut damnabilis lucri occasionem præbeat; Sacerdotum nostræ Diœcesis, statu prius, pauperie, & oneribus maturè consideratis; Ad grauem eorum aliquo pacto subleuandam inopiam; illud etiam attendentes, quod Ecclesiarum nostrarum tenuissimi sunt reditus; id ea lege temperamus, vt Sacerdotes pro vniuscuiusque missæ celebratione; siquidem priuata fuerit, carolenum vnum cum dimidio; si verò cantu celebranda erit, iuxta ea quæ in alia Synodo, sub rec. mem. D. Ignatio à Tortoritio, sunt disposita, carolenos quinque accipiant.

e Ordinarius potest statuere stipendiũ, seu eleemosinam certam ad obligandũ Laicos ad nõ præstandũ minus, & sacerdotes ad non exigendũ plus pro celeb. ratione missarum Cordub. lib. 1 q. 4. dub. 4. Suar. 3. p. disp. 86. sect. 2. Regin lib. 23. n. 241. Mirand. man. Prælato q. 41. art. 23. Barbos. de potest. Episc. alleg 24. nu. 8.

Decret. 18.

De eo quod sacerdotes

CAeterum vt fidelium deuotis eleemosinis satisfiat, neue piæ eorũ voluntates, ex

ex hoc sæculo diſcedentes, pro animarum ſuarum remedio, temporalia bona reliquerunt, ſua ſpe & deſiderio iniquè, & indignè fraudentur. Pro noſtro Paſtorali officio Sacerdotes omnes [a] monemus, ac quantum poſſumus in Domino obteſtamur, vt memores ſint oblationis ſuæ; quæ etiam, vt iugiter ob eorum oculos verſetur, & intelligant etiam Chriſti fideles, neminem è Sacerdotum memoria excidere, nullum debitis ſuffragijs priuari. Mandamus in vniuſcuiuſque Eccleſiæ ſacrario, vel alio patenti loco [b] tabellam appendi, in qua miſſarum, tam pro viuis, quam pro Defunctis celebrãdarum vniuerſa onera deſcribantur, ſiue ea quotidiana ſint, ſiue annua, quibus etiam ſtatutis diebus, ſi nõ fuerint impeditę, aut certè prima die ſimiliter non impedita, infallibiliter ſatisfiat. Prohibentes in poſterum noua perpetua earundem miſſarum celebrandarum, ſine noſtra licentia, onera ſuſcipi, iuxta ea quæ nouiſsimè per [c] Illuſtriſsimos DD. Cardinales S.C.T. interpræ-tationi prępoſitos ſunt decreta.

miſſarum celebrandarum oneribus, ſiue ea quotidiana ſint, ſiue annua, quam primum ſatisfaciant:

Tabella in ſacrario, ſiue alio patenti loco appendẽda in qua huiuſmodi onera ſint deſcripta

a Ex Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. cum Catholica.

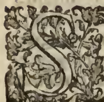
b Syn. Botun. ſer. de n. leiiũ legatis. Syno. S.M. Caſin. de anno 1626. ſeſſ. 1. c. 6. decr. 8.

c 21. Iun. 1625

DE

DE HORIS CANONICIS.

CAPVT SEXTVM.

Acerdotes,& Clericos in sortē Domini vocatos, atque in a agro Dominico peculiariter operarios constitutos, oportet diligenter, atque vigilanter spiritualem exercere culturam, vt perseueranti industria,quæ legitimis temporibus, atque horis sunt exequenda, curantes; de sanctorum inde operum fruge lætentur, quæ si pigro otio, & inerti desidia negligantur, eorum terra nihil generosi germinis pariet, & spinis, ac tribulis subdita, non producet, quæ cælestibus condenda sint horreis, sed quæ infernis vrenda sint flammis. Terra autem,& Ager iste, & si rorante desuper gratia Dei,fide muniatur,exerceatur ieiunijs, eleemosinis, alijsque pijs operibus colatur; Dei tamen verbis, & eloquijs precipuè seritur; b Semen enim est verbum Dei, & orationibus fœcundatur;per quas etiam, enecato omni semine vitiorum, in cordibus nostris inualescit seges læta virtutum. Quocirca ad tantum bonum in eorum precipuè cordibus promouendum, qui diuino famulatui singulariter sunt adscripti,eiusque ministerio mancipati, Apostolicis fuit traditionibus institutum,& perseueranti deuotione seruatum, vt

Sacer-

a D.Leo ser. 3 de ieiun. 10. mensis

b Luc. 8.

D.Leo ibidem

Sacerdotes,& Clerici sunt peculiariter operarij in agro Domini constituti

Ager Diuinus quomodo colatur

Precipua agri Dominici cultura

Oratione eradicātur vitia, virtutes accrescunt

Sacerdotes, & Clerici pijs precibus, & orationibus interdiu noctuque incumberent, Deique laudes, & eloquia, dulci quotidie, & interius cordis meditatione conciperent, & exterius etiam, ad Christi fidelium pietatem excitandam, vocis modulatione resonarent. Hinc diuinum, quod vulgo dicunt, officium institutum, Officium [a] quod rerum omnium Parenti Deo, & priuato, & publico Ecclesiæ nomine exoluitur: quo eius magnalia referantur: celebrantur laudes: accepta, cum gratiarum actione, beneficia commemorantur; quo denique nos metipsos [b] psalmis hymnis, & canticis spiritualibus commonentes, ipsis Beatarum mentium, & Angelorum Choris inferimus, & vnimus. Videant ergo, & attendant Christi Sacerdotes, & Clerici nobilissimo huic officio destinati, illi se Maiestati psallentes assistere, quam Dominationes adorant, tremunt Potestates, & Cherubim, atque Seraphim incessabili voce concelebrant. [c] Quæ si vbique præsens, & in omni loco bonos, & malos speculari creditur, maximè tamen cum ad opus diuinum assistimus, sine aliqua dubitatione, adesse credenda est. Et certè [d] si cum hominibus potentibus volumus aliqua suggerere, non præsumimus nisi cum humilitate, & reuerentia; quanto magis Domino Deo vniuersorum, cum omni humilitate, & puritatis deuotione supplicandum est. Vt ergo seruitutis huius obsequium illi, quanta maiori fieri potest reueren-

a Syn. Boiur, scr. de diuin. offic.

b Coloss. 3

c S. Pater Benedictus in Reg c. 19

d Idem ibidē c. 20.

Diu'num officium quare institutum

Oculi Domini vbique bonos, & malos speculantur.

Cum omni humilitate Deo supplicandum

uerentia,& pietate, exhibeatur; quæ sequntur, in diuini officij recitatione, seruanda disponimus.

Decretū. 1 ET si in Ecclesijs nostræ Diœcesis nulla adsit obligatio quotidie Diuinum officium in choro persoluendi; laudabilem tamen, & vetustissimam consuetudinem, quæ viget in Ecclesijs nostris Tramutulæ, Castri Abbatis, Sancti Magni, Perdisumi, Matontorum, Casalitij, & Pollæ Horas Canonicas, secundū Romanę Curiæ morē, festiuis diebus in choro recitandi, non solū confirmamus, & approbamus; sed præsenti etiam Synodali decreto perpetuę illi firmitatis robur adijcimus; statuentes hoc ipsum seruari debere in triduo ante Pascha, atque etiam per totam Octauam Corporis Christi; vt ad Canonicas horas pia plebs per totam illam Octauam concurrens, Indulgentiarum thesaurum à Sanctissimis Pontificibus [a] Vrbano Quarto, & Clemente Quinto concessum, sibi possit comparare; Cuius etiam commoditati, vt quoad fieri potest, consulatur, ita congruis horis illis diebus Diuini officij recitatio temperetur, vt paulo ante solis occasum matutinum totum cum laudibus sit absolutum.

Laudabilis nostrarum ecclesiarum cōsuetudo confirmatur

Per totā octauam Corporis Christi diuinum officiū in choro est recitandum.

a Clem.si Dominum de reliq. & venerat. sanctorū.

Decretū. 2. IN Choro ergo festiuis diebus conuenientes Sacerdotes, & Clerici ad [b] laudis sacrificium Domino Deo suo immolandum, eam animi pietatem, eumque corporis habitum præseferant, qui, & Dei Maiestatem deceat, & eius Populum aptus sit ædificare.

b Psalm. 49

De grauitate, modestia, & ceremonijs, in Choro seruandis

Illud

a Clem. Graui de celebrani sarum. Syn. Se non. in decr. morum c. 18. Con. Basilic. sess. 21. Syno. Colon. de anno 1536. tit. de Metrop. & Cathedralibus, & Collegiatis, &c. c. 8

b Matth. 15

Illud non ingrediantur nisi mundis[a] super pelliceis induti, quæ omnes, tum in Choro, tum in Processionibus, etiam si propinquorum, & consanguineorum luctum deferant, gestare teneantur, quacumque consuetudine in contrarium non obstante, quam præsenti decreto tollimus, & abolemus; & omnino sublatam, & abolitam pronunciamus: absurdum enim est[b] propter vanas consuetudines, ea quæ ad Ecclesiæ ritus, ac Dei cultum spectant irrita fieri.

Omnes in Choro, & Processionibus superpelliceas deferant.

Consuetudo in contrarium tollitur, & abrogatur.

Decretū 3.

c Syno. Casin. de anno 1616 sess. 1. c. 7. decre. 3

d Con. Aquis. 1. c. 131

e Syn. Casin. de anno 1592 sess. 1. c. 7. decr. 2.

f Syn. Senon. in decr. morū c. 18.

g Conc. Prou. Colo. vbi sup. c. 5. Syn. Treu. in c. de hor. Canon.

h c. dolentes de celeb. miss.

i Eodem cap.

IBidem etiam[c] in sedendo, stando, genuflectendo, vel caput inclinando, modestiam, decorem, & rubricas omnes seruent; clamorem, nugas, scurrilitatemque omnem prorsus vitent; nec[d] vana colloquia intermisceant, aut de loco ad locum vagentur; nec inde sine[e] Archipresbyteri, aut eius qui in choro superiorem locum tenebit, licentia discedere præsumant; [f] literas item, seu scripturas alias non legant, [g] nec priuatim horas Canonicas recitent, aut quidpiam aliud faciant, tanto operi quod præ manibus habent, impertinens; sed[h] quantum eis Deus dederit, laudes diuinas studiosè celebrent, & deuotè. Prædicta ergo omnia sub pœnis[i] in Iure contentis, & alijs etiam arbitrarijs, iubemus, ac respectiuè penitus inhibemus.

Vana colloquia in Choro vitanda.

Sine superioris licentia è choro non exeundum.

Priuatim horæ Canonicæ in choro non recitandæ.

Decretū 4.

l Cleme. Graui de celebr. miss.

IPsum vero Diuinum officium, nō cursim, non oscitanter,[l] non perturbatè, aut tumultuariè, sed quanta maxime fieri potest diligentia, distinctè, maturè, grauiter, & cum inter-

De modo recitandi diuinum officium tum publicè, tum priuatim

intermedia pauſa perſoluatur ab omnibus; [a] Sitque Archipresbyterorum onus admonere, corripere, obſecrare Sacerdotes, & Clericos omnes in Domino, vt illi in [b] timore ſeruiant, [c] ſapienter pſallant, [d] ſuorum labiorum vitulos deuote Altiſſimo reddant; memine-rintque [e] maledictum in diuinis ſcripturis pronunciari, diuino operi negligenter incumbentem. [f] Priuatim verò recitantes, non per vicos, vel plateas ambulando, ſed in Eccleſijs, vel eorum domibus ab aliorum conſpectu ſemoti, [g] quo à deuotione non retrahantur, ſuo muneri ſatisfaciant, nec [h] diuino operi quicquam præponant.

Ab Archipreſbyteris monendi ſacerdotes & clerici, vt ſuo muneri in Choro diligenter, & reuerenter ſatiſfaciant.

Priuatim diuinum officium recitantibus quid ſeruandum.

a Syn. Botun. in ſer. de dicbus f ſtis

b Pſalm 2

c Pſalm. 46

d Oſeæ. 14

e Hier. 48

f Sotus lib. 10 de iuſt. q. 5. ar. 4. in fin.

g Syn Senon. in decre. mor. c. 19. Syn. Treuiren. in c. de hor. can.

h S. P. Bened. in Reg. c. 43.

Decretũ. 5.

Ordinariorum [i] arbitrio Eccleſiaſticam diſciplinam, iuxta Sacros Canones, ſuſcepturi relinquuntur Sacerdotes, & Clerici, qui ad opus ſanctum adeſſe contempſerint. Idcirco, vt corporalis ſaltem pœna corripiat, quos ſpiritualis non corrigit diſciplina, ſtatuimus, quod ſi quis Sacerdos, ſiue Clericus, ſine iuſta cauſa, & legitima excuſatione, feſtiuis diebus prędictis, diuinis officijs non occurrerit; ſi quidem matutino defuerit, ſoluat granos quinque, totidem ſi Miſſæ maiori; ſi verò alijs horis, duplo minus mulctetur, eadem pœna reſpectiuè plectendus, qui in matutinis, & alijs horis inchoato primo pſalmo poſt hymnum, in miſſa vero ante completam Gloriam in choro non adfuerit. Cuius rei ratio ab Hebdomadario ſupputetur; Quod etiam emolumentum, omni ſpe remiſ-

De pœna non concurrentium in choro, vel tarde aduenientium.

i Syn. Aureli. 1. c. 30. relat. in c. Clerici diſt. 92.

remissionis sublata, in cæterorum commodum cedere volumus; Qui vero diuini officij pensum, nisi fortè fuerint legitimè impediti, priuatim reddere neglexerint, ad eas pœnas in conscientia se obligatos nouerint, quæ per fel. rec. Leonem X. in [a] Concil. Lateranensi & [b] Pium Quintum contra taliter negligentes sunt statutæ.

a Sess. 9. in bull. quæ incip. Supernæ dispositionis.

b In bulla quæ incip. Ex proxime.

Decretū. 6.

De Horarum Canonicarū signis iux. Archipresbyterorum dispositionem pulsandis.

QVando vero supradictis diebus Ecclesiastica officia sunt recitanda, iuxta ea quæ in alia [c] Synodo sunt statuta, Clerici statutis à suis Archipresbyteris temporibus, Horarum Canonicarum, ac Missarum etiam alijs diebus, signa pulsent. Idemque accuratè obseruetur in salutanda D. Virgine Matre, mane, meridie, ac vespere, nec non in significando suffragio pro defunctis ad horam noctis primam, iuxta pijssimam Ecclesiarum ferè omnium consuetudinem; in quibus si Clerici supradicti negligentes fuerint, nostro vel Vicariorum nostrorum arbitrio suæ negligentiæ pœnas se nouerint soluturos.

c Syno. S. M. Cauen. de anno 1614. M. S. sess. 2

Decretū. 7.

De Diuino officio iux. Bre. Rom. Rubricas recitando

ET si autem toto anni tempore, iuxta Breuiarij Romani Rubricas atque præscriptum, diuinum officium ab omnibus, qui ad illud tenentur sit recitandum: illorum tamen sanctorum maximè celebranda sunt merita, quorum nos apud Deum suffragijs specialiter confidimus subleuati; Cum autem inter hos precipuum locum obtineant Sanctissimus Monasticæ Religionis Institutor, &

Propagator Benedictus, Sanctique Patres nostri Alferius, Leo, Petrus, atque Constabilis, quorum meritis Sacri nostri Monasterij Diœcesis summa semper pietate creuit, & perseuerauit libera, ac singularibus Priuilegijs à Summis Pontificibus decorata. Ideò præter Diui Patris Benedicti officium sub Ritu duplici primæ classis in vniuersa Diœcesi nostra propria die recitandum, eiusdem etiam vna cum supradictis sanctis, sub vna Antiphona, vnaque Collecta, vt infra, commemorationem inter aliorum sanctorum preces, & suffragia, ante antiphonam de pace, in feriali officio reponi, & fieri mandamus.

D. Patris Benedicti officium recitandum sub ritu duplici primæ Classis.

ANTIPHONA.

Pro sanctis Tutelaribus reponenda inter alia sanctorum suffragia in feriali officio.

GAudent in Cælis animæ sanctorum, qui Christi vestigia sunt sequuti, & quia pro eius amore sæculum spreuerunt; Ideò cum Christo gaudent sine fine.

℣. Exultent iusti in conspectu Dei.
℟. Et delectentur in lætitia.

ORATIO.

MAiestatem tuam Domine supplices exoramus, vt sicut nos iugiter sanctorũ

tuorum

tuorum Benedicti, Alferij, Petri, Leonis, atque Conſtabilis Abbatum commemoratione lætificas ita ſemper ſupplicatione defendas.

DE FESTORVM DIERVM Celebratione.

CAPVT SEPTIMVM.

a S. Leo ſerm. 4. in epiph.

IVſtum [a] quidem, & rationabile eſſet, ac debitæ veræque pietatis obſequium, non ſolum ſingulis diebus, ſed & horis, atque momentis diuinæ opera miſericordiæ celebrare, totoque corde, & honorificè quæ ad ſalutem noſtram ſunt geſta, recolere, atque in eorundem perpetua gratiarum actione permanere, ita vt cum Propheta [b] ſemper laus Dei eſſet in ore noſtro. Quia vero [c] terrena hæc inhabitatio ſenſum multa cogitantem deprimit, [d] nec facile eſt humanarum rerum occupationibus detentos, Diuino cultui indeſinenter incumbere, aſsidueque cœleſtia meditari. [e] Diuina fuit diſpenſatione prouiſum, & Eccleſiaſtica [f] ſanctione firmatum, vt certi quidam dies, ſacramentorum ſalutis noſtræ memoria, vel ſanctorum cum Chriſto in Cælo Regnantium, cultu redderentur illuſtriores: [g] In quibus etiam diligentiori ſollicitudine corda

Omnibus diebus Dei beneficentia collaudanda, eique gratiæ ſunt, pro collatis beneficijs, agendæ

b Pſalm. 33
c Sap. 9

d Catech. Roma. in explicat. 3. præcepti

e Exod. 20. & 31. Leuit. 26 Deut. 50
f c. cõqueſtus de fer. c. pronunciandum de conſacra. diſt. 3
g S. Leo ſer. 3. in quadrag.

Hoc tamẽ precipue præſtandum diebus feſtis, qui ad id ſingulariter ſunt deputati

Feſtiuitas maior, maiorem etiam in celebrante deuotionem exigit, ac pietatem

corda nostra mundantes, ac studiosius exercentes disciplinam virtutum, quo ipsa Mysteria sunt maiora, & festiuitas celebranda sublimior, eo ipsi etiam qui celebrant, virtutum actibus, pijsque operationibus magis reperirentur ornati. Et quidem si rationabile, & quodammodo Religiosum videtur per diem festum in vestitu nitido prodire, & habitu corporis hilaritatem mentis ostendere; si ipsam quoque orationis Domum propensiore tunc cura, & ampliori cultu, quantum possumus, adornamus; dignum certe erit, vt anima Christiana, quæ verum viuumque [a] Dei Templum est, speciem suam prudenter exornet, & sanctorum memorias, suæque Redemptionis celebratura sacramenta, omni circumspectione præcaueat, ne vlla eam macula iniquitatis obfuscet, aut vitiosi cordis ruga dedecoret. Quid enim prodest honestatis formam præferens cultus exterior, si interiora hominis aliquorum sordeant contaminatione vitiorum? His ergo diebus omnia quæ animi puritatem, & speculum mentis obnubilant abstergenda, & quadam eliminatione radenda sunt. Non ea his diebus agantur, quæ [b] in singultum sint, & scrupulum cordis; quin potius in Domino gaudentes, sine [c] intermissione oremus, laudemus Deum in se ipso laudabilem, ac gloriosum; in nos misericordem, ac beneficium; in suis vero [d] sanctis mirabilem. Opera nostra, immo & ipsæ cogitationes [e] nostræ, diem festum

Non exteriori solum apparatu, sed interno maximè animi cultu dies festi celebrandi

a 2. Cor. 6
b Reg. 25
c Thessal. 5
d Psalm. 67
e Psalm. 75

agant

agant illi; sic enim temporalia hæc festa peragentes, delibabimus partem illius diei festi, qui cum aduenerit in atrijs Domini, tunc erit sabbathum [a] ex sabbatho, & perpetuus sabbathismus populi Dei; tunc erit nobis [b] sabbathum magnum, & delicatum, lætitia sempiterna, & gaudium sine fine. Interim vero, vt improborum hominum cupiditati, qui dies festos venerari contemnunt, modus ponatur, prauique abusus, si qui in eorum celebratione inualuerunt, omnino corrigantur; antiquis Canonibus inhęrentes, quæ sequuntur, ab omnibus in Diœcesi nostra, inuiolabiliter seruanda statuimus.

a Isai. 66.
b Idem c. 58.

Decretū. I

De operibus seruilibus diebus festis prohibitis

DEclaramus ergo præter Dominicos dies, aliosque festos per sacros [c] Canones statutos, in vniuersa Diœcesi nostra de præcepto seruari debere. Natalitium diem S.P.N. Benedicti Abbatis; Eorum item sanctorum in quorum honorem Deo dicatæ sunt Parochiales Ecclesiæ eiusdem nostræ Diœcesis, in Terris, & Oppidis vbi huiusmodi Ecclesiæ sunt constitutæ; & vbi etiam consuetudo habet talia festa de præcepto venerari; Quam consuetudinem, & si quæ alia circa huiusmodi festorum obseruationem consuetudo viget, prę senti decreto confirmamus, & approbamus. Has vero festiuitates, teneantur Parochi, iuxta [d] Sacros Canones, Dominicis diebus populo pronunciare, vt sciat sacros dies à prophanis distinguere, ducens in illis vitam non tam hominibus com-

c c. cōquestus de fer. c. pronunciandum de consecr. dist. 3.

Parochi denuncient Populo Dominicis diebus, festa in hebdomada occurrentia.

d Con. Apud. Compend. c. 8 & cap. pronūciandum vbi supra.

communem, quam dignam Sanctis, dignam Angelis, dignam Deo, quoad fieri poteſt ſine peccato viuens: feſtiuitate enim abutitur, qui in illa nouo ſe ſcelere inquinat.

Decretũ. 2.

De operibus ſeruilibus diebus feſtis prohibitis.

CVius occaſiones, & illecebrę, vt quod in nobis eſt, à noſtro Grege ſacris Deo diebus tollantur,[a] ne fortè diſpergat Dominus ſollemnitates noſtras, aut odio habeat [a] ſabbatha noſtra. Ideo [b] illicita omnia, & ſeruilia opera, cuiuſcumque generis, in illis exerceri interdicimus; præter ea quæ de Iure permittuntur. [c] Mercatus in illis non fiant, niſi earum rerum quæ ad vſum quotidiani victus ſunt neceſſaria, nec vecturæ [d] agantur; Macellarij etiam, & Tabernarij, omneſque, & ſinguli artifices, vſque ad ſolis occaſum ſuas ipſorum officinas ex toto, vel ex parte ſaltem clauſas teneant; [e] immo nec ipſarum ianuis, manè precipuè, quaſi aliquid venditurі, aſſideant. Profanæ item negotiationes, [f] & Iudiciorum ſtrepitus conquieſcant; nec [g] iuramenta præſtentur, aut rogitus fiant. [h] Turpibus etiam, & pudendis ludis, qui otij fomites ſunt blaſphemiarumque parentes, nullus incumbat. Ceſſent commeſſationes & ebrietates, [i] choreæ etiam, nuptialibus exceptis, virorum, atque mulierum. Non demum quicquam aliud agatur quod dies Altiſſimæ Maieſtati, aut Sanctorum memoriæ deputatos dedeceat, ac deturpet, fideliumque animos à debita pietate, aptum ſit, reuocare. [l] Qui vero diebus præfatis in prædictis tranſ-

Mercatus prohibentur diebus feſtis

Vecturæ non agendæ

Officinæ artificum non aperiendæ

Indicialia quæcumque non exercenda

A ludis commeſſationibus, & choreis abſtinendum

Contrauenientium pœnæ.

a Malach. 2
a Iſai. 1
b c. licet de fer. Con. Tol. 10. c. 18. Con. Remen. c. 35
c Con. Turo. ſub Carolo Magno c. 40 Con. Mogun. c. 37. & aliud ſimiliter Mogun. de 1549 c. 98
d Pius Quintus in bulla quæ incipit Cum primũ:
e Syn. Botun in can. de diebus feſtis
f Conci. Matiſcon. 2. c. 1. Tolet. 9. c. 19
g cap: omnes dies de fer:
h Syn: Botun: vbi ſupra
i Con. Tole. 3. ca. 3. relat. de conſecrat. diſt. 2. c. irreligioſa
l Pius V. in bul. vbi ſupra

transgressor extiterit, præter diuinam vltionem, & amissionem animalium, quibus ad vecturam, tum etiam Instrumentorum, quibus ad seruile opus vtetur; grauissimam pro modo culpæ pœnam nostro, vel Vicariorum nostrorum arbitrio se nouerit subiturum.

Decretū. 3. ET quoniam, quod dolenter dicimus, eo in Diœcesi nostra inualuit quorundam irreligiositas, & irreuerentia, vt minimi etiam lucri cupidine ducti, non vereantur in animarum suarum perniciem, & cum maximo piorum scandalo dies festos violare, negotiando, vendendo, emendo, & alia seruilia; atque etiam, quod pudet dicere, turpia opera exercendo; Mandamus Vicarijs nostris in partibus, vt huius farinæ homines, qui nec Deum timent, nec homines reuerentur, descriptos habeāt; in quos cum depræhensi fuerint contra supradicta deliquisse, vt cæteri metum habeant, eorumque pœna in aliorum cedat exemplum, grauius & seuerissimè animaduertant; Quod si vrgente aliqua [a] necessitate, seruile quid fieri diebus festis oporteat, supradicti [b] Vicarij consulantur, qui re diligenter inspecta, quod congruum fuerit decernant.

In eos qui frequentius contra prædicta delinquunt, acrius animaduertendū decernitur

Si seruilis operis diebus fest. necessitas occurrat, à Vicarijs in partibus licentia respectiuè petenda

a c. licet de ferijs

b Con. Auen. in c. de dierū fest. cultu

Decretū. 4. PArochi vero fideles sibi commissos hortentur, ac moneant, vt festis diebus à supradictis abstinentes, dies ipsos integros prædicationibus, Diuinis officijs, præsertim vespertinis, audiendis, alijsque pijs precibus, & operationibus insumant. Sacrosancto

Quibus operibus diebus festis incumbēdum

præcipuè missæ sacrificio intersint. Doceant quam grauiter peccent non solùm ij, qui seruilia opera faciunt, sed etiam qui alios extra necessitatis casum, de Vicariorum nostrorum scientia probandum, ad eadem facienda iussione, vel Consilio inducunt. Moneant etiam agrorum, & animalium * Dominos, vt pastores, porcarios, aratores, & villicos, qui pecudum more viuentes, nulla ferè Christianæ pietatis opera exercent ad refocillandam animam, Dominicis saltem alijsque festis diebus missæ sacrum permittant, immò iubeant audire.

a Con. Rothomag. c. 5

Decret. 5.

In laicos diebus festis missam non audientes

ET quia quidam adeò propriæ salutis sunt immemores, vt diebus festis sacrosancto missæ sacrificio, quod & pro eorum salute offertur negligat interesse. Statuimus, quod Laico, qui nec infirmus in lecto decumbens, nec alia legitima de causa impeditus, mente tamen integro, aut ex praua consuetudine, quæ vltra decem vices per integrum annum intelligatur, supradictis diebus festis missam non audierit: Si quidem culpa patens, & cum aliorum scandalo fuerit, nec ipso quidem Paschali tempore confessarius absolutionis beneficium sine publica pœnitentia impertiatur: si vero latens fuerit, non nisi grauiter obiurgatum, atque acri pœnitentia mulctatum dimittat. Clericus verò, qui cum choro debeat interesse, & Ecclesiæ inseruire, non nisi publicè notari potest; in interiori foro, & grauius obiurgetur, & acrius pro con-

Pœna clericorum similiter diebus festis missam non audientium.

Confessarij prudentia corripiatur. In exteriori vero, præter pœnas supra Clericis ad Diuina Officia non concurrentibus inflictas, & alias etiam eo grauiores, quo detestabilior in ipso est culpa, nostro vel Vicariorum nostrorum arbitrio se noscat soluturum.

Decretū.6. a Syn.Botun. in can de miss. Syn.Casin.de anno 1626. sess.1.c.8. de arc. 8.

Hortandi parentes, vt filias suas nubiles diebus festis ad missam audiendam Ecclesiam adire permittant

CONfessarij Demum, & Parochi, hi quidem dum festis diebus Populum alloquuntur, illi verò secretis, & efficacioribus monitionibus in Sacramento pœnitentiæ, studeant prauam illam consuetudinem modis omnibus tollere, qua parentes filias suas nubiles festis diebus Ecclesias ad missę sacrum audiendum adire non permittunt. Doceant sine mortali culpa eis non licere in Ecclesiasticis præceptis dispensare, aut eis contrauenire. Hortentur, moneant, & præcipiant, sicut, & nos hortamur, monemus, & præcipimus, vt Ecclesiasticis mandatis obtemperantes, easdem filias suas, ei qui est virginum sponsus, in cuius manu sunt [b] sortes nostræ, diebus festis præsentare non negligant, ab ipso, si id prompto animo præstiterint, filiabus suis, vel felicem in nuptijs exitum, vel firmum in sancta virginitate propositum absq; dubio impetraturi.

b Psalm.30

Decretū.7

De mulieribus similiter hortandis, ne propter propinquorum, vel virorum obitum, missæ sacrum diebus festis audire intermittant.

MVlieres etiam, quæ viduatæ viris, vel filijs orbatæ menses integros defunctos suos lugentes, domi degunt, nec diebus festis ad missæ sacrum audiendum Ecclesiam adeuntes, paternè hortentur Parochi, vt [c] cogitatus suos in Domino iactent, lugere desi-

c Psalm.54

G 2 nant

nant, ac Domini voluntati studeant se se conformare. Immo Ecclesias adeuntes, suorum defunctorum animas Christiano more diuinæ pietati commendent. Illas vero, quæ paternam hanc monitionem respuerint, & diebus festis missæ sacrum auditæ contempserint, moneant, vltra mortalis peccati reatum, grauioribus etiam pœnis, nostro vel Vicariorum nostrorum arbitrio subijciendas.

DE IEIVNIORVM OBSERuatione.

CAPVT OCTAVVM.

a 1.Cor. 5.
b Iacob. 7.
c Iacob. 4.
d Galat.4.
e Rom. 6.
f Sap. 9.
g S.Leo ser.7. de ieiun. 10. mens.

Vita præsens peregrinatio est, & militia

Vita hęc qua dum in hoc [a] corpore sumus à Domino peregrinamur verè [b] militia, & tentatio est super Terram. [c] Bella enim, & lites in nobis sunt assiduè ex concupiscentijs nostris, quæ militant in membris nostris, [d] & spiritu aduersus carnem concupiscente, ipsa etiam caro vicissim aduersus spiritum concupiscit: [e] lex siquidem est in membris nostris legi mentis repugnans, & ratione meliora videntes ad quæ assurgamus, sensu tamen deteriora sequimur, & ad ipsa deprimimur; [f] corpus nãque, hoc quod corrumpitur ita aggrauat animam, vt nisi spirituali [g] muniatur auxilio, virtutumque operibus

Bellum vero intrinsecum maximè est in membris ipsis ex concupiscentijs, quæ sunt in nobis.

In hac autem nisi spirituali desuper muniamur auxi

ribus communitus carnis petulantiam nitatur retundere, cogatur anima, & ipsa carnali desiderio corrupta, membrorum legibus subiacere, vitiorumque omnium multitudini deseruire; [a] His ergo malis, atque alijs omnibus destruendis habet acies Christiana potentes munitiones, atque arma victricia; vt non solum luxuriam Castitas, humilitas arrogantiam, mansuetudo iram, & largitas auaritiam; sed quicquid. [b] superbia ambit, quicquid auaritia sitit, quicquid ira molitur, & luxuria concupiscit, solius Ieiunij virtute frangatur, solius continentiæ robore superetur: [c] Hæc enim sicuti non solum perfecta virtus est, sed cæterarum etiam fundamentum, [d] arx Dei, & Castrum Christi, sanctitatisque trophæum; ita vitiorum [e] omnium est destructio peccatorum demolitio, [f] mors culpæ, & excidium delictorum. [g] Cuius ideò obseruantia doctrina Sancti Spiritus, & [h] Apostolica traditione per totius anni circulum in Ecclesia, est distributa, vt lex abstinentiæ omnibus sit adscripta Temporibus; quo Christi fideles intelligant, præcipuum hoc Christianæ militiæ [i] præsidium, ad deuincenda vitia, passiones edomandas, carnemque rebellem spiritui subijciendam, omni sibi anni tempore assumendum. [l] Nec minus sapientissimo Consilio redemptionis nostræ sanctorumque solemnijs præcipua Patrum sanxit auctoritas votiua præmittenda Ieiunia, vt discant fideles; non secus Temporalia hæc festa, quo puriores

[a] D. Leo. ibidem.

[b] Idem ser. 8. de eodem.

[c] D. Hiero. ad Demetriadē.

[d] Petr. Raue. in ser. de ieiu.

[e] S. Leo vbi supra ser. 8.

[f] S. Ambr. de Eli, & ieiun.

[g] S. Leo ser. 8 vbi supra.

[h] In Canon. Apost. can. 68

[i] S. Leo ser. 7. vnde supra.

[l] S. Bern. ser. in vigil. S. Andreæ.

lio, victores, nequaquam esse possumus.

Christianorum vero arma in hoc bello virtutes sunt.

Inter quas continentia maximū, ac præcipuum robur, & præsidium affert.

Continentia aliarum virtutum fundamentum.

Eius vtilitas.

Quare per totius anni circulum sit distributa.

Quare sanctorum, ac Redēptionis nostræ solēnijs ieiunia præmittantur.

riores in earum celebratione inueniamur, inedia, & ieiunijs; quam æterna illa, afflictionibus, & tribulationibus præuenienda solemnia: [a] per multas enim tribulationes oportet nos introire in Regnum Dei; Nec nisi qui [b] compatitur conglorificabitur. Solemnitatis ergo magnæ, & æterni illius sabbathi, quod præstolamur, viglia quædam est præsens pœnitentiæ tempus. Quod, vt Ieiuniorum præcipuè sacris diebus deuotius, ac Religiosius à nostris subditis obseruetur; Hæc quæ sequuntur decreta proponimus.

a Iudith. 8.
b Rom. 8.

Decretũ. 1

DOminicis diebus infra missarum solemnia denuntientur à Parochis iuxta sacros [c] Canones occurrentia ieiunia per eosdem [d] statuta. Admoneantur etiam fideles quando solemnitatis feria secunda occurrentis, præcedenti sabbatho ièiunium est obseruandum. Instruantur item ieiunium sanctificandum esse, quod tunc digne fit, cum adiunctis bonis alijs dignam Deo Carnis abstinentiam ostendimus, pias preces & eleemosinas ieiunio copulando, & à vitijs abstinendo; vt qui se affligendo carnem ab alimentis abstinent, sectando iustitiam à culpa ieiunent; [e] Neque enim fructuose corpori esca subtrahitur, nisi mens ab iniquitate reuocetur.

c Conc. apud Compen. c. 8.
c. pronunciãdum de consecr. dist. 3.
d c. ex parte, & c. cõsilium de obseru. ieiun. & c. quadragesima. de consec. dist. 5

Ieiunia populo per Parochos sunt denunciãda Dominicis diebus infra missarum solemnia.

Docrant etiã Parochi quomodo sit obseruandum & sanctificãdum ieiuniũ.

e S. Leo ser. 5 de ieiun. 7. mensis.

Decretũ. 2

DOceant etiam Parochi [f] à quibus cibis, feria sexta, & sabbato, & à quibus sit abstinendum ieiuniorum, & Quadragesimæ diebus. Quibus præcipuè, rebus diuinis fideles vacare moneant, & aliquid ad Christianæ

f Conc. Trid. sess. 25 de delectu ciborũ c. quadragesima. de consc. dist. 5. Syno. vni. 6. can. 56.

De essentia, & conditionibus ieiunij populo per Parochos proponendis.

S. Pater Benedict. in Reg. c. 49.

seruitutis solitum pensum addentes, omnes pariter aliorum temporum negligentias diluere. Simul etiam, [a] Ieiunij conditionibus enucleatis, plerosque ab errore liberent, qui putant illud non violari, si hora definita preueniatur, aut etiam si bis more consueto comedatur.

a Con. Auen. in c. de obser. ieiun.

Decretũ. 3

Quod nullus ieiunium frangere audeat, vetitos cibos comedendo, sine vtriusq; Medici, tum corporalis, tum spiritualis licentia.

QVod si quis Ieiuniorum, aut Quadragesimæ tempore ea detineatur infirmitate, vt sine valetudinis periculo ecclesiæ præcepto, nequeat satisfacere; contra eiusdem Ecclesiæ præceptum, & sacros [b] Canones, ieiunium frangere nullatenus præsumat, absque vtriusque Medici, tum spiritualis, proprij nempè Parochi, tum corporalis licentia, in scriptis, & à nobis, vel Vicarijs nostris respectiuè subscribẽda, iuxta ea quæ in alijs Synodis, [c] sunt statuta; sub pœna excommunicationis, & decem aureorum, quoties contra prædicta quis deliquerit, locis pijs, & religiosis nostro arbitrio applicandorum. Medicos vero, præcipuè corporales, monemus nè propriæ salutis sint immemores, dum multoties nimia facilitate cuiuspiam male affectam valetudinem affirmantes, propriam animam in æternæ salutis discrimen adducunt.

b c. Ieiunia de consecrat. dist 5. Conc. Tolet. 8. c. 9.

c Syn. S. M. Cauen. M. S. de anno 1614. sess. 2. c. 14. & alia de anno 1603. in c. de obser. Ieiun.

Pœna contrauenientium.

Medici moneantur ne facile cuiuspiã malè affectã valetudinem affirment.

Decretũ. 4

Quadragesimæ tempore carnes absq; licentia non vendendæ.

DEmum, vt omnis contraueniendi remoueatur occasio; prohibemus sub pœnis grauissimis nostro arbitrio, ne in locis nobis subiectis, carnes & alia ab Ecclesia prohibita cibaria, ieiuniorum & sacræ Quadra-

d Syn. Casin. de anno 1592 sess. 1. c. 9. decr. 3.

* edita anno 1592 - sed celebrata - anno 1591.

SYNODI DIOECESANAE
SACRI MONASTERII
CAVENSIS

SESSIO SECVNDA.

Celebrata

In Ecclesia Cathedrali eiusdem Sacri Monasterij die Decimo septimo Mensis Decembris. Anno Domini.MDCXXVIII.

à Prandio.

DE SACRAMENTIS IN Genere.

CAPVT PRIMVM.

a S.Leo ser.1. in anniuers. suæ assumpt.
b Psalm.144.
c Psalm. 135.
d Psalm.113.
e Iob.8.
f S. Leo vbi supra

Audationem [a] Domini loquatur ora nostra,& [b] nomen sanctum eius anima nostra,ac spiritus,caro, & lingua benedicant, quia in [c] humilitate nostra memor fuit nostri Dominus & [d] benedixit nobis, [e] quia fecit nobiscum misericordiam suam , [f] quam etiam vt mirabilem faceret,in eos munera sua contulit, in quibus meritorum suffragia non inuenit.

a Psalm. 144.
b Ephes. 2.
c 1. Petr. 1.
d Rom. 8.
e Rom. 5.
f Ad Tit. 3.
g D. Chrisost. hom. 84. in Ioan.
h D. Augu. in Io. tract. 120. D. Tho. 3. p. q. 62. ar. 1.
i Conc. Trid. sess. 7. in proe.
l Decr. Eug. 4 in Con. Flor. Cathe. Rom. de necess. nu. & vtilitate sacram.
m Esa. 12.
n 4. Reg. 5.
o Hebr. 9.
p Prou. 9. D. Cypr. epist. 63 D. Aug. 17. de Ciu. Dei c. 20
q Ephes. 2.

Verè [a] miserationes eius super omnia opera eius; [b] natura enim iræ filios in [c] spem viuam regenerans, [d] hæredes suos, Christi verò cohæredes efficit, vt vbi abundauit [e] delictum ibi gratia superabundet: Quam [f] effudit olim in nobis abunde, & quotidie è proprio latere in Cruce confosso, tanquam ab inexhausto misericordiarum fonte, non cessat effundere. Inde [g] ortum habent sacra mysteria, inde dona cœlestia profluunt, inde peccatorum remissio, impiorum iustificatio, Inde [h] instrumenta gratiarum, sacramenta nempe sacrosancta, [i] per quæ omnis vera iustitia incipit, vel cæpta augetur, vel ammissa reparatur; quibus [l] renascimur in Christo, in eo roboramur, & viuimus, ad eundem resurgimus, in eodem spiritualiter & si expediat, corporaliter conualescimus, ipsi in regale sacerdotium consecramur, ipsi demum crescimus, & multiplicamus. [m] Hæ sunt aquæ quæ in gaudio hauriuntur de fontibus Saluatoris, quibus Ecclesiæ hortus irrigatus, & animarum regeneratione, tanquam nouellis plantationibus fœcundatur, & earundem, si extinctę fuerint, rediuiuo vigore florescit. Hæ sunt, [n] septē syri illius Nahamā lotiones, illis enim abluti fideles [o] sanctificantur, non iā ad emundationē carnis; sed conscientiæ, & spiritus; sunt etiam [p] septem illæ columnæ, quas diuina sapientia excidit, vt super eas Ecclesiæ suæ [q] Domum in habitaculum Sanctum Dei in Spiritu Sancto ædificaret.

Sacramentorum effectus

Sacramentorum figuræ.

a Suar. in 3. par tom. 3. in proem.

Sacramenta singulare inditium sunt Diuinæ sapientiæ, & virtutis.

ret. Admirandum [a] planè Diuinæ sapientiæ artificium, atque infinitę illius virtutis singulare inditium; quod res externa specie caducas, atque labantes, firmum æterni ædificij fundamentum effecerit; & sub signis ex corporeis elementis concretis, quibus nihil diuinius, nihilque sublimius, quam cæteris inesse videtur; passionis tamen ipsius infinita merita, spiritualem omnem hominis salutem, ac cælestia mysteria voluerit contineri. Ad quorum dispensationem sacerdotes ministros constat esse constitutos, dicente Apostolo [b] sic nos existimet homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. [c] Videant ergo tantarum opum dispensatores quanta illis cura adhibenda sit, vt in tanta cælestis ærarij dispensatione fideles inueniãtur. Attendant, & considerent sibi tradita diuina Mysteria, vtque tanto muneri satisfacere possint, quæ olim per Sanctos Patres, & Sacros Canones circa Sacramentorum administrationem, & nouissime per Concil. Triden. sunt disposita, & infra etiam per nos statuta impensiori cura, & diligentia studeant obseruare.

b 1. Cor. 4.

Sacerdotes sunt sacramētorum ministri.

c Syn. Botun. in decln. sacram.

Quanta eius cura in eorundem administratione sit adhibenda.

Decretū. I

d Catechis. Rom. de necessit. num. & vtilit. sacra.

e Syn. Auen. in c. de sacra. in cõ. Syno. Colo. de anno. 536. tit. de administ. sacram. Syn. August. de ad

De sacramentorum vi, & efficacia populo à Parocho proponẽdis, eodemq; ad eorum frequentiam excitando.

IN primis ergo, vt Christi fideles eo maiori [d] pietate omnes animi sui vires ad laudandam, & prædicandam Dei erga nos singularem beneficentiam conuertant, quo plura salutis, ac beatæ vitæ adiumenta illis diuinitus parata esse intellexerint; [e] atque vt sacramenta ipsa maiori cum religione,

&ani-

min. sacra. c. 15. Con. Tri. sess. 24. de refor. c. 7.

& animi pietate suscipiantur. Studeat Parochus eorum vim, effectum, & vsum iuxta formam in Catechismo Romano præscriptam, ante ipsorum ad ministrationem, pro suscipientium captu, quoties commodum fuerit, explanare; Moneat etiam, & hortetur eosdem, vt sacramentorum salubres effectus considerantes, purè deuotè, & frequenter ad ea recipienda accedant; atque [a] ita se ad pietatem exerceant, vt ex eorum digna & frequenti perceptione, & vsu, vberiorem in dies gratiam, adiuuante Deo, consequantur.

a Catechis. Rom. de minist. sacrame.

Decretū. 2

De conscientiæ puritate, quæ in sacramentorū ministris exigitur.

MEminerint item Parochi, quod peccatori, vt est apud Prophetam dixit Deus; [b] Quare tù enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum, tu vero odisti disciplinam? [c] Quod si homini peccatis contaminato, diuina eloquia assumere, immo nec ea licet ore proferre; [d] quantum ab eo scelus concipi existimandum erit, qui multorum sibi scelerum conscius, sacra tamen mysteria polluto ore conficere, in fœdas manus assumere, contrectare, atque alijs porrigere, & ministrare non veretur? [e] Nefas est pura tangi ab impuris, & sancta à profanis: Et ideo [f] nullus sacerdos mortalis peccati conscientia grauatus, sacramenta dispensare, aut ministrare audeat, nisi prius coram Deo contritus, & alteri sacerdoti confessus Peccata quorum sibi conscius fuerit, ne cœlestes aditus alijs reserans, Beatitudinis sibi ipsi

b Psalm. 49.

c Catechism. Rom. vbi supra.

d Esa. 66. Leuit. 22. Exod. 19.

e D. Dionis. c. 3. de Eccles. Hierarch. & epist. 8. ad Demophilum

f Syn. Botunt. in can. generał. de sacra. Syn. Casin. de anno 1592. sess. 2. c. 1. decret. 3.

Nefas est pura tangi ab impuris, & sancta à prophanis.

Pœnitentiæ sacramentū, si necessitas ad sit, aut saltem si illud

ipſi fores turpiter occludat. Quod ſi fortè vrgenti neceſſitate, aut confeſſarij inopia impediatur, quo minus præuenire myſterium cõfeſsione poſſit, contritione præmiſſa, ad reuerentiam tanti Sacramenti, re tota peracta, confeſſionem nullatenus differat.

non poſſit, cõtritionis actus ſacramẽtorum adminiſtrationi ꝓmittendus.

Decretũ. 3

INter ea autem ſcelera, quæ Chriſti Sacerdotem maximè polluunt, ac tantorum Sacramentorum miniſterio indignum reddunt,[a] nullum eſt execrabilius, quam eorum Sacerdotum, qui vſque ad ſacramentorum ipſorum contemptum, & iniuriam irrumpentes, quæ [b] gratis accepta gratis etiam dare deberent; ſine tamen numerata pecunia, ac niſi quæſtu, ac præmijs dare detrectant. Quorum nequiſſimæ cupiditati, SS. Patribus,[c] & Concilijs omnibus inuiſæ, ac damnatæ, occurrere volentes. Omnibus nobis ſubiectis Archipresbyteris Parochis, ſeù quibuſlibet Sacramentorum miniſtris, ſub Sanctæ Obedientiæ præcepto interdicimus, ac prohibemus nequid pro Sacramentorum, ſeù Sacramentalium quorumlibet adminiſtratione paciſcantur per ſe, vel interpoſitam perſonam, aut quaſi debitum [d] exigant, vel recipiant; ijs tantum contenti, quæ conſuetudine rationabili rationabiliter introducta, & hactenus obſeruata Sacerdotalibus Iuribus debentur. [e] Quæ vero vltra ea ſponte hac occaſione oblata fuerint à fidelibus, ſicuti recipi non interdicimus, ita quaſi non debita religioſo, ac verè Sacerdotali animo reijcienda ſua-

De omni turpis lucri ſuſpitione, & auaritiæ labe in ſacramentorum miniſtratione vitanda.

In virtute Sãctæ obedientiæ interdicũtur conuentiones, & pacta quæcumque pro ſacramentalibus quorumlibet adminiſtratione.

a Syn. Mogu. de anno 1549 c. 92.

b Matth. 10.

c Con. Tole. 11. c. 8. relat. 1. q. 1. c. quicquid inuiſibilis, Syno. Mogun. vbi ſupr. Syn. Auguſte. c. 21. Syn. Senon. in decr. mor. c. 2. Syn. Auen. in c. de Sacram. in cõmun.

d Syn. vniue. 6. cap. 13. Synod. Oxonſe. c. 26.

e Syn. Botun. vbi ſupra.

da suademus; siquis autem contra prædicta, quoquomodo agere præsumpserit, præter grauissimi peccati reatum, iuris etiam, & arbitrij grauissimas pœnas se nouerit soluturum.

Decretũ.4
a Hæbr. 9.
b Psalm. 25.

EMundata ergo conscientia ab operibus mortuis, ac [a] lotis inter Innocentes manibus, non prætermittat sacerdos eaque tum intrinsecè, & essentialiter ad Sacramentorum constitutionem, tum extrinsecè ex Ecclesiæ præscripto, aut pio vsu ad eorundem administrationem exigunt. Sacramentorum [b] formas exactè calleat, quibus nihil adimat, nihil addat. In reliquis tum verbis, tum actionibus, ac cæremonijs, nihil noui admittat, sed in omnibus, & per omnia retineat, & exactissimè exequatur simplicem, & antiquissimum ritum S. R. E. in Rituali Romano descriptum; quod ideo in vnaquaque Parochiali Ecclesia adesse volumus & præcipimus, atque illius diligenti, & assiduo studio Parochos, & Sacerdotes Omnes incumbere.

De exactè obseruandis nõ solũ m ijs, q intrinsecè, & essentialiter ad sacramentorum consti tutionem, sed ijs etiam, quæ extrinsecè ex ecclesiæ præscripto, & vsu exiguntur.

b Syn. Botun vbi supra.

Ideo in vnaquaque Parochiali Ecclesia adsit Rituale Romanum.

Decretũ. 5.

SOla Sacramẽti Eucharistiæ forma secretò pferatur, aliorũ verò ita pferatur, vt verba saltẽ, ab ijs audiri possint, quibus ipsa sacramẽta ministrãtur; q̃ excepto grauioris infirmitatis casu, iuxta ea q̃ in alia [c] Synodo sunt statuta, nisi de nostra, vel Vicariorũ nostrorũ licentia, extra [d] Ecclesiam exhiberi interdicimus. [e] Quisque, etiam Sacerdos, quodlibet Sacramentum administraturus, præcipuè in Ecclesia, Sacras vestes induat, superpelliceũ scili-

c Syno. S. M. Caue. M. S. de anno 1614. sess. 1. c. 2.
d Cap. non oportet. de cõ secr. dist. 1.
e Syn. Nucerin c. de admi str. Sacrame. Syn. Auenio. in c. de Sacram. in cõi.

Sacramenta extra ecclesiam non ministranda.
Sacerdos sacramenta in Ecclesia præcipuè ministraturus superpelliceũ, & stolam induat.

scilicet, & Orarium, & in omnibus demum ita se habeat, vt vultus, & tota actio, eos qui adsunt ad deuotionem, ac pietatem apta si excitare.

Decretũ.6. a Syno. S. M. Caue. M. S. de anno 1614. sess. 1. c. 2.

SAcramentorum administrandorum [a] cura Archipresbyterorum in primis sit, ac Parochorum, tum etiam, iuxta diœcesis nostræ vsum, aliorum sacerdotum, prout per hebdomadam ab Archipresbyteris ipsis fuerint distributi. Nolumus tñ Sacerdotes oẽs huic ministerio adhiberi, sed peritos tantum, & idoneos, atque ad illud specialiter à nobis prævio rigoroso examine approbatos, & deputatos. Qui sic [b] deputari, in aliena hebdomada nullatenus, sine Archipresbyterorum licentia, se ingerant, quorum etiam iuribus nihil ex hoc præiudicari debere intendimus & præsenti decreto declaramus: Sacerdotes omnes, quorum munus erit Sacramenta ministrare, serius admonentes, quod si in eorundem administratione negligentiores fuerint, aut certè eorum culpa, vel iniuria fidelem quempiam sine sacramentis ex hac vita decedere contigerit, præter peccati mortalis labem grauissimam, seuerissimam etiam pœnam nostro, vel Vicariorum nostrorum arbitrio eunt subituri.

Sacramentorum administrandorum cura Parochis rum etiam hebdomadarijs preuio examine ad id munus probatis, committitur,

b Alia. Syno. de anno 1603 in c. de sacra.

Decretũ.7 c Conc. Trid. sess. 22. cap. 4. Cathec. Ro. in c. de Sacr. in genere.

SAncta [c] non solum sanctè tractari, ac ministrari, sed suscipi etiam maximè decet. Non minus ergo in ministrante, quam in suscipiente pietatem, puritatem, externumque cultum exigunt sacramenta; Quocirca

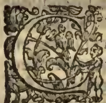
De extrinseco cultu tam etiam intrinseco ab ijs adhibendo, qui sacramenta sunt suscepturi.

circa monendi,& hortandi ſunt fideles, vt illa ſuſcepturi,non ſolum conſcientiæ munditiem animique debitum candorem afferant, ſed [a] exteriori etiam corporis habitu, ac geſtu,humilitatem,ac reuerentiam præſeferant. Cuicumque ergo indecore, & irreuerenter accedenti, ſacramenta miniſtrari interdicimus. Aequum eſt enim,vt qui Chriſti Sacramẽta extrinſecus debito ritu non veneratur, intrinſecus etiam & in anima eorundem fructu priuetur.

a Con. Colo. de anno 1536 tit. de admini. ſacr.

DE SACRAMENTO Baptiſmi.

CAPVT SECVNDVM.

CAeleſtis Regni hæreditatem quiſquis adire cupit, [b] neceſſe eſt,vt ab eo ſtatu in quo natus eſt filius primi Adæ, transferatur,in ſtatum gratiæ,& adoptionis filiorum Dei, per ſecundum Adam Ieſum Chriſtum Saluatorem noſtrum.Fit autem tranſlatio iſta primo per Baptiſmi Sacramentum, quo [c] abrenuntiantes Sathanæ, & pompis eius, cum Chriſto [d] fœdera iungimus eiuſque militiæ nomina damus.Quamobrem Sacramentum hoc iure dicitur eſſe [e] iuſtificationis noſtræ exterius, & viſibile principium, [f] ſanctiſsimorum mandatorum exordium, [g] Religionis Chriſtianæ primum ſigna-

b Con. Trid. ſeſſ.6. c.4.

c Con. Turonen.2, c.18.
d Chriſoſto. homil.21. ad pop. Anthiochen.
e Hoſius in conf. Polon. c, 53.
f Dion.de eccl.Hierarch. c,2.
g Syn.Botun. in can. de ſaciam.baptiſ.

Per Baptiſmi ſacramẽtum transfertur homo in ſtatum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei

signaculum,[a] vinculorum solutio, & Clauis Regni illius, in quo nihil introibit [b] coinquinatum,& immundum;quod non modò mors [c] criminum, verum etiam vita vocatur virtutum. Neque enim solum Baptismatis Sacramento,ab iniquitatibus omnibus [d] abluti, & peccatorum sepulta vetustate, efficimur in Christo noua creatura, nouum figmentum; [e] verum omne gratiarum genus nobis infunditur, & anima fidelis eximijs bonis, & muneribus decoratur. Isto siquidem regenerationis, & renouationis lauacro, [f] Spiritus Sanctus, per Iesum Christum Saluatorem nostrum abundè in nos effunditur; vt [g] vetere homine cum suis actibus expoliato, Diuinæ naturæ [h] consortes effecti, filij Dei [i] nominemur, & simus. Monendi sunt ergo fideles, vt magni huius sacramenti virtutem, & effectus sedulo cogitantes, tantam sibi in illo collatam dignitatem diligenter studeant conseruare; memoresque qua se sponsione Deo semel dicauerint, eiusque futuros esse spoponderint,tales se vita,& moribus præbere satagant, quales ipsa Christiani nominis dignitas exigit,& professio pollicetur;quo sic [l] consepulti iam cum Christo per baptismum in morte,quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris,ita & ipsi in nouitate vitæ ambulantes, ad eandem gloriam resurgere valeant, & peruenire. Circa huius autem Sacramenti administrationem, Sanctorum Patrum Sacrorumque Conciliorum

I decre-

Baptismi sacramentum Clauis est Regni cælestis

Quo non solum omnis iniquitas tollitur,sed etiã anima fidelis eximijs bonis & muneribus decoratur

a Greg.Nazi. orat. in sacrũ bapt.
b Apoc.21.
c Cypri. lib.2 epist.2. Optatus lib. 5. ad Seuerũ epist. 10
d Rom.6.act. 2. Con. Ancira.c.12. Carthagin.4.c.1. Florẽtinum in decr. Eug. Tride. sess. 5. Chrisost. hõ. 4. ad Neophi. Ambr.1.de sacram c.4.& lib. 2. c. 4. & lib.5. in Luc. Prosp. lib. 1. de voc.Gent. c.5. Augu. in Enchiri. c.43 & 64. de pec. mer. & rem. lib.1.c.9.&24 lib.2. c. 7. & alibi Damas. lib.4. fid. ortod. c. 10. D. Tho.3.p.q.69 art. 1
e Catechis. Rom. de fructu Sacr. Baptis.
f ad Tit.3
g Colos.3
h 2.Petr. 1
i 1. Io: 3
l Rom. 6

decretis inhærentes, hæc quæ sequuntur seruanda disponimus.

Decretũ. 1

De eo quod laici etiam, & Mulieres in necessitatis articulo, sacramẽti huius ministri esse possunt.

ET si baptizandi munus proprium Sacerdotalis Officij sit [a] ministerium, quia tamen infantibus propter ætatis imbecillitatem infinita pœnæ vitę pericula impendent, iure [b] permissum est vt quisque, siue vir, siuè mulier [c] necessitate vrgente baptizare possit; immò eadem vrgente licet ipsi quoque Patri, [d] & matri in aqua pura, & simplici proprium infantulum baptizare. Quo casu, nec mulier pręsente viro, nisi fortè baptismi formam melius illa teneat, nec vir præsente Clerico, nec Clericus superiore, aut Sacerdote præsente, sacramentum hoc audeat ministrare.

a D. Aug. cõ. ep. Parmen. lib. 2 c. 15. D. Clemc. lib. 3 Const. Apost. c. 11. Tert. in Prolog. librorum de Spiritu Sancto

b c. in necessitate, de consecr. dist. 4. cap. Diaconos, propriam. dist. 93 c. constat vbi supra

c c. super quibus, 30. q. 3. decretũ Eug. 4. in con. Flo. D. Tho. 3. p. q. 67. art. 4

d c. super quibus vbi supra

Decretũ. 2.

De materia, & forma huius sacramenti

CVm ergo, vnusquisque in Ecclesiæ fide ministrans possit esse in necessitatis casu legitimus huius Sacramenti dispensator. Parochi munus erit dum diebus festis in Doctrina Christiana Populum erudit, siue etiam sumpta occasione frequentioris populi, ad alicuius infantis baptismum, concurrentis, fideles omnes docere, huius sacramenti materiam, esse [f] aquam puram, simplicem, & naturalem, nullo modo artificiosam; in cuius aspersione, siuè infusione, adiungendam esse formam, Sacra nempè illa verba: Ego tè Baptizo, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti; quæ forma ita coniungenda est ipsi materiæ, vt neque ante, neque post ablutionem, sed in ipsa ablutione, vel aspersione

e Decr. Eug. 4 vbi supra. c. à quodam, & c. Romanus. de consecr. dist. 4. D. Aug. cõ. Cresco. lib. 3 c. 6. & in Io. tract. 5. & 6 D. Tho. 3. p. q. 67. art. 5

f c. in quadã de celeb. miss. Con. Lat. in c. firmiter. de sum. Trin. & Fid. Cathol. Flor. sub Eugc. in decr. de bapt. Triden. sess. 7. Can. 2. de bap. D. Augu st. de pecc. mer. & remiss. lib. 1. c. 20. & lib. 6. de bap. c. 32.

a Ritu.Rom. in c. de bapt.

sione verba ipsa [a] proferantur, eodemque tempore peragatur vtrumque munus, & manus, & linguæ. Tum etiam addat, eam debere esse baptismum præbentis [b] intentionem, vt id agere velit, quod Ecclesia Catholica in ea Sacra functione facere intendit.

b Decr.Eug.4 in Con.Flor. Tride. sess.7. can. 11. D. Tho.3.p.q.64 art. 8. & ibi Suar.

Decretũ.3. c Con.Auen. de sacr. bapt.

De obstetricibus circa huius sacramẽti materiam, & formam examinandis

IN quibus omnibus instruantur præcipuè [c] Obstetrices, quæ cum frequentissime in necessitatis casibus baptizandi munus obire soleant, Ideo diligentissimè volumus illas per Vicarios nostros in partibus, post huius Sanctæ Synodi promulgationem, circa supra dicta examinari; nullamque ex ipsis in posterum, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, obstetricandi munus exercere absque facultate in scriptis gratis per R.R. Vicarios respectiuè concedenda. Quæ etiam de eo sunt [d] instruendæ, quod si infanti, antequam è materna aluo totus egrediatur, mortis periculum immineat, in ea parte quam emiserit, ei sacramentum est exhibendum; ita vt si caput emiserit, in eo aqua fundatur, nec, si postea super vixerit, iterum erit baptizandus; quod si aliam corporis partem emiserit, in ea baptizetur iterum postea, sub conditione baptizandus.

Præcipitur ijsdẽ sub excommunicationis latę sẽtentiæ pœna, ne suam artẽ exercere audeant nisi habita desuper in scriptis licentia, & facultate

d D.Tho.3.p. q.68.artic.11 ad 4. & in 4 dist.6.q.1.ar. 1.quæstiun.1 ad 3.& ibi Palud.q.1.Suar. 3.p.disput.20 sect.2.Sot. in 4.dist.3

Decretũ.4.

De infantibus Domi Baptizatis statim, ac conualuerint ad Ecclesiam deducẽdis

DOmi autem mortis periculo imminente Baptizatum infantem, statim ac cõualuerit ad Ecclesiam deferri, & coram Parocho sisti præcipimus; qui si diligenti inquisitione præmissa, infantem ritè baptizatum nouerit, Ecclesiasticas solemnitates [e] adhi-

e Syn. Mogu. de anno 1549 c.15.Hil.de sem.c.33.Bor. in Canonibus de sacr. bapt.

beat,& ritus alios vnctionum, & exorcismorum, iuxta antiquissimum Ecclesiæ morem, in Rituali Romano descriptum, omnino suppleat. Quod si Infantem, aut non ritè baptizatum compererit, aut de hoc aliqua aderit dubitatio, eo quod certus, vel certi [a] testes desint, qui eum sine dubio baptizatum esse dicant; Si primum absolutè baptizetur; si secundum, [b] sub conditione, vt in Romano Rituali, ne fortè talis dubitatio, eum faciat Sancta illa purgatione, ac Sacramenti purificatione priuari.

a Syn. vniue. 6. can. 64

b Con. Carth 5. c. 6. in c. placuit, de cōsec. dist. 4. Conc. Vormac. c. 70 Sua. 3. p. disp. 22. sect. 2

Decretū 5.

NVllo vero intercedente periculo, quoscunque in [c] Ecclesia tantummodo, per manus Parochi, vel hebdomadarij baptizari volumus; Et ne tantæ necessitatis Sacramentum prorogetur, neue parentum incuria frustra Christus in eorum filijs laborauerit, [d] quibus nulla præter ipsius Christi baptismū salus promittitur; In virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, & sub excommunicationis pœna mandamus, nè [e] parentes liberos suos diutius q̃ necessitas postulet, baptismi gratia carere patiātur, sed eos ad minus infra [f] trium dierum spatium, ad Ecclesiam suam Parochialem deferendos, & solemnibus cæremonijs baptizandos curent. [g] In quo præcipuè cauti sint Parochi ne quid infantibus ad baptismum suscipiendum allatis annexum sit, cuius vsus in superstitionibus esse possit, neque diuinitus instituta fuerunt, ad veneficia profanis manibus conuertantur. Quamobrem

Quod hoc sacramentū necessitate cessāte in ecclesia tantū sit ministrandum

Præcipitur Parētibus ne suorum filiorum Baptismu vltra tres dies differant.

Cautio adhibenda à Parochis, nè baptizandis infantibus aliq superstitiosum sit annexum.

c Syn. vniu. 6. can. 59 Syno. Colo. de anno 1536. tit. de admin. sacr. c. 7. & alia de anno 1549 in cap vbi, & quibus bapt: d D. Augu. de peccat. meri. & remiss. lib. 1. c. 25 de cōsec. dist. 4. in c. nulla

e Catech. Rō. in capite de bapt:

f Con. Auen: in c. de sacra. baptism.

g Syn. Nuc. in c. de sacr. baptism:

a Syn. Salern: de anno 1579 tit: 25: c: 16

rem [a] curandum pariter erit, ne sal exorcizatum, linteolum, aut aliud quicquam, quod ad sacrum mysterium pertinuerit, quisquam domum ex Ecclesia deferre præsumat.

Decretũ. 6.

b Synod. S. M. Cauensis de anno 1608 in c. de baptis: & alia de anno 1614. sess: 1 c: 3°.

De fonte baptismali

FOntem baptismalem, omni quo decet cultu, iuxta ea quæ in alijs [b] Synodis sunt statuta, in decenti Parochialium dumtaxat Ecclesiarum loco retineri, ac asseruari mandamus. Isque si de nouo construendus sit, ex integro lapide [c] marmoreo, si commodè fieri potest, sin autem ex meliori, qui haberi poterit, construatur: sit etiam vndique clausus, & cancellis ligneis circundatus, cooperimẽtum ligneum desuper habeat, quod à parte anteriori aperiri, claudique possit, cum claui, quæ apud Archipresbyteros custodiatur; Quorum [d] etiam cura, & munus sit, aduertere, ne ipso fonte rimas agente, aqua aliqua ex parte diffluat, neue quid sordidi in eum decidere possit; Quod vt accuratius fiat, diligenter, saltem semel in hebdomada, inspici, & si quid immundi in eum deciderit, purgari mandamus. In quo si negligentiores fuerint, nostro, vel Vicariorum nostrorum arbitrio grauiter punientur.

c c. omnis Presbyter: de con secr: dist: 5

d Syn: Salern: vbi supra c: 9

Decretũ. 7.

De ijs quæ in ipso ad sacramenti vsum sunt asseruanda, & de aqua baptismali.

SEruetur in ipso aqua solemni benedictione, & Sacri Chrismatis vnctione sanctificata; quam, aqua veteri in sacrarium refusa, bis in anno, iuxta sacros [e] Canones, renouari volumus, adhibitis sacris Cæremonijs in Romano Missali præscriptis, semel nempè in sabbatho sancto, & iterum in Vigilia Pente-

e Glos: c. in Sabbatho de consecr: dist 4

a Syn.Nuc.in c.de sacr.bap. Ritual.Rom. eod.capite

tecostes. [a] Quæ etiam si præter prædicta tempora deficere cœperit, aut sordescens fuerit renouanda; si primum simplex, aut naturalis alia aqua, donec satisfuerit, immisceatur; si secundum, Sacerdos Stola, & Cotta indutus, priuatim, & sine solemni cantu, incipiens ab Antiphona, sicut ceruus nouam aquam, vt est in missali, benedicat. Seruetur item vasculum, siuè cocleare ad effundendam in caput baptizandi aquam, quæ in eundem fontem [b] reincidere non permittatur, sed vel recipiatur in sacrarium, vel in aliud vas, ex qno postea in sacrarium dimittatur; & demum ea omnia in illo seruentur, quæ iuxta Rituale Romanum Sacerdoti Sacramentum hoc administraturo, præsto esse debent.

b Con.Auen. in c. de Aqua baptismali

Decretũ.8.

De sacris olcis quotannis ex nostra Cathedrali Ecclesia in sacro monasterio Cauensi suscipiendis, & veteribus comburẽdis.

SAcrum Chrisma, & Sacrum Cathecumenorum Oleum de Baptismi vsum, sacram etiam infirmorum vnctionem, deinceps, non aliunde quam ex nostra [c] Cathedrali Ecclesia Sanctissimæ Trinitatis in Sacro Cauensi Cœnobio, non per quemcunque Ecclesiasticum, sed si qua necessitas Parochorum, aut Presbyterorum, vel Diaconorum occupatio sit, per Subdiaconorum, sicut Sanctorum reliquia deportari solent, ita cum omni reuerentia deferenda; suscipi volumus combustis simul cum bombice præcedentis anni Oleis, eorumque cineribus in sacrarium illatis. Ipsa vero sacrorum oleorum vascula stamnea sint, vel argentea, cum sua cuique

c Ex Concil. Carthag.4.c. 36.Con. Var. 1.c.3.Vorma. c.60.

inscri-

inſcriptione, ne error facile valeat occurrere; nec præſumat Parochus, niſi neceſsitas cogat, contra Sacros [a] Canones, vltra annum veteribus Oleis in Baptiſmi Sacramento vti.

a c. ſi quis.de conſec. diſt.4

Decretū.9

De Patrinis, ſeu baptizandorum ſuſceptoribus.

VEtuſtiſsima [b] Eccleſiæ conſuetudo eſt ad ſacram, & ſalutarem ablutionem celebrandam, patrinos adhibere, qui olim ſuſceptores, ſponſores, ſeù fideiuſſores communi vocabulo à rerum diuinarum ſcriptoribus vocabantur. Hi autem iuxta Sacros [c] Canones, & [d] S. Concil. Triden. decreta, non ſint plures, ſed vnus tantum ſiue vir, ſiue mulier, vel ad ſummum vnus, & vna; atque inter hos tantum, ſuſceptores videlicet, & ſuſceptum, huiuſque parentes; nec-non inter baptizantem, & baptizatum, eiuſdemque patrem, & matrem, ſpiritualem cognationem, nuptiarum fœdera prohibentem atque irritantem, ex eiuſdem [e] Concilij decreto, & Sacrorum Canonum [f] diſpoſitione, conſurgere doceat Parochus. Cuius etiam munus erit, ſuſceptores ſuæ obligationis, & officij commonere; [g] fideiuſſores nempè illos apud Deum exiſtere pro ijs quos de ſacro fonte ſuſceperunt, ideoque teneri ſuſceptos, cum ad intelligentiam venerint, ſedulis adhortationibus inducere, vt profiteantur peragantque diuina, curare etiam diligenter, vt in ijs, quæ ad Chriſtianæ vitæ inſtitutionem ſpectant, tales ſe exhibeant, quales eos futuros eſſe ſolemni cæremonia ſpopon-

De eorum munere.

b D. Dion. c. 2 & c. 7. de eccl. Hiera. Tertul. lib. de baptiſ. c. 18. Augu. lib 1. de pec. mer. & remiſſ. c. 34. Iuſtinus q. 56. D. Th. 3. p. q. 67. ar. 7 & ibi Suar.

c c. nõ plures de conſecra. diſt. 4. & c. quis de cogna. ſpir. in 6.

d ſeſſ. 24. de refor. matri. c. 2.

e Idem ibidẽ

f c. vtrum autem c. veniẽs de cogna. ſpirit. & c. ne dũ eod. tit. in 6. Con. Mogun. ſub Car. Mag. c. 55.

g D. Aug. ſer. 163 de temp. in c. nos ante de cõſec. diſt. 4. & ſer. 116. & 225. D. Dioniſ. & Tertu. vbi ſupra Syno. Remenſ. ſub Bened. 7. c. 8. D. Tho. 3. p q. 67. art. 8.

ſpoponderunt, illoſque in eiuſdem Chriſtianæ fidei rudimentis, ac præceptis inſtruere.

Decret, 10.

a Catech. Roma. in c. de ſacra. Baptiſ.

Qui excludãtur ne baptizandos de ſacro fonte leuare poſſint

QVo [a] circa ſanctæ huius tutelæ adminiſtrationem illis ſolum committi volumus, qui eam gerere fideliter, & velint, & poſsint. Excludimus ergo ab hoc munere, & per Parochos nullatenus ad illud admitti debere mandamus, regulares omnes, iuxta Sacros [b] Canones, tum etiam interdictos, excommunicatos, [c] infames, nefarios, criminoſos, meretrices, & publicos peccatores; eos etiam qui in Paſchate anni præcedentis, Sacramenta Pænitentiæ, & Euchariſtiæ non ſuſceperunt; omnes denique, qui orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, & decem decalogi præcepta, [d] ac fidei rudimenta ignorant, quique ad inſtruendum ſuſceptum apti non fuerint.

b c. non licet el 1. & c. non monaci de cõſecr. diſt. 4. Cõcil. Colon. de anno 1549. in c. Quod non liceat, &c.

c Syn. Caſin. de anno 1592 c. 1. decr. v. t. Bonon. de ſacra. baptiſ. Salern. de anno 1579. tit. 5. c. 6.

d Con. Cõſtãtinop. 3. can. & in additis, 7. Later. ſub. Alex. 3. c. 71

Decret. 11.

Quo prophano etnicorũ nomina baptizandis nõ imponuntur

NImis indecens, & indignum eſt, ſub profanis impiorum, & Ethnicorum hominum, ſeù etiam obſcænis, & inanium Deorum nominibus Chriſtianæ militiæ adſcribi, & numerari, ac nominari quemquam in Populo Dei. [e] Quare grauius Parochis, & hebdomadarijs interdicimus, ne cuipiam baptizando, niſi eorum Sanctorum, & Angelorum nomina imponant, quos Sancta Eccleſia veneratur, quorumue patrocinijs protegi, & exemplis, ipſi fideles poſtea cum adoleuerint, ad piè viuendum valeant excitari.

e Syn Nucer. in c. de ſacra. baptiſ. Saler. vbi ſupra c. 7 Caſin. de anno 1626. ſeſſ. a. c. 2. dec. 9

DE SACRAMENTO *Confirmationis*

CAPVT TERTIVM.

NOn ad otiosam fidem, sed ad periculosam luctam se vocatos nouerint fideles, ab eo, qui dixit, non [a] pacem se venisse mittere, sed gladium, quique ad eundem sibi comparandum, militibus suis, & pallium, & [b] tunicam vendendam esse pronunciauit; Quippe quibus, tum inter visibiles, tum inter inuisibiles hostes, innumeraque salutis æternæ discrimina tota ætate gressuris, non leuis [c] colluctatio futura erat aduersus carnem, & sanguinem, aduersus mundi Principes, & potestates, contra spiritualia nequitiæ in cælestibus. Sed vnde Christi militibus arma ad bellum, vnde virtus ad pugnam, vnde vires ad victoriam nisi ab eo ipso qui [d] potens in prælio, [e] virtute ex alto nos induit? in cuius [f] potentia confortamur, vt possimus stare aduersus insidias Diaboli, omniaque nequissimi hostis ignea tela extinguere; Quos enim benignissimus Dominus in suorum militum numero dignatus est recipere, non solum [g] signat receptos, verum etiam competentibus armis instruit

a Matth. 10

b Luc. 22

c Ephes. 6

d Psalm. 23

e Luc 24

f Ephes. 6

g Melchiad. Pap. in epist. ad Episcop. Hispan. c. 2

Christifideli bus cum innumeris hostibus tota ętate bellandum

K pugna-

pugnaturos. In baptismo ergo Sathanæ; & pompis eius abrenuntiantes, Christo nomina damus, eiusque militiæ adscribimur; Chrismatis autem sacramento armamur ad bellum, firmamur ad luctam, disponimur ad Triumphum, idemque [a] Spiritus, qui super aquas baptismi salutifero descendens illapsu, in fonte plenitudinem tribuerat ad innocentiam, in confirmatione augmentum præstat ad gratiam, robur ad pugnam; Et sicut regeneratio per se saluat, mox in pace beati sæculi recipiendos, ita sacra vnctio armat, & instruit ad agones mundi huius, & prælia referuandos. In quibus, [b] licet iam redempta, & sacro baptismate renata, succumberet profecto natura mutabilis, & de peccati labe mortalis, nisi Spiritus Sancti virtute hoc sacramento solidata, efficacissimo contra hostiles omnes insultus muniretur auxilio; [c] quo iusta diligens, iniusta respuens, luxuriosis illecebris fædisque & indignis omnibus cupiditatibus repugnans, contrariis demum potestatibus superatis, ad illam peruenire valet immarcescibilis gloriæ, & [d] iustitiæ coronam quæ legitimè [e] certantibus reposita est, ac præparata.

Ad hanc aũt pugnã Chrismatis sacramento disponuntur, & roborantur

a Idem ibidẽ

b S. Leo ser. 3 de ieiun 10. mensis

c Melchiad. Pap. vbi supra Vrb. PP. in c. pitt. decet c. 7

d 1. Timot. 4.

e 2. Timot. 5.

Decretũ. 1

VT ergo nobis nostram Diœcesim ad confirmandos baptizatos; eamque iuxta Sacrorum Canonum statuta quotannis inuisendam circumeuntibus, nostræ solicitudini concrediti fideles, prompti paratique sint ad huius sacramenti susceptionem; facilius

De Sacramẽti huius vi, & effectu populo per Parochos ante eius collationem explicãdis, & proponendis

liusque, quæ in eius collatione dicentur, ageturue percipiant; aliquot ante dies, prout edicto nostro commonebimur, ijsdem fidelibus, ex Romano Catechismo, sacramenti huius naturam, vim, dignitatemque proponant Parochi; ᵃ vt intelligant, non solum negligendum non esse, sed summa cum pietate, & religione suscipiendum hoc sacramentum; ᵇ cum perfectus Christianus, nequaquam esse possit, is qui incuria, & voluntate, non autem necessitate compulsus, Sacramentum hoc prætermiserit; ᶜ quod, & si non eam necessitatem dicat, vt sine illo saluus quis esse non possit; à nemine tamen prætermitti debet; quinimo maxime cauendum est, ne in re sanctitatis plena, per quam nobis diuina munera; ᵈ septiformis nempe Spiritus Sancti gratia; immo ipsius diuini spiritus plenitudo ᵉ confertur, indignitas, aut negligentia aliqua committatur, vnde suscipientium culpa maximoque eorundem malo eueniat, vt frustra in eos diuinum hoc beneficium collatum esse videatur.

a Catech. Roman. de sacr. confirm.
b D. Clem. Epist. 4. Vrban. pap. in Epist. decr. c. 7
d D. Tho. in 4 dist. 7. q. 1. ar. 1. quæstiun. 2 & 3. p. q. 72. art. 8. Hug de S. Victore lib. 2. de sacr. p. 7 c. 3. Adria in 4. in ma. de confirm. ar. 1 Caiet. in sum. ver. confirm. Suar. 3. p. disp. 38. sect. 1
d D. Clemen. vbi supra
e Actorum 2 8. 19. D. Dion. Eccl. Hier. c. 4 Vrb. PP. vbi supra D. Tho. 3. p q. 72. ar. 1 & 3. & q. 84. art. 4. in corp.

Perfectus Christianus esse non potest, qui sacramentum hoc non necessitate, sed voluntate prætermiserit

Hoc sacramẽto confertur suscipiẽtibus diuini spiritus plenitudo

Decretu. 2.

Aperiant etiam, qua ætate, quoue præcipue pietatis studio præditi esse debeant ij, quibus sacramentum hoc administratur: & si enim fidelibus omnibus post baptismum sacramentum hoc possit administrari, minus tamen id expedire ᶠ iudicauit Ecclesia, antequam pueri ᵍ vsum rationis habuerint: cum enim hoc sacramentum ad Christianæ militiæ spiritualisque pugnæ robur conferatur,

De ætate eorum qui hoc sacramentum sunt suscepturi

f D. Th. 3. p. q. 72. ar. 8. Suar. ibidem disp. 35. sect. 1
g Catech. Romã. vbi supra

a Con. Colo. de anno 1536 tit. de admin. sacr. c. 9. Vict. in sum §. 48 & 49. Siluest. v. confirma. nu. 4

ad hoc pugnæ genus rationis vsu carentes nullus aptos iudicauerit: hoc ergo Sacramentum suscepturi, [a] septennio non sint minores, quo quid circa illos agatur, & intelligere valeant, & meminisse.

Decret. 3.

b D. August. Psalm. 77. & Psal. 103. con. 3.

c Sap. 1.

De adultis sacramentum hoc suscipientibus

ADulti vero sacramentum hoc suscepturi meminerint quod licet omnibus [b] communia sint sacramenta, non tamen omnibus communis est gratia: neque enim possunt Sancti Spiritus esse participes, quorum indignitas tantæ sanctitudini contradicit; [c] Spiritus namque Sanctus disciplinæ fugiet effictum, auferet se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu, & corripietur à superueniente iniquitate. Quocirca moneat eos Parochus, vt si huius sacramenti dona, & gratiam consequi cupiunt, non solum fidem, & pietatem afferant, sed conscientiæ maximè puritatem; grauiora peccata, quæ admiserint ex animo [d] detestantes; Immo sacramentali prius confessione [e] purgati, & quoad fieri potest, pro tanti sacramenti Reuerentia, non nisi ieiuni [f] accedant, iuxta laudabilem antiquæ Ecclesiæ consuetudinem: [g] Cui etiam, vt quod in nobis est, & nos obsequamur, non nisi de mane sacro peracto sacramentum hoc per nos administrandum edicimus; [h] ijs exclusis, qui orationem Dominicam, salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, ac decem decalogi præcepta ignorauerint.

Monendi sunt vt ad illud conscientiæ puritatē afferant & non nisi ieiuni accedāt iuxta antiq. Ecclesiæ consuetudinem

d Suar. 3. p. disp. 34. sect. 2

e c. vt ieiu. de consec. dist. 5

f Ibidē eod. c.

g Ex D. Tho. 3. p. q. 72. art. 12. ad 2. & conc. Meldens. c. 6. Burcard. lib. 4. c. 67.

Quocirca sacramentum hoc non nisi de mane edicitur administrandum

h Syn. Botun. in Can. de sacr. confirm. Con. Constātino. 8. can. 7 in addit.

Decret. 4.

a c. in Catech. c. non plures, & cap. in baptismate de consecrat. dist. 4

b D. Tho. 3. p. q. 72. ar. 10. in corp.

c Hebr. 10

d Con. Colo. de anno 1539 tit. de admin. sacr. c. in baptism. de consecr. dist. 4. D. Tho. 3. p. q. 72 ar. 10. in resp. ad 2

e c. in Catech. & c. nō plures vbi supra Suar. 3. par. q. 72. art. 10

f Syn. Nucer. in c. de sacr. confirm.

g Sess. 24. de refor. matr. c. 2

h c. ne dum & c. quamuis de cogna spi. in 6. c. ita 30. q. 3

De patrinis, & susceptoribus, qui etiā in hoc sacramento adhibentur

Qui ab hoc munere excludantur

HAbet Ecclesiæ rationabilis [a] consuetudo, sicut in baptismi Sacramento, ita etiam in isto Patrinos, & susceptores adhibere: [b] sicut enim aliquis de nouo natus indiget instructore, vnde Apost. [c] Patres, inquit, carnis nostræ habuimus eruditores; ita qui assumuntur ad pugnam, duce indigent & eruditore, quales in hoc sacramento patrini sunt, qui susceptos tenent, quasi illos in spirituali pugna erudituri; Qui propterea memores sint sui muneris; A quo [d] excludimus eos qui adhuc Sacramentum hoc non susceperunt, cum etiam omnes, quos supra in baptismi sacramento excludendos mandauimus; [e] Sint autem tantum vnus, vel vna, iuxta sacros Canones; [f] In quo illud etiam seruari volumus; vt mares à maribus, fœminæ à fœminis, & natu minores à grandioribus suscipiantur. Ex qua susceptione docebit Parochus spiritualem cognationem contrahi, ex Concilij [g] Tridentini decreto, sacrorumque [h] Canonum dispositione, inter confirmantem, & confirmatum, ac tenentem, ita vt has personas non egrediatur.

D E

DE SACROSANCTO EUCHARIſtiæ Sacramento.

CAPVT QVARTVM.

Euchariſtiæ ſacramẽtum inter omnia maximum

EX omnibus ſacris myſterijs, quæ nobis tanquam Diuinæ Gratiæ certiſſima inſtrumenta, Dominus Saluator noſter commendauit, [a] nullum eſt quod cum Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento comparari queat: [b] ſiue enim Chriſti Domini in hoc Sacramento exiſtentis maieſtatem, ſiue admirabilem modũ & infinita miracula quæ in ipſo conficiendo interueniunt, ſiue fructus, & vtilitates eius pia contemplatione meditentur fideles, tantum inter ea omnia præſtat, vt hoc illorum [c] conſummatio ſit, finis, atque perfectio; in quo benigniſſimus Dominus, [d] non vnam aliquam, ſed gratiarum omnium, & [e] amoris ſui diuitias, velut effudiſſe videtur, cum illud digne ſuſcipientibus, non ſolum innumera cæleſtia dona, ſed bonorum, ac donorum omnium [f] fons, [g] cunctæque ſanctitatis auctor ipſe conferatur. Vere diuinum, & admirabile ſacramentum, in quo [h] donator venit in donum, & datum eſt idem penitus cum datore, in quo ſumma Maieſtas ſe ipſam nobis tradit in pabulum, vt quoniam per cibum homo

Omniũ aliorum ſacramẽtorum finis, eſt perfectio

a Conc. Trid. ſeſſ. 13. c. 3. D. Tho. 3. p. q. 65 ar. 3. Scot. Durand. Gabr. & alij in 4. diſt. 8

b Suar. 3. p. in proe. de ſacr. men. Euchar:

c Dion. de eccl. Hierar. c. 3 D. Tho 3. p. q. 73. art. 3. in corp. Suar. 3 p. diſp. 39. ſec. 2. & diſp. 40 ſect: 1

d Greg. Niſſ. in c. 3. ecclеſ.

e Conc: Trid. ſeſſ. 3. c. 2

f D. Chriſoſt. homil. 61. ad: pop. antioch. & hom. 45. in Ioan: & 83. in Math:

g Con. Triden: vbi ſupra c. 3

h Clẽ. ſi Dominum de reliq. & ven. ſãctorum

E 2 corrue-

corruerat, per cibum releuaretur ad vitam, & vnde vulnus fuerat ortum, inde medela prodiret. [a] Iste est panis quem dedit nobis Dominus ad vescendum, in cuius [b] fortitudine ambulamus vsque ad montem Dei; [c] panis qui corda nostra confirmat, [d] nos plenè reficit; verè nutrit, summeque impinguat, non corpus sed cor, non carnem sed animam; qui immortalitatis est [e] pharmacum, & æternæ mortis antidotum. Hoc est [f] manna illud [g] absconditum omne [h] delectamentum in se habens, & omnis saporis suauitatem. Hoc est sacrificium illud; in quo innouata sunt signa & immutata mirabilia, quæ numquam visa sunt [i] super terram, nec in vllis gentibus; sacrificium Angelis reuerendum, & hominibus adorandum, [m] super omnia legis sacrificia pretiosum, & acceptum [n] quo nihil maius, nec vlla oblatio potior esse potest. Hoc est memoriale perenne suauissimæ dilectionis, & pignus certissimum [o] Amoris eximij, quo Christus Dominus fideles suos vsque ad [p] germanissimam societatem sibi coniungens, excelsi filios, suæque naturæ consortes efficit. [q] Calix namque cui benedicimus, communicatio sanguinis Christi est, & panis etiam quem frangimus, non participatio solum, sed Communicatio Corporis Christi est; neque enim [r] participatione tantum & acceptione, sed vnitate communicamus; vt sicut vnus panis, ita & vnum cum Capite Corpus omnes simus, qui de vno pane, & de vno

a Exod: 16
b 3. Reg 19
c Psalm: 103
d Clem. si Dominum vbi supra
e D. Ignat: Epist: ad ephes 14
f Aug. Chris. & Ciril. in c. 6. Ioa: Chris. hom. 23. in 1 ad Cor. Amb. lib. 5. de sacr. c. 1. Orig hō: 7. in num. Grego. Niss. in lib. de vit. Moy. circa med. D: Th: 3. p. q. 63 ar 6. in Corp:
g Apoc: 2
h Sapien: 16
i Eccle: 36
l Exod: 34
m Malach. 1 & 3
n Alexander Papa Epist. 1 decreti
o Augu: Psal: 33: conc: 2: Hier: Epist. 17 ad Marc: & Epist. 120: ad Euag. D. Th. 3 p. q. 75: art. 1 in cor:
p Cypr. ser: de Cęna Dñi Damasc: l. 4: fid. ortod. c: 14: prope fin:
q 1. ad Cor. 10
r Chris: hom: 83: in Matth: & 24. in 1: ad Co.: Hil: lib: 8 de Trin:

Sicut per cibū homo corruit sic per cibum releuatur ad vitam

Sacramenti huius figuræ

Sacramētum hoc est pignus certissimum, & memoriale perenne diuini amoris

de vno Calice participamus. Iſte ergo eſt cibus [a] grandium, qui quos paſcit & nutrit mirabili ratione in ſuæ maieſtatis gloriã transmutat, ac vertit, & ad ipſius ſummæ diuinitatis euehit ſublimitatem. Quo circa hortandi ſunt fideles, vt tantam ipſorum [b] dignitatem agnoſcant, & diuinæ Conſortes facti naturæ nolint in veterem vilitatem degeneri conuerſatione tranſire. Summo etiam ſtudio, & diligentia curandum eſt, vt ad ſacroſanctum hoc myſterium ita accedant, vt de viuifico iſto pane comedentes, is ſit eis anima, vita, [c] & perpetua ſanitas mentis & corporis; cuius vigore confortati, ex huius miſeræ peregrinationis itinere ad Cæleſtem Patriam peruenire valeant, eundem panem [d] Angelorum, quem modo ſub ſacris velaminibus edunt, abſque vllo velamine manducaturi.

a Diuus Aug. lib. 10. cõfeſſ. c. 11

b S. Leo ſer. 1 in natiu. Dñi propè finem

c Conc. Trid. ſeſſ. 13. c. 8

d Pſalm. 77

Eſt cibus grãdiũ qui quos nutrit; & paſcit ad ipſius ſummæ Diuinitatis ſublimitatem euehit

Decretũ. 1.

ID autem facile animarum Curatores aſſequi poterunt, ſi frequenter, vt debent, admirabilis huius Sacramenti Maieſtatem, ex Chriſti Domini præſentia, [e] ſacrarum literarum authoritate, ac Sanctorum Patrum [f] Doctrina, tum præcipuè ex Romano Catechiſmo, piè ac prudenter, pro ſuſcipientium captu, expoſuerint. In quo etiam cum maximè caliget oculus rationis, non ad pietatem ſolum, verum ad fidem præcipuè informari debent fideles, vt Dominici corporis, & ſanguinis veram, & realem ſub ſacramentalibus ſpeciebus exiſtentiam, fir-

e Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. Io. 6. 1. ad Cor. 10. & 11

f S. Leo ſer. 6 de ieiu. 7. mẽ. Cir. Alex. lib. 4. in Ioa. c. 13 & 14. Cip. ſer. de Cæn. Dñi Hila. lib. 8. de Trin. Ambr. lib. 6. de ſacr. c. 1. Greg. Niſ. orat. Cath. c. 36. & 37. Chri ſoſt. hom. 51 in Matt. & l. 3 de ſacer. Hie. ad Hebid. q. 2 Aug. lib. 2. cõ. Aduer. leg. & proph. lib. 2

De huius Sacramenti maieſtate, & præſtantia fidelibus pro eorũ captu explicandis.

In hoc ſacramento maximè caligat oculus rationis

ma-

con. epist. Peti. c. 37. & ser. 2 de verb. Apost. de consecr. dist. 2. ferè p tot. Con. Lat. sub Inno. 2. c. 1. Constã. sess. 13. Flor. in decr. Eug. Trid. sess. 13 c. 3. & 5. & cã. 1. Clē. si Dō. de reliq. & vener. Sanct. D. Th. 3. p. q. 75 art. 1. Mag. & DD. in 4. dist. 40
a Trid. vbi supra c. 5. Hab. 1.
b Psalm. 98
c Matth. 2
d Matth. 28

ma & inconcussa fide teneant, doceantque illum eundem sub sacrorum accidentium velamine contineri, quem æternus Pater [a] in orbem Terrarum olim introducens dixit; Et [b] adorent eum omnes Angeli eius; quem [c] magi procidentes adorauerunt; quem denique in Galilea ab Apostolis adoratum fuisse [d] scriptura testatur; hac enim fide expresius concepta, imposibile erit fidelem Populum diuina hæc mysteria summa pietate, ac cultu non venerari; quem etiam ad eorundem frequentiam, mirabili eorum effectu, & vberrimo fructu exposito, diligentisime hortari curabunt.

Eius fide expressius concepta ad maiorem eiusdē venerationē excitamur

Decret. 2.

De huius Sacramenti veneratione, & Custodia

TAnta ergo cum sit huius sacramenti dignitas ac excellentia, omnem certe venerationem ac cultum ei condecens est exhiberi, & in locis Deo sacris, iuxta laudabilem Catholicæ Ecclesiæ [e] consuetudinem, vt à fidelibus adoretur, quam fieri potest decentisimè [f] seruari. Quare innouantes, quæ in alia [g] Synodo sunt statuta, mandamus Archipresbyteris omnibus, alijsque ad quos spectat, vt ligneum Tabernaculum, in quo sacramentum hoc reconditur, sit vndequaque deforis inauratum, ac serico pallio circūtectū, nec immediate super altare reponatur, sed ab ipso eleuatum, quantum fieri potest, decentius accomodetur. Intus vero circumcirca sit vndique serico contextum, mundoque corporali instrato, super illud in argentea pixide sacramentum collocetur, singu-

e Conc. Trid. vbi supra c. 6 ex Con. Nic. 1 Can. 12
f c. sanè de celebr. miss. Synod. Colo. de anno 1536. tit. de admin. sacr. c. 16
g Syn. S. M. Cauen. de anno 1614. sess. 1 c 5
h Syn. Botu. in Can. de sacra. Euch. Synod. Auen. c. de eodem Syno. Saler. de anno 1579. tit. de Euch: asser. c. 4

Tabernaculū qualiter disponi, & Ornari debeat

L lis

lis quibusque hebdomadibus ad minus, priori consumpto, ne corruptio accidat [a] renouandum. [b] Tabernaculum ipsum claui claudatur, apud Archipresbyteros conseruanda, nec vlli, nisi hebdomadario, necessitate vrgente fidenda. Ante illud verò vna ad minus lampas semper ardeat, vt hoc externi apparatus, & ardentis luminis signo excitati fideles, intus latentem Deitatem agnoscant, & agnitam debito cultu venerentur, & colant. In supradictis autem, si eorum, ad quos spectat incuria, defectus, aut negligentia contigerit, grauissimas nostro arbitrio pœnas sciant se daturos.

a Con. Aten. vbi supra
b Con Later. sub Inno. 3. c. 20 in c statuimus de cust. Euchar.

Sanctissimum Sacramentum singulis quibusque hebdomadibus renouandum

Ante illud vna ad minus lampas semper ardeat

CVltus autem, ac veneratio admirabili huic sacramento in eius susceptione necessario exhibenda, [c] in conscientiæ maximè puritate, atque animi candore consistit: indignum enim, immo [d] sacrilegum est fidelem quempiam polluto corde, ac sceleribus contaminato, ad sanctitatis fontem accedere. Quo circa nullus quem mortalis peccati conscientia grauet, quantumcumque contritus sibi videatur, nisi præuia sacramentali confessione, ad [e] terribile hoc mysterium, nec minus charitatis, quã horroris [f] plenũ suscipiẽdũ audeat accedere, nè forte corporis, & sanguinis Domini [f] reus constitutus, iudicium sibi ipsi manducet, & bibat. Itaque iuxta Augustini dictum, mutet prius vitam, qui vult accipere vitam, nam si vitam non mutet, ad mortem vitam accipiet, & magis

Decretũ. 3.
b Conc. Trid. vbi supra c 7 Cipr. in lib. de Laps. c. 10 cũ seq. Augu. Epist. 118. c. 3 D. Thom. in 4 dist. 17. q. 3 art. 1. quæstiũcula 4. & alij quos habes apud Suar. 3. p. disp. 66. sect. 3. dicto 1. & 2
c D. Tho. 3. p. q. 8. art. 4. in corp. D. Hier. Epistol. 22. ad Eustoch. Suar. vbi supra sec. 2
d Dion. de Eccl. Hier. c. 3
e Chriso lib. 3. de sacer. & hom. 8. de pænit. & hom. 4 ad Neoph.
f 1. Cor. 11

De dispositione, & præparatione ad huius sacramenti susceptionem necessaria

Sacramẽtum hoc terribile est, nec minus charitatis, q horroris plenum

quam

quam sanari, corrumpetur ex ipsa, nec viuificabitur, sed potius occidetur.

Decretũ 4.

a Syn. Botun. In Can. de sacr. Euch. D. Tho. 3. p. q. 80 ar. 7. Caiet. in sum. ver. com. Sua. 3. p. disp. 66. sect. 8. Ambr. lib. 2. de pœn. c. 9. in c. nonnulli de pœn. distin. 1 Con. Cabil. 2 c. 46. Silue. in v. eler. 3. nu. 7

Pro huius sacramenti reuerentia non statim post admissũ mortale peccatũ, etiam sacramentali confessione præmissa, ad illud accedendum

IMmò [a] etiam sacramentali confessione præmissa, consulant Parochi non esse forte satis tutum, esse certè nimis indignum statim post admissum mortale peccatum, nisi magna vrgeat necessitas, aut adsit maxima pietas, ad dignissimam hanc Eucharistiã percipiendam accedere. Pertinet enim ad huius sacramenti reuerentiam, vt peccator communicaturus aliquantum abstineat, quo corporalis etiam immunditia purgetur; & antequam communicet, fidei, spei, & charitatis actibus tollatur spiritualis illa hebetudo, quę in mente ex illius ad peccata, & ad carnem depressione contingit.

Decret. 5.

b D. Cipr. in exposit. orat. Dom. c Syn. Nucer. in c. de Sacra. Euch. Caiet. in sum. vbi supra Suarius, vbi supra. disput. 3. sect. 1 dict. vlt. d Ciril. Hierosol. Catec. 5 Mistag. Dam. lib. 4. ort. Ortod. c. 14 e Syn. Bot. in Cã. de Euch. Cas. ann. 1592 sess. 2. c. 4. decr. 13. Clem: Roman: lib: 2 const: Apost. c: 61

Placẽdum est diuinis oculis etiam in habitu corporis, & ideo nõ solum interior puritas, sed etiam exterior reuerẽtia Sacro Altari est afferenda.

Mulieribus seorsim a viris sacrame. ministrandũ, si commode fieri possit

ILlud etiam moneant, quia [b] placendum est diuinis oculis etiam in habitu corporis, vt interiori animi puritati, & integritati, quam fideles ad sacram hanc mensam afferre debent, [c] externam quoque reuerentiam, ac humilitatem coniungant, vt non nisi demisso vultu, & humili vestitu, omniq; armorũ genere deposito, [d] proni in adorationis, & venerationis modum accedant. Mulieres verò vndequaque simplicitatem, modestiam, ac grauitatem præseferant; quibus etiam [e] seorsim à viris, quoad fieri potest, Sacramentum hoc volumus ministrari.

Decretũ 6.

f Matth: 7

Ab huius sacram. exclusione qui sint excludendi.

SAnctum [f] ergo Canibus non est dandum, nec pretiosissima margarita ante porcos est proijcienda; tales autem merito sunt

 cen-

censendi, qui tanquam [a] iumenta in suarum iniquitatum stercore computrescentes, publicisque criminibus contaminati, huic tamen sacro conuiuio accumbere non verentur. Quorum vt comprimatur damnanda temeritas, Archipresbyteris, & Parochis omnibus, sub obtestatione diuini Iudicij, præcipimus, ac mandamus, vt fideliter obeuntes munus suum, ab huius diuinæ mensæ partipatione excludant omnes, & quoscunque [b] excommunicationis sententia innodatos, & publicè denuntiatos nouerint, eos etiam qui fidei rudimenta [c] ignorant. Item [d] infames omnes, cuiusmodi sunt præstigiatores scortæ, lenones, Concubinarij, fœneratores, blasphematores publici, nec non publicè inimicitias exercentes; inque [e] notorijs degentes sceleribus, donec sinceram malæ actæ vitæ emendationem, ac veram cum Deo, & proximis reconciliationem, certis inditijs comprobauerint.

Excommunicati.

Fidei rudimenta ex praua negligentia ignorantes

Infames, & publicis sceleribus contaminati

Publice inimicitias exercentes

NEque item ij ad sacrum Altare sunt admittendi, [f] qui pretiosum à vili separare non valentes, cælestem hunc à communi, & profano pane non discernunt; Quo circa eos etiam ab illo excludi mandamus, [g] qui ratione quacumque ex causa sunt destituti, nisi quandoque mentis compotes reddantur, eaque vigente pium erga hoc Sacramentum ostenderint affectum. [h] Quo casu Sacramentum hoc eis poterit ministrari. [i] Pueri vero, sicut & ipsi ante rationis vsum excludun-

Item excludendi sunt pueri ante vsum rationis, & quacunque ex causa ròne stituti.

a Ioel. 1

b DD. in cap. Engeltrudam 3.q.4

c Syn. Salern. de anno 1579 tit. 29. c. 4

d Syn. Augu. c. 19

e D. Tho. 3. p. q. 80, art. 6. in corp. Chriso. Homil. 83. in Matth. Cipr. epi. 61. Clem. lib. 8. Consti. c. 32. c. multi 2. q. 1. Syn. Augu. c. 28. Decret. 7.

f Catech. Rō. in c. de Sacr. Euch.

g D. Tho. 3. p. q. 80. art. 9. in respons. ad 3

h Idem ibidē in corp. & cōcil Carthag. 4. c. 75.

i Catech. Rō. vbi supra: Suarez. 3. p. disput. 69. sec. 2. Syn. Nuce. in c. de sacr. Euch.

tur,

tur, ita adulta iam etate ad illud nullatenus admittantur, nisi prius Parocho sit exploratum, eam illos habere huius mysterij cognitionem, quæ debitam in eos pietatem, ac religionem apta sit excitare.

Parocho quæ diligentia adhibenda circa eos, qui prima vice sacram. hoc sũt suscepturi

Decretũ 8.

a D.Tho. 3.p. q.80.ar.10.ad 5.Anacl. Pap. in c:Episc. de consec. dist, 1 Con.Tol.1.c. 13

b c. etsi non frequentius, & c. secul. de consec. dist.2

c Con.Later. sub Innoc. 3 c.21.in c.omnis.de pæn.& remiss. Trid. sess.13. can.9

De communicando semel in anno

OLim[a] in primitiua Ecclesia fidei, ac Charitatis feruore vigente, singulis quibusque diebus prisci illi, ac verè pij fideles tremendo sacrosanctæ missæ sacrificio adstantes, Cœlesti hoc pane refici consueuerant: [b] Postea verò diminuto Charitatis feruore indultum est, vt si non frequentius, saltē ter in anno fideles omnes cõmunicarent. [c] Demum nostris temporibus, in quibus verè fines sæculorum deuenerunt, propter iniquitatis abundantiam, eo vsque charitas refriguit, vt vel semel in anno fidelibus communicandum esse Ecclesiastica lege in Lateranensi Concilio fuerit statutum; ea non obtemperantibus, ac tantum bonum negligentibus apposita pœna, vt viui ab Ecclesiæ ingressu arceantur, mortui vero Ecclesiastica careant sepultura. [d] Hoc igitur decretum, quod ideo in fine huius capituli imprimendum curauimus, Parochi sub graui arbitrio nostro pœna prima quaque Dominica Quadragesimæ, ac Palmarum, fidelibus, ne quis ignorantiam posit obtendere, vulgari lingua conceptis verbis, explicent ac proponant.

Antiquitus quotidie communicabãt fideles

Postea verò indultũ fuit, vt ter in anno communicarent

d Ex decr.Cõcil.Later. vbi supra.Synod. Hild.c.48

Ecclesiæ præceptum de communicando semel in anno, Dominica prima Quadragesimæ, & Dominica Palmarũ fidelibus, quotannis euulgandum

Decretũ.9.

QVod si quos compererint, qui propriæ salutis immemores, sacrorum Cano

num

num decretis intra Paschale tempus, quod Dominicis Palmarum, & in Albis [a] continetur, minimè obtemperauerint; eorum nomina nostris Vicarijs in partibus scripto referant, eaque ipsa Dominica in Albis vna tantum pro trina Canonica monitione generatim moneant, vt in proxima hebdomada Ecclesiæ præcepto pareant; quod si per octo sequentes dies non paruerint; eorundem nomina ad Ecclesiæ fores affigantur; si forte faciebus eorum [b] ignominia repletis, nomen domini quærere discant; si demum adhuc contumaces fuerint, iuxta suprapositam iuris, & sacrorum Canonum formam, & ad grauiores etiam pœnas contra ipsos edicimus procedendum.

a Iux. declar. Eug. 4. quam refert Nauar. in sum. c. 21. nu. 45. ex Io. maior. in 4. di stin. 17. q. 2

b Psalm. 82

Quomodo procedendum cōtra eos, qui Ecclesiæ præcepto non satisfecerint

Paschale tempus infra obligat Ecclesiæ præceptū Dominicis Palmarum, & in Albis continetur

NEque vero ij excusabiles erunt, qui eo tempore à propria Parochia, etiā iusta de causa, abfuerint, nisi fide exhibita, Ecclesiæ præcepto se satisfecisse docuerint, vel sine mora, præuia confessione, communionem in propria Ecclesia sumpserint; extra quam si quis Paschali tempore, absque Vicariorum nostrorum in partibus, vel Parochorum respectiuè licentia, ex graui tantum, & rationabili causa concedenda, communicauerit; is nequaquā Ecclesiæ præcepto satisfecisse censeatur. Nullus vero Parochorum alienos Parochianos, sine prædicta licētia, vel [d] ignotos, & exteros fideles sine confessionis pactæ fide, in scriptis exhibenda, ad hoc sacramētū præsumat admittere, grauiter si contrafecerit no-

Decret. 10. c Syn. Salern. de anno 1579 tit. 29. c. 6

Qui supradicto tempore a propria Parochia aberunt, teneantur docere se Ecclesiæ pceptū satisfecisse

d Syn. Mogu. 627 c. Syn. Colon. de anno 1536 tit. de admin. sacr. c. 20. Butur. in can. de sacr. Euch. Mogu. c. 28 c. tribus de consecr. dist. 2

Alieni Parochiani sine proprij Parochi licentia, & ignoti ac exteri, sine confessionis peractæ fide adhoc sacra. nō admittēdi

rit nostro arbitrio puniendas.

Decret. 11 CLerici verò communi hac lege contenti esse non debent, immò quia Altaris ministerio præcipuè sunt deputati, de eiusdē etiam mysterio conuenit frequentius esse participes; Ideo innouantes ea quæ in alia a Synodo sunt statuta, præcipimus, vt Clerici in sacris constituti, quolibet die Dominico, alijsque diebus festis de præcepto, alij vero Clerici, saltem bis in mense, Sacram Eucharistiam sumant, idque intra maioris missę solemnia; quo populus singularis huius pietatis exemplo, ad eiusdem frequentiam valeat excitari; De hoc autem teneantur fidem nobis in actu visitationis exhibendam, à suis Archipresbyteris exigere, grauiter nostro arbitrio si secus fecerint puniendi.

Quod Clerici in sacris constituti omnibus diebus festis de præcepto, alij vero bis in mense communicēt

a Syno. S. M Cau.M. S. de anno 1614. sess. 1. c. 5

Decret. 12. VEtustissima est Ecclesiæ consuetudo, sacram Eucharistiam ad infirmos b deferendi, vt eodem spirituali cibo, quo in huius vitæ peregrinatione fideles sunt aliti, eodem etiam ijsdem ad æternæ gloriæ perpetuæque fœlicitatis consequutionem, via nisponatur. In huius ergò tam salubris instituti obseruatione, caueant Parochi ne suo muneri c desint neue eorum incuria, ac defectu fidelem quem quam tanto bono priuatum ex hac vita decedere contingat. In eo autem tum deferendo, tum referendo, tum etiam ministrando, ac in paranda infirmi domo, eo ad vnguem ordine procedi, eosque omnes ritus exactissimè adhiberi mandamus, qui in Romano Rituali

De hoc sacramento ad infirmos deferendo

Caueant Parochi ne in hoc suo muneri desint

b Con. Nic. 1. Can. 12. Carthag. 4. c. 76 77. & 78. Carth. 2. c. 4. Arau sic: 1. c. 3. Tri. sess 13. c. 6. 26 q. 6. c. si quis; & c qui recedunt de conse. dist. 2. cap. Presbyter, & c. si vero dist. 50

c 16. q. 6. c. si presbyter, & c. agnouimus itein. de offi. Archip. c: officium, & ibi Glos. v. sine confess.

tuali ab omnibus Parochis seruandi disponuntur; In quo etiam Parochi studio, ac pijs adhortationibus illud erit curandum, vt non solum qui Sanctissimi Sacramenti confraternitati sunt adscripti, sed, quo frequentior etiam fieri poterit, adsit aliorum fidelium multitudo; qui vt eo promptius piam hanc seruitutem exhibeant, quo se nouerint spiritualibus gratijs specialiter cumulatos, præter indulgentiarum thesauros à S. & Apostolica Sede concessos, ijsdem etiam toties quoties Christiano huic officio interfuerint, vice nostra, & ordinaria authoritate, quadraginta dies de vera indulgentia annuntiet, & largiatur.

Decret. 13. a c. sanè de celeb: Miss. Syn. Bonon. in Câ. de sacr. Euch.

Cohortandi fideles ad officiosū erga hoc sacr. dum ad infirmos defertur, obsequium

Moneant [a] item Parochi fideles, vt omnes, & quicunque quibus Sanctissimum hoc Sacramentum, dum per viam fertur, occurrere contigerit, pro Christianæ Religionis cultu, Christum Iesum ambulantem in Terris humiliter, ac deuotè, corporibus humi stratis, reuerenter adorent; [b] nec nisi vrgenti necessitate impediti, eundem vsque ad Domum infirmi, & ad Ecclesiam quoque in reditu, pia veneratione prosequi prætermittant. Quod ipsum Clericis maximè omnibus præcipimus, non solum propter debitum, quo ad hanc venerationem communiter tenentur, sed maximè, vt Laici ab illis religiosissimæ huius seruitutis sumant exẽpla.

b Syn. Casin. de anno 1626 sess. 2. c. 4. decre. 8

Decret. 14

De Oratione quadraginta horarum

Quadraginta horarum Oratio sicuti religiose est instituta, vt fideles fidentiori

tiori pietate manus suas Christo Domino leuantes, atq; ante eum tanquam in amoris sede, ac throno constitutũ, propria corda effundentes, quæ pijs precibus postulauerint, facilius valeant impetrare; ita eandem non nisi eo cultu, quem tanti sacramenti Maiestas exigit, concedens est celebrari. [a] Quo circa si quando, vt hæc peragatur oratio Augustissimum hoc Sacramentum erit publicè exponendum, id non fiat nisi de nostra, vel Vicariorum nostrorum respectiuè scientia, & consensu, absque iusta grauique causa nullatenus interponendo, nec nisi in sacello, & altari pro Ecclesiæ locique facultate deuotè, ac decenter ornato; in quo Cereorum accensorum numerus eiusmodi sit, qui, & multitudine, & recta dispositione, tum Christi præsentiam exornet, tum intuentium oculos ad pietatem alliciat. Sex autem ad minus sint cerei, binæque item faces grandiores, præter alias Lampades ardeant, ac præluceant. Eidem vero altari duo Sacerdotes, vel Clerici sibi ipsis per horas succedentes, aut vnus Sacerdos, & alter Clericus, vel ad minus vnus Clericus, & alter ex Confratribus Sanctissimi Sacramenti; illi quidem superpelliceo, ac stola respectiuè; hi vero linea Tunica, vel Cotta, similiter respectiuè induti, genuflexi, & capite aperto semper assistant; Archipresbyterorum autem munus sit, qui, qua hora assistere debeant, disponere, easque ita temperare, vt solum

[a] Syn. Auen. in c. de orat. 40. horarum

Quo ritu sit celebranda

a ſyn. Caſine: vbi ſupra, decr. 1. diurnis horis fiant, a nec proſequantur nobis in conſultis tempore nocturno.

CONSTITVTIO CONCILII Lateranenſis.

OMnis vtriuſque ſexus fidelis poſt quam ad annos diſcretionis peruenerit omnia ſua peccata ſaltem ſemel in anno fideliter confiteatur proprio ſacerdoti, & iniunctam ſibi pœnitentiam pro viribus ſtudeat adimplere, ſuſcipiens reuerenter, ad minus in Paſcha, Euchariſtiæ Sacramentum, niſi fortè de proprij Sacerdotis conſilio ob aliquam rationabilem cauſam ad tempus ab huiuſmodi perceptione duxerit abſtinẽdum; alioquin viuens ab ingreſſu Eccleſiæ arceatur, & moriens Chriſtiana careat ſepultura. Vnde hoc ſalutare ſtatutum frequenter in Eccleſijs publicetur; ne quiſquam ignorantię cæcitate velamen excuſationis aſſumat.

Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit iuſta de cauſa ſua confiteri peccata, licentiam prius poſtulet, & obtineat à proprio Sacerdote; cum aliter ipſe illum non poſſit abſoluere, vel ligare.

Sacerdos autem ſit diſcretus, & cautus, vt more periti Medici ſuperfundat Vinum, & Oleum vulneribus ſauciati; diligenter inquirens, & peccatoris circumſtantias, & peccati, quibus prudenter intelligat, quale de-

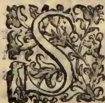
beat ei præbere consilium, & cuiusmodi remedium adhibere, diuersis experimentis vtẽdo ad sanandum ægrotum.

Caueat autem omnino, ne verbo, aut signo, aut alio quouis modo aliquatenus prodat peccatorem: Sed si prudentiori Consilio indiguerit, illud absque vlla expressione personæ cautè requirat: Quoniam qui peccatum in pœnitentiali Iudicio sibi detectum præsumpserit reuelare, non solum à Sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad agendam perpetuam pœnitentiam in arctum monasterium detrudendum.

DE SACRAMENTO Pœnitentiæ.

CAPVT QVINTVM.

a Philo. lib. de Abrah.

Ecundo post integritatem gradu pœnitentia consistit: cum enim ea[a] sit humanæ naturæ imbecillitas, ac nostræ infirmitas mortalitatis, vt quam quisque in Baptismi Sacramento suscepit innocentiam, nullus ferè tueatur[b] integram, & seruet impollutam; voluit clementissimus Deus, qui[c] cognouit figmentum nostrum, quique[d] præstabilis est super malitia, ita[e] lapsibus humanis subuenire, vt qui regenerationis donum violassent, proprio se Iudicio

b Syn. Casin. de anno 1592. de sacr. pæni. in proem.
c Psalm. 102
d Ioel. 2
e c. multiplex de pæn. dist. 1

Quare pænitentiæ sacramen. à Christo Domino fuerit institutum

condemnantes, ad remiſſionem criminum perueniret; nec ſolum per baptiſmi gratiam, ſed etiam per pœnitentiæ medicinam, ſpes vitæ repararetur æternæ. [a] Neceſſaria certè diuinæ clementiæ benignitas, quæ cũ ſciat non deeſſe ſanatis quædam poſtmodum vulnera, dedit ſanandis curandiſque denuo remedia ſalutaria. Sicut ergo intrantium Baptiſmus, Chriſma pugnantium, Euchariſtia vires reſumentium, ita Pœnitentia reſurgentium eſt Sacramentum, à Chriſto Domino [b] inſtitutum, vt eius virtute, ſi corruerimus, eleuemur, & ſi in colluctatione iſta, quę nobis aſſidua eſt aduerſus carnem, & ſanguinem, aduerſus [c] tenebrarum harum principes, & poteſtates nos proſterni contigerit, pœnitentiæ aſſumpto præſidio, & erigi proſtrati, & integratis viribus, inſtauratoque conflictu opima de hoſtibus ſpolia reportare valeamus: hæc enim ſicuti [d] ſpes eſt ſalutis, iniquitatum conſumptio, & vulnerum medicamentum, ita [e] gladius eſt nequiſſimi hoſtis caput amputans, vim eius præcidens, & contra eundem armatura fortiſsima; quæ Chriſtianos milites poſt frequentes etiam [f] lapſus, & deiectiones plurimas coronat, & poſt multas fugas viros efficit, & victores; non mundi ſolum, & Diaboli, ſed ipſiuſmet inuincibilis Maieſtatis, cui pœnitentiæ armis inſtructi [g] vim inferimus; non quidem compellendo, ſed flendo; non prouocando iniurijs, ſed illatas humili confeſsione deprecando, inſtando preci-

a Cipr. ſer. 1 de eleemoſ.

b Io:20. Con. Tride. ſeſſ. 14 c. 1. & can. 1 Tertul. lib. de pen. Cipr. ſer. de ablut. pedum:

c Epheſ. 6

d Iſid. lib. 3 de ſum. bon.

e Chriſoſ homil. 3. de pœnit.

f Idem in Epiſt. ad Theodor. Monac.

g Ambr. ſer. 15.

Baptiſma intrantium eſt ſacramẽtum, Euchariſtia vires reſumẽtium, pœnitẽtia vero reſurgentium

Pœnitentiæ virtus

Pœnitentia ipſi Deo vim infert; & quo modo

precibus, & pijs operibus, ac lacrimis veniam exorando. Hæc sunt pœnitentiæ arma, quibus susceptis Sanctus Dauid, & si [a] impulsus, & vt caderet euersus, tanto tamen vigore surrexit, vt imperterritus exclamaret. [b] Persequar inimicos meos, & comprehendam illos, & non conuertar, donec deficiant. [c] His importuna in Euangelio mulier tandem meruit exaudiri, [d] & qui nullis contra se viribus superari potest, vnius publicani precibus potuit superari. Hæc ipsa latroni de [e] Cruce vim inferenti, Cœli ianuas reserarunt, & homicidij reum, [f] martirem reddiderunt. Cum ergo nullus sit qui posit dicere, mundum est cor meum, [g] purus sum à peccato; [h] sed in multis offendentes omnes, nimis frequenter, quæ est nostræ infirmitatis miseria, in nostrorum aduersariorum conspectu corruamus; Hortandi sunt fideles, vt frequentius præclarissima hæc pœnitentiæ arma assumentes, viriliter resurgant, damnent vitia, delicta horreant, peccare desistant, & quam [i] magna deliquerunt, tam granditer defleant. [l] Ieiunijs, Vigilijs, & Sanctis afflictionibus humiliata corda macerent, & maculata purificent, totaque spiritus contritione insistant, vt admissa crimina, tanquam sagittæ, de conscientia euellantur; quo sic mortificatione præsenti, futuræ mortis sententiam præuenientes, dum culpæ auctor humiliatur, consumatur culpa, dumque exterior afflictio voluntariç districtionis infertur,

tre-

a Psalm. 107
b Psalm. 17
c D. Hier. epi. ad Damas. relat. in c. importuna de pæn. dist. 1
d Luc. 18
e Luc. 23
f D. Hier. vbi supra, & Cip. ser. de Cœn. Dom.
g prouerb. 20
h Iacob. 3
i Cipr. ser. de lapsis
l Euseb. Emc. homil. 10. ad monacos

Pœnitentiæ arma frequentius fideles assumere debent

tremendi Iudicis offenſa ſedetur; & ingentia demum debita, humilis confeſſionis ſoluat labor exiguus, quæ conſumpturus non erat ignis æternus.

Humilis confeſſionis exiguus labor ingentia debita ſoluit

Decret. 1.

a Catech Roman. de ſacr. pæn. in prin.

SI [a] ergo diligentiam, quæ à Parochis in explendo ſuo munere eſt adhibenda, ex rerum quas tractant magnitudine, pondere, ac neceſſitate metiri ipſi voluerint, omnino fatẽdũ eis erit, nũq̃ in ijs fideli populo proponendis, quæ ad pœnitentiæ vſum, & neceſſariam frequentiam ſpectant, adeo diligentes futuros eſſe, vt ſatis videri poſsit: Immò eo accuratius de ea ſibi agendum eſſe cognoſcent, quo ab ipſa omnis Euangelicæ Doctrinæ prædicatio [b] ſumere videtur exordium; non [c] enim ſolum lapſis poſt baptiſmum, [d] verum etiam per Baptiſma non dum regeneratis ad ſalutem eſt neceſſaria, [e] totieſque ei locus datur, eiuſque repetendæ toties neceſsitas eſt impoſita, quoties poſt baptiſmũ contigerit peccare.

De diligentia à Parochis, præcipuè in huius ſacramẽti adminiſtratione adhibenda

b Matth. 3. & 4. actorum 2 Conc. Col. de anno 1536. c. 31

c Trid, ſeſſ. 14. c. 2

d Idem ibidẽ c 1

e D. Tho. 3. p. q. 84. art. 12. & in 4. diſt. 14 q. 1. ar. 4. quæſtiun. 3. D. Auguſt. de vera, & falſa pæni. c. 5

Euangelicæ Doctrinæ prædicatio à pœnitentia ſumpſit exordiũ

Toties repetẽda quoties poſt baptiſmum contigerit peccare

Decretũ. 2.

VT itaque tanto muneri ſatisfaciant, nõ ſolum ſingulis diebus feſtis, ſed quoties fideles ſibi commiſſos, vel priuatim, vel publicè ad diuina adhortari contigerit, huius Sacramẽti frequentiam inculcent, eoſque adhortentur, vt quoniam in naufragio aquarum multarum ammiſerunt innocentiam gratiæ baptiſmalis, arripiant, ſi ſaluari cupiunt, ſecundam [f] Tabulam pœnitentiam, feſtinent lacrimarum [g] baptiſmate iterum ab iniquitatibus ablui, vt hæ non ſint illis in ruinam,

De cohortandis fidelibus ad huius ſacramenti frequentiam.

f Tertul. in prin. lib. de pœnit. Hier. in c. 3. Iſa. Amb. ad virginem lapſam c. 8. D. Th. 3. p. q. 84 art. 6. & in 4 diſt. 2. q. 1. ar. 3. ad 5

g Greg. Nazian. orat. in ſãcta lum. Chriſo. hom. 9. de pæn. Damaſ. lib. 4. de fid. c. 10

Pœnitentia eſt ſecunda tabula, & baptiſma lacrymarum

fugiant

fugiant à Deo irato ad Deum propitium, qui cum [a] iratus fuerit misericordiæ recordatur, qui [b] non vult mortem peccatoris, sed ei statim, ac ingemuerit ignoscit, apud quem si [c] vera contritio, & vera fuerit voluptatum mutatio, nec quantitas criminis, nec breuitas temporis, nec horæ extremitas, nec vitæ enormitas excludit à venia; sed omni tempore gratia Dei peccatores admittit ad pœnitentiam; cuius [d] radices, & si amaræ sint, fructus tamen suauissimos esse docebit, Dei nempè [e] amicitiam, per remissionem peccatorum.

a Abacuc. 3
b Ezech. 18
c Cipr. ser. de Cæn. Domini
d Cath Rom. de fruct. pæn.
e Conc. Trid. sess. 14. c. 3

Eius radices, & si amaræ sint, fructus tamen est suauissimus

Decretu. 3.

AD quam consequendam, vt disponantur fideles, eosdem monebit, esse quidem [f] optimam pœnitentiam nouam vitam, siue eiusdem renouandæ firmum propositum: hoc autem rectè à nemine formari posse, nec quemquam posse nouam vitam inchoare, quem veteris non penituerit. Oportere ergo omni contentione, ac studio in intima animi pœnitentia, quam contritionem dicimus elaborare, sine qua Sacramenti huius, nec fructu, nec effectu vllus vnquam poterit gaudere. [g] Hæc autem illa est, qua nos ad Deum ex animo conuertimus, & commissa à nobis scelera propter eius maiestatem summe offensam, ex animo detestamur, ac vehementissimo odio prosequimur, simulque illud firmum nobis est, ac deliberatum, malam ante actæ vitæ consuetudinem, corruptosque mores emendare, non sine spe ve-

De partibus pœnitentiæ

Nemo potest nouam vitã incohare quẽ veteris non pænituerit

Contritio q d sit, & quid operetur

f Belarm. lib. 2. de pæn. c 4 5. & 6. Hosius in conf. Polo. c. 46
g Aug. de vti. lit. pæn. c. 2
h Con. Trid. sess. 14. c. 4. D. Tho. 3. p. q 86 art. 2. & dist. 17. q. 2. art. 1 in 4. & ibi Magister, & DD.

tos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes. Tales ergo se exhibeant, vt sciant [a] infirmari cum infirmante, flere cum flente, & condolendi compatiendique calleant disciplinam. [b] Vtantur vino, & oleo, virga furoris, & spiritu mansuetudinis. Dirum Iudicis, & pium Patris ostendant affectum. [c] Arguant obsecrent, increpent moneant in omni patientia, & doctrina secundum vniuscuiusque statum, sexum, & ætatem; nullius peccata palpent, nullius dissimulent, ne sua ipsorum culpa, alienorum delictorum participes, vel quod deterius est, auctores fiant. [d] Omnibus denique omnia facti, nihil prætermittant, quod ad lucrandas Christo animas, secundum sibi datam à Deo scientiam, in ipso iudicauerint expedire.

a Orig. hom. 2. in Psal. 37

b Syn. Botun. in can. de sacra. pæn.

c 2. Tim. 4

d 1. Cor. 9

Nihil ab illis prætermittendum, quod ad animas Christo lucrandas possit conducere

Decretũ. 6.

CVm ergo ad ipsorum, tanquam ad Christi pedes, peccator se aduoluerit, & sese signo Crucis munierit, benignissime exceptum, [e] admoneant si opus fuerit, vt Oris habitusque modestiam præseferat. [f] Interroget, an sciat orationem Dominicam, salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, & decem Decalogi præcepta, quæ si ignorare compererint, in spiritu quidem lænitatis, sed tamen verbis durioribus, vt confundatur, arguant quod tot iam annos natus in Christo, adhuc [g] ignoret elementa exordij Sermonum Dei: Hanc ipsam satisfactionem iniungant, vt ad compensandam negligentiam,

Pænitẽtibus humilis modestia suadẽda

e Syn. Nuc. in c. de sacr. pænit.

f Syn. Botun. vbi supra Ca sine de anno 1592. sess. 2. c. 4. decre. 7. Azor. 1. p. insti. moral. lib. 8 c. 8. q. vlt.

g Hæbr. 5

N intra

intra paucos dies ea addiſcere, & coram eis recitare teneatur; in quo ſi iterum negligens extiterit, abſolutionis beneficium ei [a] nullatenus impendant, donec ſatisfecerit.

a Tolet. lib. 3 c. 17. nu. 9. Azor. vbi ſupra

Fidei rudimenta ex praua negligentia ignorātes nō abſoluendi

Decret. 7.

EXquirant præterea, an [b] dies, & annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ recogitauerit, & conſcientiæ ſuæ [c] latebras diligenter accurateque perquiſierit; an admiſſa ſcelera deteſtetur, & ſatisfaciendi in poſterum habeat voluntatem. [d] Si quos verò quacumque ratione, vel cauſa reſtitutioni obnoxios, aut certè noſtro, vel Vicariorum noſtrorum publico monito pro deperditis, vel ſubtractis rebus indicandis, cum noſſent, non paruiſſe, repererint, ijs niſi actu ſuum impleuerint officium, ac debito ſatisfecerint, aut niſi facultas de præſenti ſuppetat, ſe quamprimum licuerit, realiter, & cum effectu ſatisfacturos promiſerint, abſolutionis gratia nullatenus conferatur: [e] Quod ſi ſemel, & iterum datam ſatisfaciendi fidem fefellerint, niſi confeſſarij Iudicio legitimam moræ cauſam afferant, donec re ipſa læſo quod debent, ac poſſunt ſatisfaciant, & ſi iterum promiſerint, neque minus ipſi abſoluantur.

b Tolet. vbi ſupra n 7. Caiet. in ſum. v. int errog. Sotus lib. 10. de Iuſt.
c Con. Meg. c. 30. Salci de anno 1579 tit. 27. c. 10. S. Antonin. 2 p. tit. 2. c. 1. §. 11. Sotus lib 4. de iuſtit. q. 7 art. 4. Gordu. in ſum. q. 68 punt. 1. Tolet. lib. 5. c. 24. nu. 7. Sair. in Claui Reg. lib. 10 tract. 5. c. 5 nu. 30
d Suar. de pœ. diſp. 3. ſect. 2 n. 3. Bonacin: de pænit. diſp: 97. puncto 4. n. 19: Caie: in ſum: ver: reſtit: c: 5: Nauar: in manu: c: 17: n: 59: Sair: & alij apud ipſum vbi ſupra nu: 27

Quæ item requirenda, quibuſque abſolutionis beneficium denegandum

Decretū 8.

QVos verò ſemel in anno confiteri ſolitos cognouerint confeſſarij, ſerio hortentur, vt maiori huius ſacramenti frequentia animam expiare ſtudeant; doceantque, ob multa quæ impendent vitæ pericula, nihil ſalutarius eſſe poſſe, quam ſtatim poſt mortale peccatum admiſſum confiteri

Quomodo ſe gerere debeat Confeſſarius cum ijs, qui ſemel tātum in anno confitentur

teri; cum turpe profectò ſit, ſi deles in eluendis corporum, aut veſtium ſordibus, diligentiores eſſe, quam in diluendis animæ maculis turpiſſimis. Eoſdem verò grauius obiurgent, ſi vſque ad maiorem hebdomadam, aut quod deterius eſt, ad ipſam Sanctæ Paſchatis Dominicam Sacramentum hoc comperierint diſtuliſſe. Quod ſi illud omnino per totam eiuſdem ſanctæ Paſchatis Octauam negligere auſi fuerint, contra illos ſacrorum [a] Canonum lege, vt ſupra edicimus procedendum.

Turpe eſt fideles diligentiores eſſe in diluendis corporum, aut veſtium, quã animæ maculis

a Con. Lateran. ſub Inno. 3. in c. omnis vtriuſque ſexus de pæni. & remiſſ.

Decretũ. 9.

b Con. Saler. vbi ſupra c. 7 & 23. Syn. Btun. in Can. de ſacr. pæn. Caſſin. de anno 1626. ſeſſ. 2. c. 5. decr. 12

Confeſſiones autem, præterquam in infirmitatis caſu, in [b] Eccleſia ſolummodo excipi volumus, in confeſſionalibus ad id deputatis, & more ſolito conſtructis, cum feneſtrellis ad latera, tabella viminibus contexta, vel ferrea crate ita clauſis, vt pœnitens à Confeſſario videri non poſſit, poſſit tamen audiri, in quibus cum indice caſuum nobis reſeruatorum, etiam Cœnæ Domini Bulla ſit affixa. Confeſſarij vero ibidem reſidentes, vt Eccleſiarum omnium Magiſtræ Romanæ Eccleſiæ ritibus reddantur in huius Sacramenti adminiſtratione conformes, ſi regulares fuerint, ſtolam, ſi vero ſæculares, & ſtolam & ſuperpelliceum geſtare teneantur, eaſque omnino precationes omnes, breuioribus confeſsionibus exceptis, ante, & poſt abſolutionis formam adhibeant, quæ in Romano Rituali proponuntur recitandæ.

De confeſſionibus in Eccleſia ſolummodo, & in cõfeſſionalib. excipiendis

Habeant confeſſarij apud ſe indicem caſuũ reſeruatorum, & bullã in Cœna Domini

Hoc item ſacram. in eccleſia adminiſtraturi ſtolã, & cottam deferant

Decret. 10.

a Con. Salern. vbi supra Synod. Botunt. vbi supra

b Syn. Nucer. in c de sacra. pænit.

De mulierum cõfessionibus interdiu solum excipiendis

MVlierum [a] vero confessiones, non nisi ab ortu solis vsque ad occasum volumus audiri, & omnino in confessionali, ita vt mutuo facie ad faciem confessarius, & pænitens mulier nullatenus se respiciant; [b] quarum si quando ægrotantium confessiones erunt audiendæ, curent confessarij, vt cubiculi fores ita patentes sint, vt conspici quidem posſint, non tamen audiri; In quibus etiam, tum pueris audiendis, cautè prudenterque se gerat confessarius, omisſis extraneis, & à sacramento alienis collocutionibus. [c] Caueat in primis nè importunis interrogationibus criminis antea ignoti cupiditatem pœnitentium animis ingerat: [d] non enim omnia ab omnibus, sed personæ, ac professionis ratione habita, peccata, & peccatorum circumstantiæ sunt exquirendæ, vt ijs cognitis confessarius more periti, ac prudentisſimi medici pro personarum, ac morborum qualitate medicinam valeat temperare.

Dum earundem ægrotantium confessiones audiũtur cubiculi fores patentes sint

c Syn. Mogu. c.29

d D.Tho. in 4 dist. 19. in expos. literæ, Nauar. in manuali c. 5. n. 3 & 4. Tole. lib. 3. c. 19. n 5. de pæn. dist. 6. c. qui vult. §. diligens. Conc. Colon. de an. 1536. tit. de admin sacra. c. 35.

Non omnia ab omnibus, sed personæ, ac professionis ratione habita, peccata, ac peccatorum circũstantiæ sunt requirendæ

Decret. 11.

e Conc. Trid. sess. 14. c. 4

f Idem ibidẽ Con. Laodic. c. 2. Cart. 3. c. 31. Mileuit. c. 33. Turon. sub Car. Mag. c. 23. Cabilo. sub eodem c. 34. Vormac. c. 25. Innoc. 1 epist. 1. decr. c. 7. Felix 3. in epist. decr. c. 1

In pænitentijs iniungendis quid seruare debeant confessarij

IN pœnitentijs autem iniungendis, [e] quæ proculdubio magnopere à peccato reuocant, & quasi fræno quodam coercent, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt, ita [f] se gerant confessarij, vt quantum spiritus, ac prudentia suggesserit, pro qualitate culparum, & pœnitentium facultate, ac dispositione eas satisfactiones imponant, quæ non modo præteritorum peccatorum vindictam respiciant, sed maximè Infirmitatis sint medicamentum, & nouæ vitæ custodia; Non

ergo

a Clemc. Rõ. lib.2. Consti. Apost.c. 19.

Pro grauissimis delictis lęuissima quę que non imponenda, sed singula delicta parua, & magna iudicanda

ergo pro grauissimis delictis læuissima quæque demandent,[a] nec pro omni peccato eandem sententiam ferant, sed singula delicta parua, & magna iudicantes, vnicuique propriam pœnam, secundum Apostolicas Constitutiones, statuant, & cælestem medicum imitati, contraria opponant medicamenta peccatis, itaut lubricis continentiam, tenacibus largitatem, iracundis mansuetudinem, & elatis præcipiant humilitatem. Rarius autem, vel serius confitentibus, aut in peccata facile recidentibus vtilissimum fuerit consulere,[b] aut certè illud satisfactionis injungere, vt sæpè, puta semel in mense, vel certis diebus solemnibus confiteantur, & si expediat communicent.

b Ritu.Rom. de sacr.pæni. Tolet. lib. 3 c.18.nu.7

Decret.12. c Philipens. 2 d Con. Saler. vbi supra tit. 27.c.19.Casinen. de anno 1592.sess.2.c. 4.decr.6

Quod pecuniarias satisfactiones pro eleemosinis, aut missis celebrandis cõfessarij sibi assignandas nõ curent

NE etiam quæ sua sunt,[c] non quæ Iesu Christi, quærere videantur[d] confessarij; siuè sæculares, siuè regulares illi fuerint, diligentissimè caueant, nè si interdum pecunia in pios vsus eroganda pœnitentes mulctandos esse iudicauerint, eam suis ipsi vsibus addicant, aut si pro missis celebrandis eleemosynæ sint imponendæ, eas sibi præcipuè curent assignandas, sed alteri omnino Sacerdoti, aut etiam Ecclesiæ persoluendas demandent. Immo, nisi aliter, occulto pænitente satisfactio fieri possit,[e] nec restitutionum faciendarum onera sibi assumant; Quod si quis Dei timore postposito, decretum hoc violare præsumpserit, præter grauissimas pœnas, si nobis innotuerit, nostro fo

d Syn. Nucer. de sacramen. pæn.

Nec restitutionum faciẽdarum onera sibi assumant

ro persoluendas, eo ipso absque vlla declaratione audiendarum confessionum facultatem abrogatam illi esse volumus, & pronunciamus. Vbi verò ipsius Confessarij opera necessaria fuerit, vt restitutio occultè fiat, si quid ille in ea fraudis commiserit, aut illam malitiose distulerit, eandem ipso facto in conscientia pœnam se nouerit incurrisse.

Decret. 13. ET si de Dei optimi maximi benignitate confisi, suasum habeamus nullum vnquam ex confessarijs in nostra Diœcesi approbatis, vel approbandis, eo vsque sceleris progressurũ, vt Sacramentum hoc à Christo Domino in animarum vitam, & salutem institutum, in animarum perniciem, & interitum ipse conuertens, ac immanissimo se sacrilegio adstringens, pœnitentem quempiam ad turpia audeat in eo sollicitare. Pro nostro tamen Pastorali munere, illos, quantum in Domino possumus, non desistimus hortari, vt si quando humani generis hostis, luxuriæ facibus immissis, ad tam immane facinus eos studuerit incitare, grauissima Dei offensa, sacramenti huius dignitate, proximorum scandalo, propriæ animæ salute, atque etiam ipsomet bono in hoc mundo nomine (quod qui negligit crudelis est) sibi propositis, perniciosissimum ignem extinguere, & nequissimi hostis insidias studeant euitare. Quod si illi iniquissima hæc suggerenti (quod Deus auertat) consensum præbere non dubitauerint, ipsorumque scelus ad forum contentio-

Contra eos, qui ausi fuerint pœnitentem quempiã in confessione sollicitare

sum

a Pius 4. in bull. quæ incipit. Sicut nuper de an. 1561. Pau. 5. in bull. q̃ incipit Dilecte fili. Gregor. 15. in bul. q̃ incip. Vniuersi Dominici 30. Augu. 1622

sum contigerit deduci, [a] sciant contra ipsos tanquam contra de hæresi suspectos, sacramentorum Dei temeratores, & damnatos ipsius Ecclesiæ hostes, per sanctæ Inquisitionis officium ad grauissimas pœnas esse procedendum.

Decret. 14.

De sigillo cõfessionis seruando

b De pæn. & remiss. c. omnis. §. caueat Con... ogun. c. 29

c Henriquez in sum lib. 6 c. 59. Suar de pæn. dispu. 33 sect. 1. n. 2. Nauar. ad c. Sacerdos de pænit. dist. 6. nu. 137. Regin. lib. 3. c. 1. & 2 Sot. in 4. dist. 18. q. 4. art. 5 Toler. lib. 3 c. 16. nu. 6

d Supra c omnis § caueat

IIsdem Confessarijs à [b] sacris Canonibus perpetui silentij seuerissima lex est proposita: [c] Cauere ergo omnino debent, ne eandem infringentes, quicquam eorum quæ in confessione audierunt, vllo, vel verbo, vel signo, vel nutu, alioue modo aperiant, aut peccatorem prodant; licet de propriæ vitæ, aut etiam totius Reipublicæ conseruatione ageretur, & salute. Si ergo, quod absit, huius Sacri silentij violatores extiterint; non solum grauissimas veterum [d] Canonum pœnas, sed, & alias nostro arbitrio reseruatas nouerint se daturos.

Quod nec pro propriæ vitæ, nec pro totius reipublicæ conseruatione est frangendum

Decret. 15.

e Pius V. in bull. quæ incipit. supra gregem, Innoc. 3. in Concil. Later. c. 22 in c. cum infirmitas de pæn. & remiss.

Confessarijs, & medicis circa ægrotos, quid seruandum

QVoties, autem ægrotantium confessiones audiri contigerit, teneantur confessarij, etiam irrequisiti, scriptum auditæ confessionis testimonium medicis exhibendum relinquere; quibus etiam medicis Parochi iuxta Pij V. Constitutionem serio edicant, vt ægrotos prius de expianda conscientia admoneant, deinde ad eos tertio ne redeant, nisi peractæ confessionis testificationem exhibuerint; Et ne tam salutare decretum in propriæ animæ, & infirmorum etiam perniciem medici facile prætereant; eandem Pij Quinti Constitutionem in huius ca-

Pij V. circa hoc constitutio semel in anno promulganda

ius capituli calce appositam, quotannis infra missarum solemnia, volumus in prima Dominica Quadragesimæ per Parochos promulgari. Coniunctos vero, & familiares, ac domesticos infirmi in Domino rogamus, vt de infirmitate Parochum certiorem faciant; ac tam Parochus, quam coniuncti, & familiares prædicti, infirmum ad confessionem peccatorum suadeant, & inducant. Parochis autem edicimus nos in Visitationibus de eorum in inuisendis ægrotis charitate, diligentia, & sollicitudine exactius inquisituros, grauissimas ab ipsis pœnas exacturi, si eos minus suo muneri satisfacere nobis compertum fuerit.

Decret. 16. a Conc. Trid. sess. 14. c. 7. & can. 11. & colligitur ex Cō Carta. 3. c. 32 & ex c. latorē 33. q. 2. c. quì Episc. de pen. & remiss. in 6 extraua. & si Dominici la 1. co: tit. extrauag. inter cūctos de priu. Clē. 1. co: tit. D: Tho: in 4 dist: 18. Sotus ibidem q: 2 ar. 5. D: Antonin. 3. p. tit. 17. c. 1. Suar: de pœn: disp: 29. sect: 1. Valentia tom. 4 disp: 7: q: 10 punct: 2: Henriq: lib: 3: c: 14

De casuum reseruatione

POstremo, quia habet Ecclesiæ rationabilis [a] consuetudo, vt ad Christianam disciplinam conseruandam, atque atrociora quædam crimina prohibenda, eorundem cognitionem, & absolutionem, Ordinarij Pastores animarum sibi reseruent, eidem, & nos obsequentes, pro nostra pastorali cura, ad totius populi nostri directionem, & in Dei timore conseruationem, infrascriptos casus nobis reseruandos duximus, prout præsenti decreto reseruamus. Caueant ergo confessarij, siuè sæculares, siuè regulares, ne in alienam messem temere irruentes, ab eis, siuè etiam à criminibus, & censuris in Bulla Cœnæ Domini contentis, alijsue Summo Pontifici, & nobis reseruatis; cuiusuis Priuilegij aut indulti prætextu, quempiam, nisi in mortis articulo, sine eiusdem Summi Pontificis,

Nullus sacerdos siue sæcularis, siue regularis à casibus & censuris reseruatis ppria aucto. sub cuiuscunque priuilegij prætextu quemquam absoluere audeat, vel præsumat

vel nostra facultate respectiue, absoluere præsumant. [a] Si secus fecerint pœnas in decreto Sacræ Congregationis Episcoporũ, & regularium contentas, se nouerint incurrisse, Casus autem sunt infrascripti videlicet.

a Decr. Congreg. Episc. & Regul. apud Quarant. in v. cas. reser.

1 Blasphemia in Deum, & Beatam Virginem.

2 Maleficium. Diuinatio, & Incantatio cum inuocatione dæmonis tacite, vel expresse.

3 Abusus Sacramentorum, & sacramentalium, & ad turpia in confessione sollicitatio.

4 Homicidium voluntarium.

5 Iuramentum falsum in Iudicio legitimo in præiudicium tertiæ personæ.

6 Procuratio abortus post fętum animatum, etiam effectu non secuto.

7 Raptus, & abusus mulierum, & stuprum Virginum per vim.

8 Nefandi vitij, & bestialitatis peccata.

9 Incestus in primo, & secundo gradu consanguinitatis, & affinitatis.

Impuberibus vsque ad decimum quartum annum expletum, & mulieribus, quoad carnalia peccata, nulla erit reseruatio.

CONSTITVTIO PII PAPAE QVINTI.

CIRCA EA QVAE A MEDICIS in infirmorum curatione sunt obseruanda.

IVS Papa Quintus. Ad perpetuam rei memoriã. Supra gregem, &c. Sane cum infirmitas corporalis nonnunquã ex peccato proueniat, dicente Domino languido quem sanauerat, Vade noli amplius peccare ne quid deterius tibi contingat, ac propterea prouidè fel. rec. Innocentius Tertius prædecessor noster medicis præceperit, vt cum eos ad ægrotos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, vt animarum medicos vocent. Nos igitur volentes hoc tam salutare præceptum nulla temporis præscriptione aboleri, sed semper obseruari, constitutionem præfatam auctoritate Apostolica tenore præsentium innouamus; & hac nostrã in perpetuum valitura Cõstitutione statuimus, & decernimus, quod omnes medici cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant vt Idoneo Confessori omnia peccata

ſua iuxta Ritum S.R.E. confiteantur, neque tertio die vlterius eos viſitent, niſi longius tempus infirmo Confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo eius conſcientiam oneramus, conceſſerit, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtiterit, quod infirmi, vt præmittitur; peccata ſua conſeſſi fuerint. Quod ſi qui medicorum præmiſſa non obſeruauerint, vltra pœnas in dicta Conſtitutione contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo ſint infames, & gradu medicinæ quo inſigniti erant omnino priuentur, & à Collegio, ſeù Vniuerſitate medicorum eijciantur, ac pœna pecuniaria etiam arbitrio ordinariorum vbi deliquerint mulctentur, &c. ſub datum Romæ, &c. Anno, &c. inter Conſtit. Pij Quinti Conſtit. 4. in Bull. antiquo.

DE SACRAMENTO EXTREMÆ Unctionis.

CAPVT SEXTVM.

a 1. Timot. 2
b Luc. 19
c 1. Tim. vbi ſupra
d Matth. 16
e Matth. 21

Ediator [a] Dei, & hominum, qui cum [b] veniſſet ſaluum facere quod perierat, dedit [c] ſemetipſum redemptionem pro omnibus, non ſolum Ieſus, [d] ſed & Chriſtus vocari voluit; Illud quidem nomen ſortitus, [e] quod ipſe ſaluum facturus

erat populum suum à peccatis eorum: hoc vero, quod cum [a] Rex simul esset [b] & Pontifex, vnctus erat non ab hominibus, sed ab ipso [c] Deo, non confecto Oleo, sed Spiritu Diuino, [d] hanc ipsam Vnctionis gratiam in eos omnes qui eius futuri essent membra diffusurus. Quo circa fideles suos, quos etiam Aeterno Patri Regnum, & [e] Sacerdotes effecit, [f] non solum in baptismate vnxit ad dignitatem, & sacro Chrismate ad robur, & virtutem; verum etiam in mortem inungi voluit ad sanctitatem, vt [g] peccatorum reliquijs expiatis, & ab omni scelere puri, naturæ concedentes, illam demum, ad quam semel destinati fuerant, æternam consequerentur hæreditatem, & in Regno illo ad quod Sacro Baptismate inuncti fuerant, & inaugurati, pace fruerentur sempiterna. [h] Sicut ergo Christus Dominus Baptismi Sacramento aditum nobis ad veram vitam patefecit, ita etiam, vt ex hac mortali vita decedentes, tutiorem, & expeditiorem ad Cælum viam haberemus, extremæ vnctionis, & saluberrimi huius olei instituit Sacramentum; quo tum fideles [i] vterentur, cum & animæ, & corporis vires deficere, & acrior in extremo pugna videretur instare: [l] & si enim continuo calcaneo nostro serpens callidissimus insidietur; vehementius tamen, & grauius fideles oppugnat, & omnes versutiæ suæ neruos, vt eos perdat intendit, cum extremum vitæ diem animaduertit appropinquare. [m] Hoc autem

a Psal. 2. & 71
b Hæbr. 10
c Isai. 61
d Theodoret. in Psalm. 26
e Apoc. 1. & 6
f Syn. Borun. in canonibus de Sacramento extremæ vnctionis
g Iacob. 5
h Cathe. Romanus de Sacramento extremæ vnctionis
i Con. Flore. in decr. Eugenij Con. Trident. sess. 14 de extre. vnctio: c. 3
l Trid. vbi supra in proe.
m Catec. Roman. vbi sup.

Christus Dominus vnctionis, & Spiritus Sancti gratiã quam in se habuit in sua etiam mẽbra diffudit

In Baptismo vngimur ad dignitatem, sacro Chrismate ad robur, & virtutem, in morte vero inungimur ad sanctitatem

Sacramẽtum hoc quare institutum, & quando eodẽ vtendum

Sacramenti huius effectus

autem Sacramento vires, & arma fidelibus ſubminiſtrantur, quibus inſtructi omnia ne-quiſſimi hoſtis ignea tela extinguere, impetum frangere, & illi fortiter in vltimo agone poſſunt repugnare: [a] Sicut enim oleum ad mitigandos corporis dolores proficit, hilaritatem affert lumini tanquam pabulum prœbet, & defeſſa membra confirmat; Ita Sacra hęc vnctio, & Sacramenti huius virtus, animæ triſtitiam, & dolorem minuit, ſpirituales animæ vires reficit, Diuinæ bonitatis fiduciam fouet, ac mentem in ſolida tranquillitate conſtituit, vt læto animo Domini aduentum expectantes, parati ſimus depoſitum noſtrum, ſi illud à nobis repetere voluerit, libenter reddere; ac demum in Domino morientes ſemper manſuræ vitæ Beatitudine donemur.

a Olimpiod. in c.9. Eccleſ. tom.1. Bibli. Sanctorum Patrum. Theophilac. Marc. 6

Decretũ. 1.

De diligẽtia, & ſollicitudine à Parochis in huius ſacramenti adminiſtratione adhibẽda

QVo circa ſi vnquam in cœterorum ſacramentorum adminiſtratione alioue Sacerdotali munere Parochi Pietas exigitur, & induſtria; in eo certe momento, in quo ſuorũ filiorũ ſpiritualiũ periclitatur animę ſalus, & vnde beatitudinis, vel ſuppliciorum pendet æternitas, adhibenda eſt ſingularis; vt ſi quicquam alio tempore eſt ab ipſis in ſuorum fidelium cura commiſſum, in hoc extremo vitæ actu reparetur. [b] Itaque ſolliciti ſint Parochi, ne Chriſti fideles ſuæ curæ commiſſi, qui per omnem vitam aduerſus peccata, & tentationes occaſioneſque peccandi, firmiſſimis aliorum ſacramentorum

b Syn. Botun. in can. de ſacra. extremæ vnctionis. Caſine. de anno 1592. ſeſſ. 2. c.5. decret. 1. Naua. in manual. c 22. nu. 13. in fin.

rum præsidijs se se munire studuerunt, vt ab omni grauiori spiritus incommodo illæsi seruarentur, in vltimo huius nauigationis cursu, salutis aliquod dispendium, aut etiam forsan æternum, quod absit, salutis naufragium patiantur, Morientes per ipsorum negligentiam sine hoc tam oportuno salutarique sacramento,[a] Christianæ vitæ, ac pœnitentiæ consummatiuo. Quod si ipsorum incuria, ac defectu euenerit, grauissimas se nobis pœnas nouerint soluturos.

a Conc. Trid. sess. 14. in princip.

Sacramentum hoc Christianæ vitæ, & Pœnitentiæ est consummatiuum

Decretum 2.

Quod infirmi in exitu constituti non consolandi in in spem vitæ præsentis, sed potius ad æternæ Beatitudinis intuitum sum excitandi

CAuti[b] sint sacerdotes dum accedunt ad vngendum infirmum, qui in exitu vitæ est constitutus, vt nequaquam illum longioribus verbis in præsentis vitæ spem consolentur, sed contra potius cum feruore spiritus à curis, desiderijs, & huius mundi amore ex toto abstrahere, & ad æternæ Beatitudinis, iam in propinquo per Dei Gratiã positæ, intuitum studeant excitare; vt fragilitate naturę superata, & terrenis affectibus calcatis, tanquã[c] ceruus ad fontes aquarũ sitiat cum Propheta ad Deum fontem viuum, & cum Apostolo, de[d] corpore mortis huius liberatus,[e] dissolui cupiat, & esse cum Christo.

b Syn. Augu. c. 20 Botunt. vbi supra

c Psalm. 41

d Rom. 7.

e Philippe. 1.

Decret. 3.

Quod huic sacramento pænitentiæ, & Eucharistiæ sacramenta, nisi aliud obstet, sunt præmittenda

AEgrotanti ante extremam vnctionem, ex perpetua Ecclesiæ consuetudine,[f] primo pœnitentiæ, & sacrosanctæ Eucharistiæ sacramenta ministrentur, vt quoad fieri potest, ea omnia tollantur, quæ sacramenti huius gratiam, & effectum possunt impedire; si tamen infirmus aliquis propter stomachi, vel

f c. ab infirmis 26. q. 7. Bellar. de sacra. extremæ vnctionis q. 3. in fin. Catech. Roma. de eodem sacra. Suar. de pæn. disp. 44. sect. 1. nu. 8. Sà. in Aphor. v. extr. vnctio.

vel faucium morbum communicari minimè potuerit, confessionis saltem sacramento præmuniatur. Quod si tanta morbi vis ægrotum oppresserit, vt nullius sumendi reliquerit facultatem, hunc etiam sacro Oleo licebit inungi,[a] modò, se sacramenti huius desiderio teneri nutu aliquo, & signo pietatis ostenderit.

a Sotus in 4. dist. 23. q. 2. art. 2. & ibi DD. Naua. in manual. c. 22 nu. 13. Silu. v. extr. vnct. n. 5

Decret. 4

Quod Sacramentum hoc tunc potissimũ ministrari debet, cum ægrotus tũne adhuc, & intellectu viget

ILlud[b] etiam diligenter obseruabit Parochus, vt eo potissimum tempore hanc Cælestem applicet medicinam, quo is qui sacro oleo liniri debet integra mente, & rationem, religiosam animi voluntatem ad vberiorem Sacramenti huius gratiam percipiendam potest afferre. In cuius administratione preces, ritus, & ea omnia ad vnguem seruet, quæ in Romano Rituali seruanda præscribuntur; aduertens ex eodem, quibus sacramentum hoc sit ministrandum, quibusue denegandum, & quæcumque alia ibidem, tum ante, tum post huius Sacramenti administrationem paranda proponuntur; & aduertenda.

b Catech. Roma. vbi supra circa mediũ Suar. de pœn. disp. 42. sect. 1. nu. 7. Con. Saler. de anno 1579. tit. 22. c. 1

Qui ritus in eiusdem ministratione seruandi

Decret. 5.

De Parochi comitatu dũ ad idem ministrandum procedit

SOlus ad Sacramentum hoc ministrandũ Parochus non procedat, sed ipse[c] stola violacea, ac superpelliceo amictus, curet secũ alios Clericos, quotquot poterit, habere superpelliceo similiter indutos; qui ipsum dum ministrat pietate, ac precibus omnique deuotionis studio in eo ministerio adiuuent. Quod si plures habere non potest, vnum saltem Clericum omnino adhibeat comitem, qui, & ipsi Sacramentum deferenti, crucem sine hasta

c Con. Auen. in c. de sacra. extremæ vnctionis Syn. Nuc. in c. de eod. Syno. S. M. Cauen. M. S. de anno 1603. eo: cap.

a Catech. Roman. vbi supra

Domeſtici, & Parentes hortandi, vt ęgrotum Deo ſuis precibus cōmendent

ſta præferat, & miniſtranti aſſiſtat; [a] Omnes vero qui præſentes aderunt, domeſticoſque præſertim, vt ægrotum in extremo agone colluctantem, Deo ſuis precibus commendent, moneat, & hortetur.

Decretū. 6.

De ægroto vſque ad vltimum vitę ſpiritum per Parochum non deſerendo

POſtremo ſacra vnctione peracta, ſi ægrotus ſenſuum vſum non ammiſerit, ad bene in Domino moriendum diſponat, ſumptis pro eius captu, & conditione ijs argumentis, quæ tum in Catechiſmo Romano, tum in alijs pijs libellis, qui fidelium manibus teri ſolent, copiosè traduntur; nec eum vllatenus, ſui muneris, & Officij memor, vſque ad vltimum ſpiritum deſerat, ſed eius animam iuxta Ritum, & formam S.R.E. omni qua par eſt pietate, ac charitate commendet.

Decret. 7.

De ſigno dando in obitu fidelium

b Syn. S. M. Cauen. M. S. de anno 1614 c. 14. Caſin. de an. 1592. ſeſſ. 2. c. 2. decr. 1

SI verò diuinæ Maieſtati beneplacitum fuerit ægroti animam ab huius peregrinationis miſeria ad cœleſtem patriam euocare, ſtatim iuxta ea quæ in alia [b] Synodo ſunt ſtatuta, eiuſdem obitus ſolitis Campanæ ſignis fidelibus ſignificetur; quoad ei æternam requiem, lucemque perpetuam precandam valeant excitari; Hæc autem cura, tum etiam Campanas tumulationis tempore pulſandi, penes Clericos ſit per hebdomadas ab Archipresbyteris diſtributos; Qui ſi in hoc, aut in quocunque ſuo munere obeundo negligentiores extiterint, grauiter per Vicarios noſtros in eos edicimus animaduertendum.

Cum

Decret. 8

CVm autem defuncti corpus ad Ecclesiam erit deferendum, Sacerdotes, & Clerici superpelliceis induti in Ecclesia primo conueniant, indeque ad locum defuncti cruce præeunte recta, & bini incedant, funusque pie psallentes ducant; & in Ecclesia tam diù consistant, donec ex Ritu S.R.E. iusta omnia defuncto fuerint persoluta. [a] Id autem non fiat post solis occasum, nec mane, nisi celebratis iam missis, nec diebus festis dum vespertinæ horæ in Ecclesia persoluuntur. [b] Nullius vero defuncti corpus sepulturæ tradi volumus, nisi duodecim horarum spatio ab ipsius obitu elapso; quod si mors fuerit repentina, & corpus satis validum, viginti quatuor horis inhumatum relinquatur.

De Ritu defunctorũ corpora ad Ecclesiam deferendi

a Con. Saler. vbi supra tit. 33.c.4

b Syn. Nuceri na in cap. de sepulturis

Decret. 9.

QVoniam vero, non nulli sunt, qui impiè viuentes, proprijs se flagitijs Ecclesiasticæ sepulturæ honore reddunt indignos; Idcirco iuxta sacrorum Canonum dispositionem ab Ecclesiastica sepultura arcendos edicimus, & pronuntiamus omnes, & quoscunque publice excommunicatos, [c] & denuntiatos; Notorios percussores Clericorum. [d] Ab Ecclesiæ ingressu dum viuerent interdictos. [e] In duello, seu [g] prohibitis torneamentis mortuos [h] Vsurarios manifestos, qui nulla data idonea cautione de alieno restituendo, decesserint. Non baptizatos. [i] In publico peccato, nullo contritionis dato signo, obeuntes. [l] Se ipsos ex industria occidentes, [m] modo id non sit ex insa-

De ijs qui ab ecclesiastica sepultura sũt arcendi

c Cap sacris de sepult.
d Clem. 1. de sepult.
e Conc. Trid. sess. 24. c. 19. de refor. Quaran. in v. duellum
f c. felicis, & c. ad audientiam, de torneamen.
g c. quia de vsur. & c. squã quam eodem tit. in 6
h c. fures de furtis, & cap. quibus 13. q. 2
i cap. placuit 23. q. 5
l c. ex parte de sepul. & ibi glos.

nia, furore, vel freneſi. [a] Qui demum eo anno Confeſſi, & Sacra communione ex Eccleſiæ præcepto refecti non fuerint. [b] Quorum omnium corpora, ita longè ab Eccleſia in profano ſolo tumulentur, vt Clericorum canentium voces inde non valeant exaudiri; Qui ſecus fecerit pœnis à Sacris [c] Canonibus indictis, & alijs à nobis infligendis ſe nouerit plectendum.

a c. omnis de pœn. & remiſ.
b Panor. in c. ſacris n. 2. Et Marta. Socci. eo. c. n. 1. 157. arg. c. quod .n te. de pœni. & remiſſ.
c c. Epiſcoporum de priu. in 6. gl. in c. is qui de ſent. excommuni. in 6. Clem. 1 de ſepul.

Decret. 10.

De defunctorum corporibus in electo loco ſepeliendis

QVæcunque teſtator in vltima voluntate diſpoſuerit, tanquam leges ſeruanda eſſe iura omnia, [d] tum Ciuilia, tum [e] Eccleſiaſtica ſtatuerunt. Idcirco ſepulturæ locum quem defuncti, dum olim viuerent ex peculiari pietate, ſiuè alia de cauſa in certa, & determinata eccleſia, ſiuè ſacello ſibi ſtatuerunt, eis nolumus denegari. [f] Archipreſbyteris ergo, & Parochis omnibus mandamus, vt quoſcunque, qui ſepulturas huiuſmodi elegerint, omnino in electo loco ſepeliāt, nec eis illas, quoquomodo prohibere præſumant; ſolutis tamen eorum iuribus, iuxta ſacros [g] canones, etiam ſi defuncti corpus extra Diœceſim deferri contigerit. De cætero autem ſine noſtra peculiari licentia, ſub pœna interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, nouas ſepulturas conſtruì interdicimus, qua etiam obtenta, ea cautio adhibeatur, vt lapideo cooperculo ſint munitæ, & ſolo æquatæ, nec vllo modo ſub altari, ſed quatuor ad minus palmis procul ab illo effodiantur.

Nouæ ſepulturæ ſine particulari licentia non conſtruendæ

d l. in conditionibus primum locum l. cum quæſt. in fin. C. de legib. §. diſponat. Auth. de nupt.
e c. vltima. 13 q. 2. c. admonemus: c. conſideratio. 16 q. 1
f c. nos inſtituta. c. cum liberum, & c. de vxore. de ſepult.
g c. cum ſuper c. certificari, & c in noſtra de ſepult.

Pactio-

Decret. 11

Pactiones vero pro funere, vel exequijs celebrandis, vel defuncti corpore deferẽdo, & tumulando, sicuti omnino, iuxta sacros [a] Canones, interdicimus, ita Ecclesiarum iura, & Parochorum, ac Sacerdotum, & Clericorum, stipendia secundum variam, & laudabilem Terrarum, & oppidorum nostræ ditionis consuetudinem, ijsdem persolui, iuxta eosdem Sacros [b] Canones, omnino volumus, & mandamus. Sacerdotibus etiam prohibentes, sub pœna suspensionis à Diuinis, ne quotam sibi debitam vllo modo defuncti hæredibus dimittant: id enim, & fide dignorum relatione, & experientia comperimus in aliorum, saltem indirectè, cedere detrimentum; dum quatuor, aut quinque cedentibus, Cæteri ne inhumaniores videantur, & ipsi suo etiam Iuri cedere quodammodo coguntur. Solutis ergo prius Ecclesiæ, & Capitulo suis iuribus penes procuratorem ipsius, tum liberum sit cuique quotam quæ sibi contigerit defuncti hæredibus, si libuerit, elargiri.

a c quæsita, & c. præcipiendum. 13. q. 2 cap abolende de sepult.

b c. ad Apostolicam de Simon. glos. in cap. abolẽdæ vbi supra

Pactiones pro fidelium funeribus, vel exequijs, seù eorundem delatione, & tumulatione prohibentur

Solutis tamẽ Parochorum. & Sacerdotũ Iuribus, iuxta varias terrarum, & oppidorum consuetudines

Decret. 12.

Qvod [c] si defunctorum ea fuerit inopia, & paupertas, vt eorum superstitès, quę pro funeralibus debentur Iura soluere non valeant, gratis omnino, & cereis Ecclesiarum, siuè Capitulorum impensis, duobus ad minus adhibitis, ad Ecclesiam deferri, & tumulari decernimus, & mandamus. Ad quorum etiam delationem Sacerdotes, & Clericos omnes concurrere volumus,

c Syn. S. M. Cauensis M. S. de anno 1603 in c. de sepul. & alia de anno 1614 c 18

De Pauperũ defunctorum corporibus gratis, & Ecclesiarum, seù Capitulorũ impensis tumulandis

 & præ-

& præcipimus. Quod si quis tam pio, ac Religioso officio adesse neglexerit, nisi legitimam absentiæ causam, nostrorum Vicariorum iudicio probandam, attulerit, solitis distributionibus, & emolumentis per duos mẽses careat. iuxta ea quæ in alia Synodo sunt statuta, & eius pars alijs accrescat. RR. vero Vicarij nostri contra eos, omni remissione exclusa, procedant, quippe qui, & ipsi defunctis pauperibus charitatis officia impendere neglexerũt. Ad tollẽdas vero fraudes in casu p̃dicto, quales vere sint pauperes, Vicariorũ nostrorum iudicio standum esse declaramus.

Pœna Sacerdotum, & clericorũ ad eorundẽ funus non concurrentium

Decret. 13. a 1. Tessalo. 4 b Ex c. quam præposterum 1. vbicunque, & c. habet for sitan. 13. q. 2

De fletibus, & lamentationibus in fidelium obitu coercendis

FIdeles omnes monet Apostolus, de [a] dormientibus nolo vos contristari sicuti, & cæteri qui spem non habent: [b] Extirpandus ergo prorsus est eorum abusus, siuè virorum, siuè mulierum qui quæue vlulatu, & fletibus defunctos suos Ecclesiam vsque, ethnico quasi more prosequntur; [c] qui enim diuina vocatione ab hac vita recedunt, cum psalmis tantummodo, & psallentium vocibus ad sepulchra deferri debent, sufficiatque eorum propinquis, quod in spe Christianæ Resurrectionis defunctis suorum parentum corporibus diuinorum Canticorum impenditur famulatus. Præsenti itaque decreto inuiolabiliter obseruando statuimus, & mandamus omnibus vtriusque sexus subditis nostris, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ, vt nullus domus tectum egredi, aut defunctorum corpora cum huiusmodi lamentationibus

c Con. Tolet. 3. c. 22

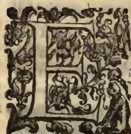
prose-

prosequi audeat, vel præsumat. Quod si quis, siuè propinquus, siuè extraneus, pias preces effundendo eadem, vsque ad Ecclesiam comitari voluerit, absque clamore, & fletibus huius charitatis impendat officium.

DE SACRAMENTO Ordinis.

CAPVT SEPTIMVM.

Sacerdotium duplex internum, & externum

ET si omnibus adeo commune sit [a] internum illud sacerdotium, quo corpora nostra, [b] hostiam viuentem Sanctam, Deo placentem, rationabili obsequio in odorem suauitatis offerimus; vt priscis quoque sub Mosaica lege [c] Patribus conueniret; non protinus tamen quilibet dispensator [d] Mysteriorum Dei, & Architectus ædificij spiritualis est habendus, nec continuo fidelis quisq; sacro suscepto baptismate, [e] legatione pro Christo fungitur; sed [f] diuisiones ministrationum sunt, deditque [g] Deus quosdam quidem Apostolos, quosdam vero Prophetas, alios Euangelistas, alios autem Pastores, & Doctores ad consummationem sanctorum, in opus Ministerij, ad ædificationem Corporis Christi. Est ergo à Christo Domino, cuius sponsa Ecclesia eo præci-

a 1. Petri 2. Apocal. 1. & 16 Basil. de Bap. ser. 2. c. 8. Raban. de sacra. alt. c. 24. Aug. lib. 20. de Ciu. Dei cap. 10. Ambr. l. 4. de sacr. c. 1. S. Leo ser. 3, in anniu. suæ assumpt. Hier. con. luciferian. Hosius in confess. Polon. c. 53.
b Roman. 5
c Con. Senon. in decr. fid. decre. 10. Exod. 19. & psal. 81
d 1. Cor. 4
e 2. Cor 5
f 1. Cor. 12.
g Ephes. 4. & ibi D. Ambr.

præcipue malignis poteſtatibus eſt terribilis, quod vt[a] Caſtrorum acies ſit ordinata, peculiaris eorum ordo inſtitutus, qui ſacerdotali ſunt munere decorati, quibuſque[b] reconciliationis verbum concreditum eſt, & miniſterium; vt eiuſdem Chriſti Domini,[c] Gloriam gentibus, & fortitudinem populis annuntiantes, ac ſemel in Crucis Ara in remiſſionem peccatorum effuſum Sanguinem æterno Patri offerentes, ſic pro Chriſto capite, & pro Chriſti corpore digna ex officio[d] legatione fungantur; Quo circa tanta eorum eſt dignitas, vt in[e] confinio quodam ſiti Diuinæ humanæque naturæ, inter Deum, & homines[f] mediatores eſſe dicantur,[g] teſtes voluntatis eius,[h] Angeli Domini exercituum,[i] ianuæ Ciuitatis æternæ, pro delictis interceſſores,[l] Cuſtodes legis, ac Doctores pietatis; in quorum lingua peccatorum noſtrorum ſolutio conſiſtit, & nexus. Itaque,[m] cum penè diuina res ſit tam ſancti ſacerdotij miniſterium, conſentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri poſſet, vt in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione, plures & diuerſi eſſent miniſteriorum ordines, qui Sacerdotio ex officio deſeruirent, ita diſtributi, vt qui iã Clericali tõſura inſigniti eſſent, p minores ad maiores ordines aſcẽdẽtes, à Deo tanquam Aaron vocati, ac viſibili ordinationis ſacramento ab Epiſcopo legitimè ordinati, ſummum demum Sacerdotij apicem tenerent; Quo ergo ſacerdotale officium

a Cant. 6
b 2. Cor. 5
c Iſai. 66
d Chriſoſt. lib. 6. de ſacerdo. Anacl. PP. 1. epiſt. decretal. 3. Euariſt. Papa Epiſt. decretal. 2. ad Epiſcopos per egyptum
e Philo. lib. 2 de Monarch.
f Chriſoſt. de verb. Iſa. homil. 5. Ambr. in orat. præparat. ad miſſ. Greg. Naziã. in Apolog. Hugo de S. Victore lib. 2 p. 3. c. 12. de ſacram.
g D. Clẽ. lib. 2 cõſt. Apoſtol. c. 29
h Malach. 2
i D. Proſp. Aquitan. lib. 2 de vit. contẽplat.
l D. Clem. vbi ſupra c. 30
m Con. Trid. ſeſſ. 23. c. 2

Sacerdotes peculiariter à Deo inſtituti vt pro ipſo legatione fungantur

Tanta eſt eorum dignitas vt ſiti eſſe dicantur in confinio diuinæ humanæque naturæ

Mediatores sũt inter Deũ & homines, teſtes diuinæ voluntatis, & ianuæ Ciuitatis æternæ

Conſentaneũ fuit vt in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione plures miniſtrorum ordines Sacerdotio ex officio deſeruirent

cium

cium mortalium omnium gradus, & dignitate antecellit, & Officij maiestate, eo etiam ad illud euehendos, & morum honestate, & doctrina, & singulari præ omnibus vitæ conuenit præditos esse sanctitate. Quare ne tanti officij onus nemini temere imponatur, sed ijs solum qui digne illud coram Domino valeant sustinere, infrascripta, non solum circa eos, qui ad sacrum presbyteratus ordinem, sed ad alios etiam inferiores voluerint promoueri, respectiuè, & inuiolabiliter obseruanda edicimus, & pronuntiamus.

Sacerdotale officium mortales omnes gradus dignitate & officij maiestate antecellit

Decret. 1.

a Con. Tolet. 1. c. 8. & 4. c. 18. c. quicũq; pænitens c. non confidat & c. qui. dist. 50. c. aliquantos c. designata, & c. præterea dist. 51. c. admittuntur dist. 54. dist. 53. per multa cap. c. illiteratos dist. 36. c. infames 6. q. 1 b Con. Trid. sess. 23. c. 4. de reform.

Ab ordinum susceptione, qui sint excludendi; qui item admittendi

IIs ergo, qui de [a] iure sunt excludendi, ab huius sacramenti susceptione penitus exclusis, tum etiam ijs, quos sæcularis iudicij metu, quæstu, ambitione, aut prauo alio fine ad Ecclesiasticæ vitæ rationem trahi nobis compertum fuerit; eos tantum clericali vitæ deputandos, atque ad ordinum susceptionem per nos dimittendos protestamur, qui [b] sacro iam Chrismate delibuti, atque in fidei rudimentis sufficienter instructi, legere etiam, & scribere scientes, ac in legitima ætate, respectiuè, constituti, propositum habeant, non solum in omnibus Dei gloriam quærere; sed etiam in Clericalis instituti consilio perseuerare, atque in Ecclesiæ ministerio cunctis diebus vitæ suæ in Sanctitate, & Iustitia Domino deseruire.

Quod Clericali militiæ adscripti teneantur statim in habitu & tonsura incedere, & propriç ecclesiæ deseruire

Decret. 2

c Pius 2. in bull. q̃ incip. cum ex sacrorũ Clem. 8. in bull. q̃ incip. Rom. Pont.

QVi vero præuijs dictis & alijs requisitis ex Cõcilio Tridentino, & Sũmorum [c] Põtificum Constitutionibus ad Clerica-

ricalẽ tonſurã,& minores ordines fuerint ꝓmoti, [a] teneantur ſtatim in habitu,& tonſura incedere, eique Eccleſiæ cuius ſeruitio fuerint mancipati, iuxta Vicariorũ noſtrorum in partibus diſpoſitionẽ, in ſuo quiſque ordine deſeruire; [b] contrafacientes vero, iuxta ea quæ in alia Synodo [c] ſunt ſtatuta, ſemel, & bis moniti, ſi non paruerint, vltra alias pœnas noſtro arbitrio reſeruatas, nec Clericalibus priuilegijs, & emolumentis, nec ſolitis Franchitijs ſe gauiſuros, immo nec ad vlteriores ordines ſe promouendos ſciant. Circa Clericos vero coniugatos, qui in noſtra Diœceſi adſunt, Bonifacij Papæ Octaui [d] Conſtitutionem ſeruandam edicimus; Qui, & ipſi eatenus ſuis priuilegijs gaudebunt, ſi tamen in Clericali habitu, & tonſura ſemper incedentes, in illius Eccleſiæ, cui ſemel fuerint deſtinati, vero, & perſonali ſeruitio perſeuerauerint.

a Sixtus V. in Bull. quæ incipit. cum ſacraeio ſancta

b Con. Calce. c. 6. in c. nemi nem diſti. 70 Trid. ſeſſ. 23 c. 16

c Syn. S. M. Cauen. M. S. de anno 1614. ſeſſ. 1. c. 8. & 2. c. 10

Circa Clericos coniugatos quid ſeruandum

d Cap. vnico de Cler. coniug. in 6

Decretũ. 3.

CIrca eos autem qui ad maiores ordines erunt promouendi, ea ſeruanda eſſe edicimus, & declaramus, [e] vt qui aliquo maiorum ordinum cupiunt inſigniri, per menſem ante ordinationis diem nos adeant, ſi nõ perſonaliter, ſcripto, vel memoriali deſuper porrecto eorum voluntatem expoſituri, quo ea cognita, Parocho aut alteri cui magis expedire iudicauerimus, committi poſſit vt ipſorum nominibus, & deſiderio publicè in Eccleſia Parochiali ipſius ordinandi, diebus feſtis, intra miſſarum ſolemnia propoſitis, de ipſo-

e Trid. vbi ſupra c. 5

De ijs qui ad maiores ordines ſunt promouendi

De ipſorũ natalibus ætate

ipsorum ordinandorum. [a] Natalibus, ætate, moribus, & redditibus beneficij, vel Patrimonij à fide dignis diligenter inquirat, nosque de his omnibus fideliter faciat certiores.

re, moribus, & redditibus beneficij, vel Patrimonij, diligens inquisitio facienda

Decret. 4

REdditus tamen siuè Laicales, siuè Ecclesiastici pacificè obtinendi, ab ijs qui ad sacros ordines voluerint promoueri, vt Clericalis ordo in suo loco habeatur, neue Christi ministri ostiatim stipem mendicare cogantur, iuxta ea quæ in alia [b] Synodo sunt statuta, tales sint, q; ad minus ducatorũ viginti quatuor summã attingãt. [c] Quos etiam, vt cautius procedatur, publico instrumento per spiritualis Curiæ nostræ Notarios conficiendo, ac fide dignorum testium depositione suffulto, probatos esse volumus. Ordinem verò suscepturus, [d] iuret se bona illa non alienaturum, vel quoquo pacto obligaturum, sine nostro, consensu, non concedendo, nisi constito prius, quod possit aliundè commode viuere. Quod si in dicto Patrimonio testificando fictio aliqua vel simulata pactio interuenerit, Laici ab ingressu Ecclesiæ sint ipso facto interdicti: Promotus verò, ab executione suscepti ordinis suspensus, & ad alios suscipiendos inhabilis.

Quod redditus, siue laicales, siue ecclesiastici, pacifice obtinendi à promouendis ad sacros ordines, publico instrumento doceri debeant

b Vbi supra c. 8

c Syn. Cassin. de anno 1626 sess. 2. c. 7. decre. 9

d Con. cnõ in decr morũ. vbi sup. Syn. Nucer. in eade Sacram. ordi. c Trid. sess. 21 de refor. c. 2

Ordinem suscepturus iuret se bona ad quorum titulum est ordinatus, nõ alienaturum, vel quoquo pacto obligaturum sine Ordinarij cõsensu

Decret. 5.

HIs ergo omnibus præmissis, tum demum promouendos ad Doctrinæ examen admitti debere decernimus. In quo nostrorum Synodalium examinatorum conscientias oneramus, illud in memoriam eis reuocantes, ex sacrorum canonum dispositione,

Ad maiores ordines promouẽdi quales esse debeant, & de eorum circa doctrinam examine

a Con. Tolet. 8. c. 8
b cap. non cōfidat. dist. 50 cap. priscis, & c. non confidat. dist. 25. c. præcipimus dist. 34. c. illiteratos dist. 36

illos tantum ad diuina mysteria tractanda admittendos, quos non solum [a] morum innocentia, sed [b] literarum maximè splendor reddit illustres. Quod si in eorum munere obeundo, Dei timore postposito, periuri, & personarum acceptores effecti indignos admiserint, vel dignos respuerint, grauissimam se nouerint de tali culpa in extremi examinis Die æquissimo Iudici Deo rationem reddituros. Ad subdiaconatus autem ordinem ascensuros, tum circa ea quæ diuini officij recitationem, cuius lege mox tenebuntur, ac proprij ordinis exequtionem, tum circa ea quæ literarum peritiam concernunt districtius volumus examinari. Cum enim per susceptum illum ordinem in Clericali vita permanendi necessitas subeatur, ij tantum erunt admittendi, quos scientiæ spes altioribus ordinibus dignos reddat, ne postea propter ignorantiam ab illis repulsi, in desperationem inducti, & cum eorum dedecore, cogantur in eodem ordine perpetuo permanere, circa quæ etiam ad Diaconatum promouendos eo diligentius, & exactius, quo propius ad Sacerdotale ministerium accedunt, volumus examinari. Semel vero à quocunque ordine propter literarum insufficientiam repulsos, non nisi post annum iterum ad examen admittendos esse decernimus.

De promouēdis ad Diaconatum, & subdiaconatum

Semel repulsus non nisi post annum ad examē est admittendus

Decretū. 6
b D. Greg. in epist. ad Siagrium lib. 7 c. 110

De promouēdis ad presbyteratum, quales esse, & q̄ nosse debeant

QVi verò ad Presbyteratus ordinem cæterorum fastigium erunt assumendi, [c] prius vires suas cum hoc quod

sunt

sunt subituri onere metiantur, vt si impares se repererint, abstineant, & ad id cum metu etiam, cui se sufficere existimant, accedant. Ij[a] ergo sint qui non modo in Diaconatus Ministerio ad minus annum integrum pie, & fideliter versati fuerint, sed ēt ad[b] populū docendum ea quæ scire omnibus necessariū est ad salutem, & administranda sacramenta, diligenti examine idonei fuerint comprobati; atque ita pietate, & castis moribus præcæteris sint conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab ijs possint expectari.

a Conc.Trid. sess.23.c.14

b Con.Tolet.4.c.24

Decret.7.

QVi dimissoriales litteras à nobis obtinuerit, vt à quocunque Reuerendissimo Antistite ex nostra electione destinando, possit quocunque maiori, vel minori ordine initiari; si proximo quatuor temporum Sabbato, vel sua incuria, vel alia de causa non fuerit illis initiatus, non audeat cū ijsdem dimissorijs, ad eundem effectum è Diœcesi nostra alias exire, nisi nouis obtentis. Si secus fuerit factum, ordinatus donec absolutionem à nobis desuper obtinuerit, sit ipso facto à suscepti ordinis, & à præcedentium etiam executione suspensus. Eandem pœnam, & alias grauiores ad libitum subituri, qui ex nostra Diœcesi, absque [c] literis dimissorialibus nostris, vel testimonialibus ad quemcunque Episcopum pro ordinibus suscipiendis ausus fuerit se conferre.

Dimissorialibus literis obtentis, si ordinatio proximis quatuor tēporibus nō fuerit subsequuta, nouæ requirendæ

Pœna eorum qui aufi fuerint absque dimissorialibus literis nostris ad quemcunque Episcopum pro ordinibus suscipiendis se conferre

c Con. Calc. c.20. Sardice. cap.18. & 19. Cartag.1.c 5 & 3.c.21. Arueer.c.10. Bracar.1.c.26. Aurelian. V.c.5 Arelat.2.c.13 Antiochen.c.22. Trid. sess.14.c.3. de reform.

DE SACRAMENTO Matrimonij.

CAPVT OCTAVVM.

a 2.Reg.c. 14

b Iacob.4

c D. Ambros. lib 1. de virginibus

d Matth. 19. 1 Corint. 7. D. Augu. de nupt. & concup. lib. 1. c. 10. de cr. Euge. 4. in Con. Floren.

e Genes. 2

f Con. Colo, de anno 1539 tit. de admin. sacr. c. 41. Syn. Mogun. c. 36

g Genes. 2

h 1. Corin. 3

i Matth. 19 D. Ambr. in c. 5. ep. ad Efesi. D. Augu. de Genes ad literam lib. 9. c. 7 & lib. de bono coniugal, c. 24. Leo epi. 92. c. ad Abolendam de hæret. Conc. Trid. sess. 24 can. 9. & in doctrina de hoc sacr.

l Ioan. 2

m Ephes. 5

Omnes [a] morimur, & quasi aquę dilabimur in Terram, quæ amplius non reuertuntur: [b] vita enim nostra vapor est ad modicum parẽs, & deinceps exterminabitur. Quo circa [c] duratura in sæculum ætas succedere non posset ætati, breuique defuturi essent, qui nati mundo, felicius renascerentur in Christo, nisi Sanctum Matrimonium [d] perpetuo coniugij fœdere ad propagandam successione continua per generationem filiorum humanam sobolem, Deus Benedictus inter Masculum, & Fœminam [e] celebrari voluisset, [f] Quod quidem ab initio, & mundi origine naturæ offitium, & humanitatis [g] solatium; postmodum legis obsequium, [h] & concupiscentiæ remedium; Demum vero ex Euangelio Ecclesiæ Sacramentum est [i] institutum, ac primo, eoque insigni miraculo, à Christo Domino eius auctore, & institutore [l] decoratum. Sacramentum autem hoc magnum in Christo Sponso, & Ecclesia sponsa, ab [m] Apostolo esse dicitur quod non solum maximæ illius vnionis sit signum

Sacramẽtum hoc quare institutum.

Matrimoniũ ab initio fuit naturæ officium postea concupiscentię remediũ. Demum Ecclesiæ Sacramentum à Christo Domino est institutum

Quare sacramentum hoc magnum esse dicatur

a D.Chrisost. homil. 20. in Gen. Origen. tract. 7. in Math. Cirill. Alexãdrinus lib. 2. in Io: c. 22

signum, [a] qua Christus Dominus in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo, adhæsit sponsæ suæ Ecclesiæ; quam sibi in misericordia, & miserationibus desponsauit, & non maculam, neque rugam habentem, ac gloriosam exhibuit; Verum illius etiam, qua viuens Christus, cum viuente Ecclesia nullo est vnquam diuortio separandus; Cuius arctissimæ, & æternum duraturæ necessitudinis mysterium, hac potissimum Maris, ac fœminæ sancta, per hoc Sacramentum, coniunctione declaratur; [b] Cuius etiam virtute illud efficitur, vt vir, & vxor mutuæ charitatis vinculo coniuncti, alter in alterius beneuolentia conquiescat, alienosque & illicitos amores non quærat, sed peculiari Spiritus Sancti dono accepto, firmiores reddantur ad perpetuam, in sancta Charitate, concordiam, robustiores ad tolleranda pariter vitæ huius incommoda, ac demum ad sobolem pijs moribus educandam instructiores.

b Catech. Rõ. de sacr. matr.

Sacramenti huius effectus

Dercet. 1.

VT autem hæc omnia facilius matrimonio iungendi fideles consequantur; Parochi munus erit eosdem docere, quanta sit huius Sacramenti dignitas, & præstantia, quo nempe Deo auctore copulantur: & si enim Sacerdotis sit in benedicendo ministerium, ipse tamen Deus est, qui nexu quodam indissolubili iungit, iuxta illud, quod scriptũ est. [c] Quod Deus coniunxit Homo non separet. Instruat etiam eosdem, non alijs ex causis contrahendum matrimonium, q̃ propter sanctam

De instruendis fidelibus coniugandis circa huius sacramenti prestantiam, & quo affectu ad illud sit accedendum

c Matth. 19

a Genes. 2 b Tob. 8. 1. Timot. 1 c 1. Cor. 7

ctam[a] societatem, [b] Religiosæ posteritatis amorem, ac [c] fornicationis odium, & detestationem, vt dicere possit vxorem ducturus cum Sancto Tobia. [d] Domine tu scis quia non luxuriæ causa accipio sororem meam coniugem; sed sola posteritatis dilectione in qua nomen tuum benedicatur in sæcula.

Quibus præcipuè de causis ineũdum Matrimoniũ

d Tob. 8

Decret. 2.

IN huius autem sacramenti administratione, Parochi ne minimum quidem à Concilij Tridentini salutaribus decretis vnquam discedant, & ea in primis præstent, quæ cap. 1. sess. 24. Sanctissimè sunt sancita; quod caput in huius Sessionis calce reponendum duximus, tum ad ipsorum Parochorum commoditatem, tum, vt [e] bis in anno diebus festis inter missarum solemnia, vulgari sermone fidelibus euulgetur, vt inde omnes intelligant Matrimonia Clandestina Sacris [f] Canonibus damnata, nulla, & irrita omnino esse, & carnalem copulam, etiam maritali affectu sequutam, matrimonij rationem non habere.

De obseruandis ijs, quæ per S.C.Trid. circa hoc Sacramẽtũ sunt statuta

e Con. Saler. de anno 1579 tit. 31. cap. 1. Syn. Nuce. in c. de sacram. Matrim.

f cap. nostrates. c. nullus c. aliter, & c. nullũ 30. q. 5

Decret. 3.

g 1. Cor. 14. h Con. Colo. de anno 1536 tit. de adm. sacr. c. 44. & aliud sub Adolph. de anno 1549. in 6. med. reform. c sit sæpe &c. Syn. Augu. c. 21. & Mogũt. c. 38. Syn. Cafine. de anno 1592. sess. 2. c. 8. decr. 2.

VT ergo [g] omnia honeste, & secundum ordinem fiant; matrimonia ipsa, & contractus matrimoniorum, [h] triplex denũtiatio omnino præcedat, sine Vicariorum nostrorũ licentia numero non minores, eeque fiant, diebus festis tribus continuis intra missarũ solemnia, in Parochia tum viri, tum Mulieris, si diuersarum fuerint Parochiarum, nec vllatenus, ante contracta sponsalia, & non nisi de consensu, & commissione sponsorum, aut eorum

De denunciationibus præmittendis

Nõ fiant nisi de sponsorũ, aut eorum parentum consensu

rum parentum, vel superiorum, vt sic melius de ipsorum consensu constare possit, [a] immo si vir, & mulier diuersarum fuerint Parochiarum non præsumat Parochus ad denuntiationes in propria Ecclesia faciendas procedere, nisi prius per alterum Parochum legitime sibi constet de denuntiatione similiter in sua Ecclesia facienda; [b] quod si propter denuntiationes prædictas matrimonium facile impediri posse verisimile videbitur, aut certe impedimentum aliquod fuerit cognitum, nobis, vel Vicarijs nostris in partibus respectiue significari volumus, vt iuxta Sacri Concilij Tridentini decreta possit prouideri. Si quis verò falsum impedimentum malitiose afferre præsumpserit eo ipso excommunicationis vinculo præsentis decreti vigore se nouerit innodatum.

[a] Con. Colo. sub Adolph, vbi supr. Syn. Nuc. vbi sup.

[b] Conc. Trid. sess. 24. de refor. matr. c. 1.

Pœna falsum impedimētū malitiose offerentium

Decret. 4.

DEnuntiationibus verò iuxta Sacri Concilij Tridentini præscriptum expletis, si [c] duorum mensium spatium elapsum fuerit, intra quod matrimonium non fuerit contractum, iterum fiant denuntiationes ab eodem Sacro Concilio præscriptæ, nisi aliter à nobis, vel Vicarijs nostris fuerit concessum. Et quo die postrema facta fuerit denuntiatio eodem Parochus sine nostra, vel eorundem Vicariorum respectiuè licentia, sponsos Matrimonio solemniter iungere nō pręsumat nisi forte aduentus, aut Quadragesimæ initium subsequatur. Quo casu Populum in secunda denunciatione præmoneat eodem

[c] Syn. Casin. de anno 1626 sess. 2. c. 8. decr. 5. Syn. Nuc. vbi supra

Si duorū mensiū spatiū post denuntiationes factas fuerit elapsū, nec matrimoniū subsequtum, iterum faciēdæ. Nec vltimo die 3. denunciationis matrimoniū incundum

die tertiæ denuntiationis Sacramentum esse celebrandum, ad hoc, vt si quis impedimentum aliquod nouerit maturè patefaciat.

Decret. 5.

a Con. Auen. in c. de sacra. matr. Colon. de anno 1536 tit. de adm. sa cr. c. 45. Con. Trid. sess. 24. de refor. ma. tr. c. 7

De ignotis, externis, & viduis sine magna cautela ad hoc sacramentum non admittendis

CAueant autem Parochi ne [a] ignotos, aduenas, incertis vagantes sedibus, aut ex aliena Diœcesi propinqua, vel longinqua ad matrimonia contrahenda admittant, aut illis intersint, nisi prius diligenti inquisitione facta, aut re nobis, vel Vicarijs nostris delata, facultatem in scriptis id faciendi obtinuerint; [b] Viduas etiam ad secunda vota transire non permittant, nisi constito prius coram nobis, vel Vicarijs nostris, vt supra, de obitu prioris coniugis, quod præsertim seruandum esse decernimus, & mandamus circa eas, quarum coniuges extra nostram Diœcesim fuerint defuncti. Si secus fuerit factũ, tam Parochus, quam ipsi contrahentes grauissimas arbitrio nostro pœnas dabunt.

b Con. Saler. de anno 1579 tit. 3 1. c. 17

Decret. 6.

Quid seruandum si sponsi diuersarum sint Parochiarum

MAtrimonio celebrando non ante intersit Parochus, quam ab altero, si sponsi in diuersis Parochijs habitent, scriptũ habuerit testimonium, trinas denuntiationes factas, nullumque detectum fuisse impedimentum. Neque etiam celebretur nisi matutino tempore, diebus à Iure permissis, adhibitis ritibus, & Ceremonijs in Romano Missali, & Rituali præscriptis, & in [c] Ecclesia, ita vt statim Sacerdotalis benedictio subsequatur, exclusis ijs, qui eo anno confessi, & sacra communione refecti non fuerint; ad quorum Sacramentorum susceptionem ipsos coniuges, quan-

c Con. Colo. sub Adolph. in c. superbiã, & aliud de anno 1536. tit. de admin. sacr. c. 44. Co. Auen. in c. de sacr. matrim. Syn. August. c. 31

Vbi, quo ritu, & tempore matrimonium celebrãdum

Ab eo contrahendo, qui excludendi

a Con. Trid. sess. 24. c. 1. de reform. matrimon.
b Tob. 8
c Syn. Botun. in Canon. de Sacr. matrim.

quantū possumus, hortamur [a] in Domino, vt prius [b] cum ipso quam ad inuicem vniantur. Eos [c] etiam ab ineundo matrimonio excludimus; qui orationem Dominicam, salutationem Angelicam, Symbolū Apostolorum, & decem decalogi præcepta ignorauerint; donec hæc omnia memoriæ commendauerint. Extra Ecclesiam autem, nisi de nostra, vel Vicariorum nostrorum licentia, Sacramentum hoc celebrari omnino interdicimus & prohibemus. Quod si ea obtenta, matrimonium extra illam celebrari contigerit, nec statim Sacerdotalis benedictio fuerit subsequuta, vltra mensem, sub pœna vnciarum quinque, nostro arbitrio locis pijs applicandarum nullatenus differatur.

Pœna sacerdotalem benedictionem vltra mēsem differentium

Decretū. 7

Quia demum multorum procacitas, & incontinentia vsque adeo inualuit, vt ante sacerdotalem benedictionem, & matrimonium in facie Ecclesiæ contractum non vereantur rem simul habere, & cum maximo etiam piorum scandalo simul inhabitare, vt huic malo occurratur sub excommunicationis pœna, & alijs grauioribus nostro arbitrio præcipimus, ac mandamus, ne sponsi vllam ob causam, quantumuis honestam, simul inhabitare audeant, vel præsumant.

Ante matrim. in facie Ecclesiæ contractum cohabitatio sponsis interdicitur

DECRETVM S CONCIL. TRID.

DE REFORM. MATRIMON.

Seſſ. 24. Cap. 1.

TAmetſi dubitandum non eſt Clandeſtina Matrimonia libero contrahentium conſẽſu facta, rata, & vera eſſe Matrimonia, quandiu Eccleſia irrita ea non fecit, & proinde iure damnãdi ſint illi, vt eos ſancta Synodus anathemate damnati, qui ea vera, ac rata eſſe negant, quique falsò affirmant matrimonia à filijs familias ſine conſenſu Parentum cõtracta, irrita eſſe, & parentes ea rata, vel irrita facere poſſe. Nihilominus Sancta Eccleſia ex iuſtiſsimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt atque prohibuit. Verum cum Sancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodeſſe, & grauia peccata perpendat, quæ ex eiſdem Clandeſtinis coniugijs ortum habent; præſertim verò eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum priore vxore, cum qua clam contraxerant relicta, cum alia palam contrahũt & cum ea in perpetuo adulterio viuunt. Cui malo cum ab Eccleſia, quæ de occultis non

iudi-

iudicat, succurri non possit: nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: Idcirco Sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio 3. celebrati vestigijs inhærendo, præcipit, vt in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahẽtium Parocho, tribus continuis diebus festiuis in Ecclesia inter Missarum Sollemnia, publicè denuntietur, inter quos Matrimonium sit contrahendum: quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad Celebrationem Matrimonij in facie Ecclesiæ procedatur; vbi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium coniungo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. vel alijs vtatur verbis iuxta receptum vniuscuiusque Prouinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspitio, Matrimonium malitiosè impediri posse si tot præcesserint denuntiationes; tunc vel vna tantum denuntiatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus Matrimonium celebretur. Deinde ante illius consumationem, denuntiationes in Ecclesia fiant, vt si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ denuntiationes remittantur, quod illius prudentiæ, & Iudicio Sancta Synodus relinquit.

Qui aliter, quam præsente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, vel Ordina-

rij licentia, & duobus, vel tribus testibus Matrimonium contrahere attentabunt, eos Sancta Synodus ad sic contrahendum omninò inhabiles reddit, & huiusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat.

Insuper Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes qui sine Parocho, vel Sacerdote, huiusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit.

Præterea eadem Sancta Synodus, hortatur, vt coniuges ante benedictionem Sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent: statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri; neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij Sacerdoti concedi posse, quacunque consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel priuilegio non obstante. Quod si quis Parochus, vel alius Sacerdos, siue Regularis, siue Secularis sit, etiam si id sibi ex priuilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso Iure tandiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo

benedictio suscipienda erat, absoluatur.

Postremo Sancta Synodus coniuges hortatur, vt antequam contrahant, vel saltem triduo ante Matrimonij consumationem, sua peccata diligenter confiteantur, & ad Sanctissimum Eucharistiæ Samentum pie accedant. Si quę &c.

SYNODI DIOECESANAE SACRI MONASTERII CAVENSIS.

SESSIO TERTIA.

Celebrata
In Ecclesia Cathedrali eiusdem Sacri Monasterij die Decimo Octauo Mensis Decembris Anno M. DC. XXVIII.

DE SACRO SANCTIS ECCLESIIS Earum bonis, & Rerum Sacrarum Custodia.

CAPVT PRIMVM.

a Psal. 95. & 144

MAgnus [a] Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis eius non est finis. Quæ ergo Domus illi poterit ædificari qui [b] cum excelsus sit, non in manufactis habitat, qui appendit tribus digitis molem terræ, cui Cælum [c] sedes est, Terra autem Scabellum pedum ipsius? Complauit tamen Maiestatis eius summæ in nos bonitati, manufacta templa in quibus peculiari-

b actor. 7. & 17

c Isa. 40.

liariter ipse habitaret, & coleretur sibi ædificari, in quibus, & nos [a] puras manus in oratione leuantes, & [b] corda nostra effundentes, ipse vicissim præsto nobis, & facilior esset ad salutem. Et si enim, sicut [c] omni tempore, ita, & in [d] omni loco, & possit, & debeat Dominus exorari, qui vbique propè est omnibus inuocantibus eum in veritate; sic tamen vt in Ecclesia [e] non potest, vbi oculi eius aperti [f] & aures eius sunt intentæ, vt die, ac nocte seruorum suorum preces exaudiat; vbi [g] quod singulis petentibus fortè esset negaturus, multorum simul precantium tribuit vnanimitati. Est ergo Ecclesia verè sanctuarium Dei, & admirabile Tabernaculum, quod sibi sanctificauit Altissimus, & suæ, Gloria, Maiestatis impleuit, Domus Domini, & Domus orationis, ipsi Domino separata, dicata, & benedicta, vt propterea non solum excellentia quadam [h] Dominica appelletur; sed Ciuitas etiam Regis æterni, mons coagulatus, Murus, & Turris, Hortus conclusus, & Fons signatus, Fons inquam ille signatus signo Dei viui, vnde riui latissimi gratiarum, & flumina exeunt aquæ viuæ, quæ irrigant, & inebriāt, & geminare faciunt vniuersam terræ superficiem, vsque adeo, vt non solum efflorescentes arbores ad maturitatis fructum deueniāt, sed, & sæpè ligna arida, & pœnæ emortua in salutis æternæ spem viuam reuiuiscant. Hortandi sunt ergo fideles, vt ad tantarum gratiarum fluenta haurienda, frequenter, & ala-

criter

a 1.Timot.2. b Psal.61. c Luc.18. d 1.Tim.2. e Chrisost. ad Popul. Antioch. homil.70. & de incompræhensibili Dei natura hom.3. Basil. de Baptismo ser.2.c.8. f 3.Reg.8. g Tertul. in Apologetico c.19. Ambro. lib.5. in Luc. Chrisost. homil.4. in 2. ad Tessalon. h Cipr. ferm. de eleemosy. Syn. Botun. in ser. de sacrosanct. eccles.

Tamen fidelium preces facilius exaudiuntur in ecclesia

Vbi quod singulis precantibus forte denegaretur à Domino, multorum simul precantium tribuitur vnanimitati.

eriter in domo Domini conueniant, eaque animi pietate, ac reuerentia in ipsa versentur, quam, & Christi Domini qui in ea adoratur, & colitur, maiestas exigit, & Christiana pietas postulat, ac requirit; quo sic ex hac militanti Ecclesia ad illam demum triumphantem, quæ est primogenitorum descriptorum in Cœlis, valeant peruenire.

Decret. 1.

De reuerétia Ecclesijs habenda, & recta in ijsdem conuersandi ratione

LIcet ergo oculi Dei in omni loco contemplentur bonos & malos, tamen quicunque ingreditur Ecclesiam, velut thalamum, & conclaue Dei, aditumque sacrum, & separatum ipsi Deo; quam diligentissimè hoc vnum animo versare debet, vt nihil ibi cõmittat quod displicere, nihil omittat quod tantæ Maiestati placere possit: Si enim super eos, qui extra Ecclesiam delinquunt Iudex est futurus, haud dubie contra eos, qui in illa, quasi in oculis ipsius peccauerint, vindex erit acerrimus. Procul ergo ab ipsa sint, [a] nugæ, deambulationes, rixæ, Risus, Prophana colloquia, impudici aspectus, [b] negotiationes & sæcularia iudicia, contractus omnes [c] præter matrimoniales, & quicquid speciem habet criminis, turpitudinis, & irreuerentiæ. Contrafacientibus, præter alias nostro foro, & arbitrio reseruatas, ea sit pœna, quam Propheta comminatur. Qui in [d] Terra sanctorum iniqua gesserit non videbit gloriam Domini.

Quicquid speciẽ habet criminis, turpitudinis, & irreuerentiæ, ab ecclesia arcendum

a Con. Antisiod. c. 9. Turonen. sub Carol. Mag. c. 38 Salegunstad. c. 9. Pius V in constitu. quæ incip. cũ primum
b Conc. Constantinopol. 3 can. 76. & cã. 8. in additis. Turonen. vbi supra c. 39. Mogun. de anno 813. c. 40 Arelat. 3. c 22
c decret. de immu. eccl. in 6.
e Syn. Botun. in ser. de sacro sanct. eccles.
d Isaiæ 26

Decret. 2.

Quod in Ecclesijs tãquã in horreis frumẽta, & simi-

VT autem eorum irreligiositati, & irreuerentiæ occurratur, qui quasi Dei Ec-

 clesiam

clesiam contemnentes, [a] in jijsdem tanquam in horreis frumenta, legumina, & huius generis similia reponunt, aut reponi permittũt; Sub grauissimis pœnis nostro arbitrio reseruatis, præcipimus omnibus Archipresbyteris, & Parochis, ne supradicta vlterius audeant, vel permittant. [b] Sed oratorium, & Ecclesia hoc sit quod dicitur, nec ibi quicquam condatur, quod diuinis ministerijs non conueniat. Seruentur etiam Ecclesiæ bene clausæ, pauimento stratæ, & tectæ, vt bestijs, auibus, & pluuiarum incommodis patere non possint. Curent etiam Archipresbyteri, vt omnino albæ, mundæ, & decenter sint ornatæ, nec earum fores vlli nocturno tempore pateant; Sed illucescente tantum die aperiantur, aduesperascente claudantur, nec quemquam in illis sub grauissimis pœnis permittant pernoctare.

lia non reponantur

Ecclesiarum fores nulli nocturno tẽpore patere, nec quique in illis pernoctare debet.

a Syn. Casin. de anno 1592 sess. 2. c. 1. decr. 1. Syn. Tropeeñ. p. 1. tit. 4. c. relinqui de custodia. Euch.

b Sãctissimus Pater Benedictus in Reg. c. 52. in c. oratorium disti. 42

Decret. 3.

Altaria etiam, [c] propitiatoria Diuinæ Maiestatis, gazophilacia thesaurorum Christi, [d] & sedes Corporis, & Sanguinis eius, in quibus [e] sanctorum reliquiæ reconduntur, & preces, ac vota populi in conspectu Altissimi à Dei Sacerdotibus offeruntur, omni quo decet cultu, & veneratione custodiantur, mundissimisque linteis, & pallijs, quantum fieri potest currenti festo conuenientibus, diligentissime cooperiantur, à puluere etiam, & omni sorde ac immunditijs expurgentur: [f] absurdum enim est in sacris sordes negligere, quæ dedecerent etiam in propha-

De sacrosanctis altaribus & eorum cultu

Absurdũ est in sacris sordes negligere quæ dedecẽt etiam in prophanis

c Syn. Botun. ses. de diuin. altarib.
d Optatus li. 5. c. 5. de sacramentis.
e Con. Remẽse apud Burchar. lib. 3. c. 97

f c. relinqui de custod. Eucharist.

propha-

prophanis. Et nihil demum super eis ponatur, nisi sanctorum sanctorum reliquiæ, cruces, & sacræ imagines, quæ fidelem populum ad Religionis, ac pietatis cultum aptæ sint promouere.

Decret. 4
a Con. Oxon. c. 7.
b 2. Paralipe. 29

De sacris vasis, & eorum qualitate

IPsius [a] vero Sacri altaris vasa, ad Salomonis, & sanctorum Patrum exemplum, qui [b] Domus Domini vasa ex auro, & argento fabricata, diuino cultui manciparunt, sacris etiam [c] Canonibus inhærentes, statuimus iuxta Ecclesiarum facultatem, melioris quæ fieri poterit, conditionis esse debere. Calices quidem, & patenas omnino argenteas deauratas, candelabra ex aurichalco, vel si lignea erunt, inaurata, aut ad minus decenter, & ornate picta. [d] Sacerdotales preterea vestes, pallæ, corporalia, aliaque ad Altaris Ministerium necessaria, & numero sufficientia sint, [e] & eo decore, ac diligentia seruentur; quam, & tanti sacrificij Maiestas exigit, & Christiana pietas postulat, ac requirit.

c c. vasa, & c. vt calix d. dist. 1. Con. Remē. & apud Burchar. lib. 3. c. 96

d Cap. relinqui de custo. Eucharist.

Sacerdotales vestes, & alia ad altaris ministeriū qualiter seruari debeant

e Steph. Pap. in ep. decr. 1. cap. 3

Decret. 5.
f Regula semel. de reg. iur. in 6

De sacris vestibus, & vasis, Laicis nō mutuandis, nec ab ijsdē contrectādis.

g Cap. ad nuptiarum & c. vestiméta de consecr. dist. 1. Conc. Bracar. 3. c. 2

ET quoniam [f] quæ semel Deo sunt dicata amplius ad humanos vsus transferri non debent, idcirco præsenti decreto districtius prohibemus iuxta Sacros [g] Canones, ne quis Archipresbyter, Parochus, vel alius Sacerdos, quouis prætextu, vel causa, Calices, Patenas, aliaque Ecclesiastica vasa, vestimenta sacerdotalia, libros ecclesiasticos, paramenta quæcunque, & alia, quæ ad vsum, & cultum diuinum semel sunt consecrata, Laicis quibuscunque, sub interdicti pœ-

na, & alijs arbitrarijs, mutuare præsumat; Immo nec eos sacra vasa tangere permittat, quę iuxta sacros [a] Canones, non nisi à sacratis, Dominoque dicatis hominibus sunt contrectanda.

a c. in sancta de cõsec. dist. 1. Con. Agat. c. 66 Romanũ sub Siluest. c. 9. Bracaren. 1 c. 28

Decretũ. 6.

De Decimis soluendis.

DEcimas [b] à Populo Sacerdotibus, ac leuitis esse reddendas, & olim [c] diuinæ legis fuit authoritate sancitum, & [d] continuo etiam Ecclesiastico, & Canonico iure seruatum. Quo factum est vt pij viri, ac Deum timentes [e] ipso initio nascentis Ecclesiæ non modo frugum primitias, ac Decimas Ecclesiæ ministris offerrent, [f] sed multa præterea electa, & optima quæque, sponte Domum Domini importarent. Quo circa ferendi non sunt, qui eas vel elargiri differunt, vel vt suas occupant, vel omnino soluere recusant. Huic ergo malo, vt occurratur, sub pœna excommunicationis, præcipimus omnibus, & singulis, ad quos talis decimarum solutio spectat, vt eas ad quas de iure, vel consuetudine tenentur de terrarum fructibus cunctisque frugibus, singulis Ecclesijs, & Personis, quibus legitimè debentur, integrè persoluant; nec solutionem amplius quam par est differant; supradicta pœna si contrafecerint plectendi, nec ab ea, nisi plena, & integra satisfactione sequta, absoluendi. Vt autem in his soluẽdis, præcipuè in infrascriptis Terris, omnis tollatur difficultas; Innouantes ea quæ in alia [f] Synodo sunt statuta. Ordinamus quod homines Terrarum Sancti Magni, Castane-

Decimarum solutio diuino, & humano iure debita.

Qui eas soluere recusant ridi excommunicandi.

b Cap. Decimas 16. q. 1
c Exod. c. 22. Leuit. 27. Nu. 18. Deuter. 12 & 26. Eccl. 35 Malach. 3. Cõ Matisc. 2. c. 5 Mogunt. de anno 813. c. 38. c. Parochianos de decimis: Bellar. de mẽbris ecclesiæ militã tis lib. 1. c. 15
d. Cap. diuertimini, & c. decimæ 16. q. 1, c. admonemus c. prædipimus c. nullus, & c. nam qui. 16. q. 2. c. discretioni vestræ de Decimis in 6. c. ex parte c. nõ est in potestate c. cum non sit eód. tit. Syno. Mogun. c. 75 Cõn. Tribur. c. 13. Mogun. de ãno 813 c. 17. & 22. Tri. sess. 25. c. 25 de reform.
e Genes 4. & 14. & 28
f 2. Parali. 31
f Syn. S. M. Caneul. M. S. de anno 1614. c. 17

stane-

stanetæ, Sanctæ Luciæ, & Sanctæ Barbaræ, pro vnaquaque persona apta ad suscipienda sanctissima sacramenta, soluat pro iure decimarum quartam partem modij frumenti singulis annis. In alijs vero Terris obseruetur solitum.

Decretū. 7

De rebus Ecclesiæ non alienandis

BOnorum etiam Ecclesiasticorum eorundemque indemnitati, ac conseruationi consulere volentes, sacrorumque [a] Canonum decretis, ac summorum Pontificum constitutionibus inhærentes, vniuersis Archipresbyteris, Parochis, Sacerdotibus, Beneficiatis, alijsque Ecclesiastica bona possidentibus, præcipimus, ac mandamus ne bona immobilia, seu pretiosa mobilia Deo dicata, seu redditus, & beneficiorum suorum prouentus vendere, transferre, alienare, seu quouis modo obligare, sub pœnis in iure, & summorum Pontificum Constitutionibus contentis, audeant, vel præsumant. [b] locationes vero de rebus Ecclesiarum, vel piorum locorum, quæ locari sunt solitæ, tempus trium annorum non excedant, nec ad illas nisi plus offerentes admittantur, [c] & seruatis omnibus de iure seruandis. [d] Omnibus item supradictis Ecclesiarum bona possidentibus, ac etiam piorum locorum administratoribus, ne huiusmodi bona locent consanguineis, vel affinibus vsque ad tertium gradum inclusiue, sine nostra licentia, sub excommunicationis pœna, interdicimus, & prohibemus.

Locationes vltra triēnium prohibentur

Quę etiam infra triēnium, cōsanguineis vel affinibus non fiant sine licentia

a Con. Agat. c.49. & 53. Nicen 2. can. 12 Cōstātinop. 4 can. 15 & 28 c. monemus cap. non licet c. placuit. 12 q. 2. fere per totam c. nulli de rebus Ecclesiæ non alienandis extrauag. Paul. 2. quæ incipit Abitiosæ: Pi' 4. in bulla q̄ incipit Prouida:

b Extrauaga. Paul. 2. Naua. in man. c, 25 n. 130. & c. 27 nu. 149

c Quę vide apud Quarantam in sum. Bull. u. alienatio

d Con. Oxon. c. 33. yn Nicer. in c. de rebus Ecclesiæ &c:

De bonorum Ecclesiasticorum inuentarijs conficiendis, & præsentandis

ATque etiam, vt supradicta bona Ecclesiastica, quantum in nobis est, diutius seruentur, & diligentius custodiantur; præcipimus omnibus supradictis; tum etiam administratoribus, Procuratoribus, & Oeconomis, vel alijs quomodocunque nuncupati fuerint, bonorum Ecclesiasticorum, Confraternitatum, seù aliorum quorumcunque piorum locorum, vt de bonis earundem Ecclesiarum, & piorum locorum, tam mobilium, quam immobilium, Iuribus, Prouentibus, Iurisdictionibus, redditibus, actionibus, & rebus quibuscunque ad dictas Ecclesias, & loca pia spectantibus, Inuentaria * conficere debeant, per manus publici Notarij diligentissime compilata, & eorundem Inuentariorum exẽplaria in forma authentica, infra trium mensium spatiũ à die promulgationis præsentis Synodi, trasmittere, & transmisisse debeant sub pœna, si contrafecerint, vnciarum sex, nostro arbitrio locis pijs applicandarum, & alijs etiam durante contumacia grauioribus, nostro similiter arbitrio reseruatis.

* Syn. Mogũ. c. 69. Casinē. de anno 1592 sess. 2. cap. 1. & c. 6

DE RELIQVIIS, ET IMAGInibus Sanctorum. Deque illorum Inuocatione, & veneratione.

CAPVT SECVNDVM.

Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ vsus à primis Christianæ Religionis exordijs receptus, & a Sanctorum Patrum consensu, sacrorumque b Conciliorum statutis confirmatus, docet sanctos Christianæ fidei propugnatores, & electos Dei Athletas, qui proprio Ecclesiam sanguine purpurarunt, ac gloriosis meritis, & virtutibus decorarunt; quique cum Christo Crucem in hoc mundo sumentes, eius sunt secuti vestigia, fueruntque illius viua membra, ac Spiritus Sancti Templum, montesque in quibus beneplacitum est Deo inhabitare, & nunc cum eodem in Cælo regnantes, æterna fruuntur sine fine Beatitudine, humili cultu esse venerandos, suppliciter inuocandos, & eorum meritis speranda à Domino per Iesum Christum Saluatorem nostrum, beneficia, & gratias salutares. Ipsi sunt enim, qui de nostra salute eo amplius solliciti, quo de sua sunt fœlicitate securi, assiduè orant pro populo, & vniuersa

Sanctorum veneratio, & sacrarũ imaginum cultus in Ecclesia Dei antiquissimus

a Origen. hõ. 3 in diuer. Euseb. lib. 13. p̃par. Euang. c. 7. Basil. oratione in quadragin. Mart. Nazian orat. 1. in Iulian. Chrisost. hõ. de sanctis Iuuen. & Maximo: Cyrill. Alex. lib. 6. in Iulian. circa med. Damasc. lib 4. de fid, c. 16. Cipr. lib. 4 ep. 5. Ambro. ser. 6 in fin. Hieron: ep: ad Ripariũ: Aug. lib. 20. cõtra faust c. 21. & in psal 96

b Conc. Gangrense c. 20 Bracaren. 3. c. 5. Con. Nicẽ. 2. act. 3. Senõ. in decr. fidei. dec. 13; Con. Later. sub Innoc. 3. c. 62 Trid. sess. 25 de cultu, & ven. Sanctorũ

Sancti sunt viua Christi membra, & Spiritus Sancti Templum

Solliciti sunt de salute nostra

Sancta Ciuitate Hierusalem. Ipsi sunt, quos tanquam Cæli sidera, & Ecclesiæ luminaria tanto securius post huius sæculi superata certamina venerari conuenit & prædicare, quanto iam in fœliore vita victores esse cognoscimus, nosque ad eandem fœliter consequendam, suis meritis nouimus adiuuare. Neque solum sancti, quos Deus ipse nimis vult honorari in se ipsis adoratione sunt digni, sed in sacris etiam suis reliquijs,[a] & Imaginibus, vt & illis signa seruitutis, & submissionis ritè sint exhibenda, adoranda item amplexu, capitis inclinatione, & thuris oblatione veneranda; quo sic cum ipsis amicitiam confirmantes, vnde illi gaudent, & nos gaudeamus, ipsorumque diuitias concupiscentes per bonam emulationem suffragia perquiramus.

Sunt Cæli sydera, & Ecclesiæ luminaria

a Con. Nic. 2 act. 6. ex Con. Constanti. 3 can. 82. Trid. sess. 25. decr. de cultu & vener. sanctorũ Cõstantin. 4 can. 3

Decret. I.

Con. Trid. vbi supra

QVod vt omni superstitione remota, eo quo decet Catholico ritu, & cultu fiat. Parochi munus erit populum docere, non ideo Imaginibus Christi Deiparæ, & aliorum Sanctorum honorem, & venerationem impartiendam, quod credatur inesse illis aliqua diuinitas, & virtus propter quam sint colendę, vel ab eis sit aliquod petẽdum, aut fiducia in ipsis figenda; sed quoniã honor, qui eis exhibetur,[b] ad prototypa refertur, quæ illæ repræsentant, ita vt per imagines quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & sanctos, quorum illæ gerunt simi-

Quo affectu Christi, Deiparæ, ac Sanctorum Imagines sint colendæ

b Con. Nic. 2 act. 4. ex Athanas. lib. 4. contra Arrianos. Sop. Constantinop. 4. can. 3. & 7.

Honor, qui sacris imaginibus exhibetur ad prototypa refertur

similitudinem, veneremur.

Decret. 2.

CVm autem fidelis populus, deuotionis, ac Religionis causa coronas, vel quicquam aliud sacris vasculis in quibus Sanctorum reliquię asseruantur, voluerit admouere; monendus etiam, & docendus erit, [a] ne existimet quicquam virtutis, vel excellentiæ in res ipsas deriuari; Sed manere tantum in illis respectum quendam quo in nobis ipsius Sancti memoria excitatur, & ad eiusdem venerationem affectus mouetur. Ipsa autem admotio cum maxima cautela, & reuerentia fiat; Nec Laicorum opera, sed Clericorum tantum superpelliceis indutorum ministerio.

Qno item affectu sanctorum reliquijs Coronæ admouendæ

a Vasquez de adorat. lib. 3 disp. 4. c. 2

Id autem fieri non debet nisi Clericorum ministerio

Dercet. 3.

IPsa vero sacra sanctorum pignora, non solum in decoris vasculis volumus asseruari, [b] & sub clauibus diligentissime custodiri; sed [c] nec temere detegi, aut de loco ad locum sine nostra licentia [d] transferri: Verum in Ecclesiarum tantummodo sollemnitatibus, ipsorumque sanctorum natalitijs, ad fidelium pietatem excitandam, summo cum decore in altari volumus exponi. [e] Non deferantur autem à Sacrario ad altare, & è contra, nisi cum cereis accensis, & per Clericos in sacris constitutos, & superpelliceis indutos. [f] Quarum etiam omnium, & singularum, prout in vnaquaque nostræ ditionis Ecclesia asseruantur, inuentaria per Archipresbyteros fieri, & in authentica forma ad nos infra duorum mensium spatium à die promul-

Quomodo sanctorum reliquiæ seruandæ sint, & quã, & quomodo exponendæ.

b Con. Auenion. in c. de Reliq. & ven. sanctorum

c Con. Later. sub Innoc. 3 c. 62

d c. corpora. de conse. distin. 1

e Conc. Auenionen. vbi supra

Quod sacrarũ reliquiarum inuentaria cõfici debeant, & ad Sacrum Monasterium in publico archiuio conseruanda transmitti

gationis præsentis Synodi, transmitti mandamus, in nostro publico Archiuio conseruanda.

Decret. 4.
a Con. Later. vbi supra

De nouis miraculis non prædicandis, & nouis sanctorum reliquijs sine licentia non proponendis

QVod si quis eorundem Sanctorum reliquias [a] venales exponere sacrilega temeritate præsumpserit, eo ipso excommunicationis latæ sententiæ vinculo, præsentis decreti vigore, se nouerit innodatum, alijs etiam grauissimis pœnis arbitrarijs pro delicti qualitate plectendus. Quibus etiam obnoxij erunt quicunque eorundem sanctorum reliquias ex vasculis expromere, vt nudæ laicis ostendantur, [b] vel easdem donare, aut pro se recipere, [c] vel noua miracula prædicare, aut sanctorum quorumcunque reliquias à Summo Pontifice non approbatas, nec à nobis recognitas, sine nostra in scriptis licentia, adorandas proponere præsumpserint.

b Syn. Casin. anno 1592. sess. 3 c. 3. decre. 3
c Con. Trid. sess. 25. decr. de reliqui. & vener. sanctorum in fin. Later. vbi supra: Senon in decr. morum c. 40

Decret. 5.

De nouis, & insolitis imaginibus absque licentia non proponendis

VErum non absimili veneratione, ac Sanctorum reliquiæ, eorundem etiam imagines sunt [d] recolendæ, quarum aspectu ad eorum imitationẽ pia mens promouetur, verumque pietatis cultum excitatur. Ne autem in domo Dei, quam Summa sanctitudo decet, aliquod profanum, inhonestum, aut inordinatum appareat, & vt in sacris imaginibus proponendis, omnis tollatur abusus, & omne id vitetur, quod sacrosanctæ Ecclesiæ Sanctissimo fini contradicit; præsenti decreto grauius inhibemus, ne quisquam vllis in locis, aut Ecclesijs nouas, & insolitas imagines,

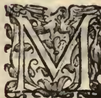
d Syn. Roma. sub Gregor. 3 de anno 733 & alia sub Steph. 3. de anno 768. Damascen. lib. 4 de fid cap. 17 Ambr. ser. 10 in psal. 118

a Con. Trid. vbi supra Seno. in decr. motum, cap. 4 Auenio. in c. de sacris imaginibus
b Con. Nice. 2. act. 4

nes, [a] absque nostra, vel Vicariorum nostrorum respectiue licentia, populo adorandas proponat. [b] Impudicas vero atque ethnicorum effigies, in Ecclesijs suspendi, & multo magis pingi, sub grauissimis arbitrarijs pœnis omnino interdicimus, & vetamus, ne vnde ad pietatem, & religionem incitandi essent fideles, inde lasciuiæ, & irrisionis sumatur occasio.

DE VITA, ET HONESTATE Clericorum.

CAPVT TERTIVM.

Ministrorum Dei quanta dignitas, & excellentia sit, quantaque Deo famulantium vitæ sanctitas, morumque integritas esse debeat, ipsum Clericorum nomen testatur, & officium clarissimè demonstrat: Sicut enim leuitas olim sibi elegit Deus, [c] qui ipsius operi indesinenter incumberent, eique in Testimonij Tabernaculo ministrarent, quorumue munus assiduum in Sanctuarij custodia esset, & Altaris ministerio; quos tamen à reliqua populi multitudine, ita voluit [d] segregari, vt partem inter eos nō haberent, [e] quandoquidem eorum pars, & hæreditas ipse Dominus futurus

Leuitas in lege veteri cur Deus elegerit, & sibi peculiariter assumpserit

c Num. 1 & 3 Deut. 10

d Num. 16

e Numer. 16 Deut. 10. & 18

erat in æternum. Ita etiam in noua lege, in Catholica Eccleſia, quoſdam diuino cultui ſingulariter conſecratos, qui religionis conſeruandæ, ac promouendæ, tum etiam Rerum Sacrarum prouidentiam, ac ſollicitudinem gererent, ſibi voluit deputari, quos Clericos communi nomine vocauit Eccleſia, quaſi tales vita, & moribus futuros, quales Clericalis profeſsio exigit, & ipſa nominis ſignificatio pollicetur: [a] neque enim Clerici notio aliud quam ſortem deſignat, vel quia de ſorte Domini ſunt, vel quia ipſe Dominus ſors, & pars Clericorum eſſe voluit. Et proinde qui vel ipſi pars Domini ſunt, vel Dominum partem habere deſiderant, tales ſe ſe exhibere debent vt, & ipſi Dominum poſsideant, & viciſsim à Domino mereantur poſsideri. Et [b] quoniam nihil ſic homines ad deuotionem, & pietatem excitat nihil Dei Eccleſiam ſic ædificat, quam eorum vita, & exemplum, qui ſe diuino miniſterio dedicarunt, & à ſæculi curis negotijſque remoti, Clericali militiæ conſpiciuntur adſcripti; Ideo illis in eam precipue curam eſt incumbendum, vt mores ſuos ita componant, verba ac ſermones ipſos ita temperent, vt nihil in eis inordinatum, inhoneſtum nihil, nihil non Sanctum, nihil non Religione plenum appareat; [c] quæcunque etiam vera, quæcunque pudica, quæcunque iuſta, quæcunque ſancta, quæcunque bonæ famæ; Si qua virtus, ſi qua laus diſciplinæ,

Leuitico muneri, Clericorum officium ſuccedit in Eccleſia

Clerici, quare ſic dicātur

a Cleros. diſt. 21. Iſidor. lib. 7. Ethimol. c. 12. & de officijs. lib. 2. c. 1 Raban. lib. 1 c. 2. de inſtit. cleric.

b Con. Trid. ſeſſ. 2. c. 1. de reform.

Quanta eorū dem vitæ puritas, & morū integritas eſſe debeat

c Philippen. 3

hæc cogitent, hæc sectentur, quo sic eorum vita coram alijs prælucente, eorum bona opera videntes, & ad imitationem accendi valeant, & Patrem qui in Cœlis est glorificare.

Decret. 1.

De Clericorũ vestitu qualis esse debeat.

MEmores ergo sint Clerici vocationis suæ, qua eos vocare dignatus est Dominus noster, & sicut sacro ordine à reliquis hominibus seiuncti sunt, ita eo præstantius vitæ genus sequantur, quo ordinis dignitate præcellunt. Et cum ad illos Maximè pertineat, quod à fidelibus omnibus exigit Apostolus, nempè; [a] Induimini Dominum Iesum Christum, Ideo taliter tum intrinseco affectu, tum extrinseco habitu, Christianam modestiam obseruare satagant, & honestatem, vt qui Christum induti, & circumdati sunt, Christum quoque spectandum, extrinsecus proferant. Quocirca vniuersis sacerdotibus, & Clericis nostræ Diœcesis præsenti decreto præcipimus, & mandamus, [b] vt vestes deferant longas, & talares, statui Clericali, & illorum ordini, & dignitati congruentes, nigri coloris, non nimia amplitudine superfluas, nec nimia breuitate notandas, nec manicis vtantur coloris à talari veste diuersis. [c] Interius etiam habitu sint contenti simplici, & modesti coloris, non inciso, neque artificiose facto. [d] Caligis, nisi albi, nigri, aut violacei coloris non vtantur. [e] Calceos, & crepidas albas, nisi forte itineris causa, non deferant, nec ad elegantiam incidant. [f] Annulum non

a Roman. 13

b Con. Cart. 4. c. 45. Agate. c. 20. Matiscõ 1. c. 5. Latera. sub Inno. 3. c. 16. Martin. in Con. Constant. sess. 43 Tride. sess. 14 c. 6. & 24. c. 12 de refor. Senon. in decr. morum c. 24 Constãtin. 3 can. 27. Con. Colon. de anno 1536 tit. de officio priuato, & ce. c. 26

c Con. Nice. 2. can. 26

d Clem. 2. de de vita, & honestate Clericorum

e c. Clerici di stin. 3

f Con. Later. sub Innoc. 3 vbi supra

non ferant, nisi propter officium, vel honoris gradum, & tunc vnicum, nec magni pretij. Is [a] denique omnis eorum sit habitus, vt in eo Clericalis ordinis modestia, & honestas; non fastus iactantia, aut elationis vitium deprehendatur.

[a] Con. Senonense in decretis morũ cap. 24

Decretũ. 2.

De Clericorum tonsura modestia, & cauta conuersatione cum Laicis

OMnes etiam Clerici, & Sacerdotes [b] tonsuram, & Coronam iuxta ordinem suum semper deferant, nec comam quoquo pacto nutriant, quia sicut discreti esse debent in conuersatione, ita in tonsura, & in omni habitu discreti debent apparere. [c] In incessu vero honestatem exhibeant, & itineris grauitate mentis maturitatem ostendant. Risus etiam dissolutos, [d] & omnem indecentem oculorum euagationem deuitent. In publicis plateis consessus laicorumque conuentus & familiarem nimis consuetudinem declinent; in quorum conuersatione caute omnino se habeant, nè forte [e] commixti inter gentes, eorum operibus incumbere, & sculptilibus seruire discant, Idque postea fiat illis in scandalum.

[b] Con. Tolet. 4. c. 40. Anicet. Pap. ep. dec. c. 4. Syn. Mogun. c. 74

[c] Syn. Senon. in decre. morum c. 25

[d] cap. his igitur dist. 23

[e] Psalm. 105

Decret. 3.

De ludis Clericis prohibitis

QVo circa grauius interdicimus, id quod etiam Sacris Canonibus est cautum Ne [f] Clerici publicè pila, aut alijs ludis, cum Laicis maximè, ludant. [g] Priuatim quoque ab alearum, & taxillorum ludis, alijsque à sorte pendentibus omnino abstineant; neque [h] ludentium spectatores, fautores, aut testes sint. Personati non incedant. [i] Choreis, saltationibus, tripudijs, & alijs sæcularibus

Clerici personati non incedãt, nec sæcularibus spectaculis intersint

[f] Syn. Senon. vbi supra

[g] De vita, & honest. Cler. c. Clerici, c. Episcopus dist. 35. Con. Constãti. 3. cã. 50

[h] Con. Late. sub Innoc. 3 cap. 16

[i] c. non oportet el 2. de cõsecra. disti. 5 Constantin. 2. can. 24 Cartag. 3. c. 11

non

a Con. Agat. cap.20

bus spectaculis non intersint, [a] ne auditus, aut obtutus Sacris Mysterijs deputatus, turpium spectaculorum contagione pulluatur. In omnibus demum eos mores exprimant, qui in Ecclesiastici ordinis hominibus debent elucere.

Decret.4

Armorum delatio Clericis interdicitur

b c. non pila, & c. conuenior 23.q.8
c Con. Mogũ. c.17. Matiſconen. 1. c.5. c. Clerici de vita, & honesta. Cleric. c. quicunque 23. q.8

ARma Clericorum prima, & præcipua virtutes sunt, tum orationes, [b] preces, ac lacrimæ; has deferri ab ijsdem condecet, has conuenit adhiberi. [c] Sæculi ergo arma, sub grauissimis Sacrorum Canonum pœnis, & alijs arbitrarijs, longe ab illis sint qui milites Christi peculiariter sunt adscripti; quorum vsum ijs tantum permittimus, qui iter per suspecta loca fuerint suscepturi; & tunc defensiua arma tantummodo sint, nec sine nostra, vel Vicariorum nostrorum licentia deferantur. [d] Quo circa etiam omne venationis genus à Sacris Canonibus vetitum illis interdicimus, & prohibemus.

Clericorum arma, q. sint

Venatio Clericis interdicta

d c. Quorundam. c. Epũm cap. omnibus seruis. dist.34 Con. Turon. sub Car. Ma. c.8. Agat. c 55

Decret.5.

Quod Clerici et mulieribus non cohabitent

e Con. Tolet. 4. c. 21

QVamuis [e] conscientiam puram apud Deum omnes habere oporteat, tamen & apud homines famam optimam Clericos præcipuè omni suspitione remota, conuenit custodire, vt iuxta præceptum apostolicum, [f] non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus vitæ sanctæ habeāt testimonium. Quocirca Sacrorum [g] Canonum lege, & innumeris sanctornm [h] Conciliorum decretis Mulierum cohabitatio Clericis fuit interdicta: ea enim vix vnquam suspitione caret, aut periculo, quod qui amauerit

f Rom. 11. 2 Cor. 8
g c. sed si forte c. oportet: c. fœminæ: dist. 81. c. inhibēdum. de cohabit. Cleric. & mulier
h Con. Agat. c. 10. Tolet. 4 c. 41. Constā. 3. c. 22. Moguntiacum c. 49

uerit absque dubio peribit in illo. Illæ ergo solum mulieres in eorum domibus admittantur quarum consuetudo Sacris [a] Canonibus non cōtradicit; Matres scilicet, sorores, Auię, Amitæ, & fratrum vxores, ac filiæ. [b] Ancillas verò ipsis habere non liceat nisi seniores, quæ incontinentiæ fama nequaquam alicubi fuerint suspectæ. Cæterum si quando, quod Deus auertat, Clericos concubinas habere, vel alia ratione inhonestè viuere fuerit compertum, iuxta [c] Sacr. Concil. Trident. aliorumque Sacrorum [d] Canonum dispositionem, seuerissimè in eos animaduertendum edicimus.

a Con. Carta. 3. c. 17. Agate & Tolet. 4. vbi supra b Syn. Augu. n. 10

Nisi de ijs fuerint quarum cōsuetudo sacris Canonibus non contradicit

c Sess. 25. de refor. c. 14. d Cap. Clericos, & c. sicut de cohabit. cleric. & mul.

Decret. 6.

SI [e] sæcularibus viris periculosa est cupiditatis industria, periculosior illis erit, qui habitu, & conuersatione iam sæculares esse desierunt, qui totum quod viuunt, Domino esse deuouerunt. Quocirca Deo militantes sæcularibus curis, & negotijs implicari vetuit [f] Apostolus. [g] Mercaturas ergo, & sæculares, ac illicitas negotiationes non exerceant Clerici. [h] Aliena prædia, vel alios quoscunque fructus, redditus, vectigalia non conducant; neque directè, vel indirectè cum conductoribus in eorum Communionem veniant, [i] vinum, frumentum aliaque segetum genera non emant, vt Carius vendant, sed tantum pro suo victu; nundinas non frequentent. [l] In emendo, & vendendo proxenetæ officio non fungantur; laicorum nemini sordide famulentur, vel inseruiant; Nullorum-

e S. Leo de conflictu virt. & vit. f 2. Tim. 2. g c. cō sequēs c. Episcopus: c. negotiatorem, & c. fornicari dist. 88 Con. Triden. sess. 22. de refor. c. 1. Nice. 2. can. 16. Remen. c. 30. & 32. Clemen. 1 de vita, & honest. Cleric. g Cap. decreuit. dist. 88

Quod Clerici Mercaturæ, ac sæcularib. negotijs non incumbant

Alienorum prædiorū conductores non sint

i Con. Eliber tin. c. 19. Syn. Huldesc. c. 14

l c. Clericus el 2. dist. 91

Non emant ut carius vendant

Proxenetæ nō sint, laicis non famulentur

a c. decreuit, vbi supra Cõ. Calced. can. 3

lorumque a negotia gerant, præterquam propria, & propriæ Ecclesiæ, ac coniunctarum, & miserabilium personarum, vbi à nobis facultatem habuerint. b Nullius tutelam curam ue gerant, c nisi pietatis causa, & nostro assensu; d Apud Iudices Sæculares, nisi vt supra, procuratione, vel Patrocinium non suscipiant; e neque coram iisdem testimonium dicant, f aut querelas, etiam citra pœnam sanguinis, exponant, vel pro alijs fideiubeant, sine nostra licentia. Et ab omnibus demum abstineant, à quibus merito abstinere debet cura Clericalis. Qui in prædictorum aliquo contrafecerit grauissimas Iuris, & arbitrij pœnas pro criminis qualitate se nouerit subiturum.

Nullorum negotia gerant, nec patrocinia aut tutelas suscipiant nisi pietatis causa.

b cap. Ciprianus 21. q. 3
c c. peruenit dist. 86. c. decreuit, dist. 88
d cap. Clerici & c. cum sacerdotis, de postulando
e cap. quamquam 14. q. 1
f cap. Clericū el 2. 11. q. 1. c. sacerdotes. 2 q. 7

Decret. 7.
g Ioan. 15

ALternam dilectionem g à Christo Domino suis fidelibus quasi testamento demandatam, si fideles omnes seruare conuenit, Clericos præcipue decet singulariter amplecti; quam si quis violare, aut turbare præsumpserit, grauiori vindictæ, vt cæteri metum habeant, præsenti decreto ducimus subijciendum. h Quicunque ergo Clericus alium Clericum probris, maledictis, aut conuitijs incesserit sub duorum, aut plurium Testimonium; omni prouentuum Ecclesiasticorum, & communium distributionum perceptione per mensem priuetur, eiusque portio alijs accrescat. Quod si manus violentas alteri Clerico, citra tamen vulnus intulerit, præter i excommunicationis pœnam,

Contra Clericos in pbra & maledicta inuicem irruentes

h Syn. Mogũ. cap. 100

Pena Clerici in alterũ violentas manus injicientis

i 17. q. 4. c. si quis suadẽte

DE PAROCHORUM OFFICIO.

CAPVT QVARTVM.

POpulorum salutem ex Pastorum vigilantia, & sanctitate quam maxime pendere innuit [a] Apostol. Dum eos vigilare admonet, quasi pro animabus eorum rationem reddituros. Hi ergo cum à populi multitudine seiuncti, [b] In altiorem, & sublimiorem officij, & honoris gradum sint assumpti, & quasi in specula constituti, in eos tanquam in speculo reliqui fideles oculos conijcient, vt ex eis sumant quod imitentur; Quibus etiam super custodias standi, & propter aduentum furis vigilandi necessitas est imposita. Cum plurima autem sint, quæ in vnoquoque sacris ordinibus initiato requiruntur, duo tamen præcipue exiguntur in Parochis; Vt nimirum vita moribusque cæteros antecellant, & sacrarum literarum scientia, & cognitione instructi, [c] noua, & vetera de Thesauro suo proferentes, Christi gregem, tam verbi Doctrina, quam operum exemplo pascant, instruãt, & informent. Ori itaque manum apponant, & hanc illi conformem reddant, [d] ne voce Iacobi existente, manus postea Esau esse dignoscantur. Summum, et Pastorem, & [e] Pastorum Omnium Principem imitentur, qui [f] po-

a Hebr. 10

b Con. Trid. sess. 22. de refor. c. 1

c Matth. 13

d Genes. 27

e 1. Petr. 5

f Luc. 24

Parochi in altiorem, & sublimiorē officij, & honoris gradū sunt assumpti

Duo præcipue in illis exiguntur, vita scilicet, & mores boni, ac sacrarum litterarum scientia

nobis, vel Vicarijs nostris, vt supra respectiue probanda, permittendum edicimus; [a] relicto tamē Vicario idoneo, ne interim Ecclesia aliquid detrimenti patiatur; Sacrorum Canonum, & arbitrarijs pœnis qui contrafecerint plectendi.

a Con. Auen. in c. de reside ii. Syn. Nuc. eod. c. Conc. Salet. de anno 1579. tit. 25 c. 7. Hilde sem. c. 2.

Decret. 2.

De diligētia à Parochis ad hibenda in publice, & notorie criminosis corripiē dis

PArochorum etiam diligentia in corripiēdis ijs, qui suæ fidei sunt commissi maxime exigitur & desideratur, ne si in vna corporis parte tabes fuerit, inde pars etiam sincera deficiat: [b] Vnde diligenter quærant, & corripiant perditos homines, publicos nempè blasphemos, concubinarios, aliorum corruptores, coniuges sine Canonica facultate separatim viuentes, venefìcia, incantationes, sortilegia sectantes, vel quod vis aliud facinus exercentes in proximi dammum, & perniciem. Quod si isti ita benigne, & amanter admoniti in suis delictis perseuerauerint, ad nos, vel Vicarios nostros deferant, vel eosdem consulant, vt pro Pastoralis curę officio, remedium possit illis offerri salutare.

b Syn. Nucer. in c. de offic. Paroch. Hildese. c. 2. Casin. de anno 1626. sess. 3 c. 4. decr. 4

Decret. 3.

Quod nullus Parochus alienis Parochianis sine proprij Parochi licentia sacramenta ministret

ET, [c] quia sunt nonnulli, qui proprias oues habentes, alienis etiam ouibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, vt suorum curam negligant; cum tamen ab vnoquoque Pastore proprij gregis reddenda sit ratio, non alieni. Ne quis alienum gregem inuadat, statuimus sub pœna suspensionis ab officio, & alijs arbitrio reseruatis; [d] vt nullus animarum curam gerens alienum Parochianum extra casum neces-

c Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 8. & 9

d Con. Trid. sess. 24. de refor. c. 13. 13. q. 1. c. ecclesias singulas Calistus P. epist. decrē 2 c. 3. Con. ...

necessitatis, aut legitimam causam, quæ legem non habet, in confessione audire præsumat, nec ei Ecclesiæ Sacramentum ministrare, nisi desuper proprij Sacerdotis licentia petita, & obtenta.

Decret.4

a Hæbr. 13
b Rom. 13

Quod Archipresbyteri, sacerdotes, & Clerici omnes, Reuerendis Vicarijs in omnibus obediant

PRæpositis obediendum esse docet [a] Apostol. qui etiam monet [b] omnem animam sublimioribus potestatibus subditam esse debere. [c] Quæ ergo obedientia, & reuerentia Archipresbyteris, & Parochis à Laicis debetur, eadem & ab ipsis suis superioribus est exhibenda. Reuerendis ergo Vicarijs nostris in partibus ab omnibus Clericis presbyteris, & Archipresbyteris omnimodam, sicut & nobis, præstandam obedientiam, mandataque ipsorum obseruanda, & exequtioni demandanda præsenti decreto præcipimus, & iubemus. Ipsi vero Reuerendi Vicarij iuxta facultatem sibi à nobis traditam contra inobedientes, & rebelles, secundum formam iuris, pro delicti qualitate, procedere possint, & valeant.

c Con. Colo. sub Adolpho in c. Quod Pastorum, &c. Syn. Mogun. c. 85. August. c. 8. Hildesem. c. 7

Decret.5.

De processionibus, sine licentia non agendis

ARrchipresbyteris etiam, & Parochis præcipimus & mandamus, ne processiones, siue publicas, siue priuatas extra Ecclesiam, vel intra, absque Vicariorum nostrorum in partibus respectiue licentia, instituāt, vel introducant; [d] quas ordinarias, vel extraordinarias, quando fieri contigerit, vel à Summo Pontifice, vel à nobis, aut Vicarijs nostris indictas, teneantur ad illas Clerici omnes mundis superpelliceis induti concurrere,

d Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 13. Auenion. in c. de Processionibus

Ad illas, quādo fieri contigerit, Clerici omnes, & Cōfratrum sodalitates, accedere teneātur

a Syn. Botun. in ser. de processionibus Nucerina in c. de officio. Parochi

rere, tum etiam Confratum sodalitates; [a] Omnes aūt; stata hora ad Ecclesiam Matricem, vel Parochialem conuenientes, ibi certo loco consistant, nec per Ecclesiam vagentur, sed orationibus vacent, dum solemni sacro peracto, suus cuique tribuatur procedendi locus. Cæremoniarij autem, vt supra deputandi, munus sit in eam curam incumbere, vt processionibus directis bini, & bini omnes incedant, & confusionibus omnibus, ac turbis sublatis, populus sacris precibus, & pijs supplicationibus intentus, procedat.

Processiones quomodo dirigendæ

Decretū.6.

Quia etiam per nouas Summorum Pontificum bullas multa solent ad populum spectantia præcipi, Ideo iubemus, vt quando talis occurrerit casus ipsæque bullæ ad Parochorum manus deuenerint, primo festo, aut Dominica occurrente, illas suæ Parochiæ Populo denuntient, breuiter, & dilucide exponentes quid in illis præcipiatur. [b] Quod si ab ijsdem Summ. Pontific. Iubilea, aut aliæ indulgentiæ emanabunt, easdem statim popolo euulgent, suadentes, vt tantum Thesaurum lucrari non negligant, doceant [c] quid pro illis consequendis, ex Sūmi Pontificis præscripto, sit obseruandum. Caueant tamen ne prædictas, & quasuis alias Indulgentias sine nostra, vel Vicariorum nostrorum licentia populo proponant.

De nouis Sūmorum Pontificum bullis, tum etiā Iubileis, & Indulgentijs populo per Parochos edicendis, & promulgandis

b Con. Salcr. de anno 1579. tit. 33. cap. 5. Syn. Nuc. vbi supra

c Con. Auen. in c. de indulgentijs

Instruendi fideles, quid p indulgentiarum consequtione sit operandum

Dercet.7.

Demum, vt Parochis, & Archipresbyteris melius ouium suarum ratio constare possit; præcipimus, & mandamus, vt libros apud

Quod Parochi librum apud se habeāt in quo notentur nomina baptizatorū confirmatorum, &c.

a Con. Trid. ſeſſ. 24. de refor. matrim. c. 1. & 2. Syn. Auguſte. c. 8

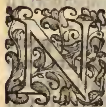
apud ſe habeant quinque, [a] vel vnum in quo ſeorſim deſcribant. Primum nomina omniũ baptizatorum, atque leuantium cum die, menſe, & anno Natiuitatis, & baptiſmi, atque parentum, tum etiam vtrum ex legitimo matrimonio infans fuerit procreatus. Secundum in quo notentur tum confirmatorum, tum ſuſcipientium nomina, & cognomina, dies, menſis, & annus, nec non Reuerendiſſimi Abbatis confirmantis nomen. Tertium in quo ſtatuto ab Eccleſia tempore confitentium, atque communicantium nomina ſint deſcripta. Quartum in quo eorum qui Matrimonium in Eccleſiæ faciem contraxerunt nomina, & cognomina, tempus, Patria, Eccleſia, aliaque acta tam circa denuntiationes quam circa ſponſalia deſcribantur. Quintum in quo mortuorum, & Eccleſiaſticæ ſepulturæ traditorum nomina, & cognomina cum annotatione diei, menſis, & anni annotentur. Prædictos autem libros cum expleti fuerint ad Vicarios noſtros reſpectiue deferri, & ab ijſdem in eorum particularibus Archiuijs ſeruari volumus, & mandamus. In ſupradictis vero, ſi in actu viſitationis Parochos negligentiores extitiſſe compererimus, non niſi graui pænitentia mulctatos à nobis ſe dimittendos ſciant.

Hi autem libri cum expleti fuerint ad Vicarios in partibus reſpectiue deferendi, & in eorum particularibus Archiuijs aſſeruandi

D E

DE SAECVLARIVM Reformatione.

CAPVT QVINTVM.

ON solum Sacerdotibus, & Clericis, sed Laicis etiam ac Sæcularibus nostra debet Pastoralis solicitudo prospicere, quorum saluti Sacerdotes ipsi, qui eorum norma esse debent, instituuntur, & consecrantur. Quo circa memores nos aliquando coram iusto Iudice pro animabus commissi nobis populi [a] rationem esse reddituros, in primis sollicita cura duximus prouidendum, vt non solum Ecclesiasticorum, sed etiam Sæcularium mores vitamque componamus; quatenus vniuersi nostræ curæ concrediti, sicuti [b] vno baptismate in spem viuam regenerati, Vnum colunt Deum, vnamque fidem profitentur, & vnam omnes ambiunt vnius Patris in Cœlo hæreditatem; ita abiecta omni sorde peccati, ad omnia pietatis, & Christiani hominis munera, & officia communi regula, atque præscriptione erudiantur, & reformentur; [c] vt peccatis mortui iustitiæ viuant, & [d] veterem hominem cum actibus suis expoliantes, nouum in Iustitia, & Sanctitate veritatis induant; & [e] in nouitate vitæ per Dei gratiam ambulantes, ali-

a Hebr. 13.
b Ephes. 4. 1. Petr. 1.
c 1. Petr. 2.
d Ephes. 4. Coloss. 3.
e Roman. 6.

quando tandem Cœleſtis Regni, & Gloriæ participes efficiantur. Eos ergo quantum in Domino poſſumus non deſiſtimus hortari, vt quæcunque in hac Sancta Synodo ad morum reformationem, & rectam Chriſtianæ vitæ inſtitutionem ſaluberrime ſunt ſtatuta, ad ſuam ipſorum ſalutem impenſiori cura, ac diligentia ſtudeant obſeruare.

Decret. 1.

IN Primis autem eos, qui temporali gubernationi in vniuerſa Diœceſi noſtra præſunt, monemus & quantum efficacius poſſumus hortamur in Domino, vt Terras, & Caſtra eiuſdem Diœceſis, quatenus ipſorum partes erunt, & ad ipſos ſpectabit, à vitiorum ſordibus expurgare non negligant, pœnas decernentes iuxta delictorum grauitatem, & ſanctarum legum ſtatuta. Vt ita ſi non virtutis amore, ſaltem pœnæ formidine, ab omnibus, quantum fieri poteſt, delictis, & criminibus populus arceatur.

Monentur qui temporali gubernationi in noſtra Diœceſi præſunt, vt eandem, quatenus ad ipſos ſpectat, à vitiorum ſordibus expurgare ſatagant.

Decretũ. 2

CVm iuxta Apoſtol. monita [a] honorabile connubium, & Thorus immaculatus eſſe debeat, [b] quia tamen aliqui relicto legitimo Thoro, ac Dei timore poſtpoſito non verentur adulteras ſuperinducere, & quandoque etiam eaſdem vna Domo cum vxoribus, & filiabus alere, & habere, alij etiam ſoluti, in ſuarum animarum perniciem, concubinas retinere, eiſque cum maximo proximorum ſcandalo conuiuere præſumunt. Horum ſaluti pro noſtri Paſtoralis officij debito conſulere cupientes. Omnibus Archipresbyteris

Contra adulteros, & concubinarios

a Hæbr. 13
b Con. Trid. ſeſſ. 24. de refor matri. c. 8 Conc. Nice. 4 Conſtanti. 3 can. 87. Elibertinũ c. 69 Syn. Hildeſe. c. 44. Con. Ancir. c. 19. Inn. 3. PP. epiſt. 3 decr. c. 4 Cõ. Salegũſta. c. 7 Augu. lib. de decem. Chordis c. 4. & de adulterinis nup. lib. 2. c. 2

teris,& Parochis in virtute Sanctæ Obedien tiæ, & sub arbitrarijs pœnis præcipimus, ac mandamus, vt omnes, & singulos qui in hoc damnationis statu viuere non pertimuerint, tertio moneant, requirant, & hortentur, vt suæ saluti consulant,& à peccato resipiscant. Quod si post tertiam admonitionem infra quindecim dies superinductas, & concubinas non eiecerint, seque ab earum consuetudine non separauerint, ex tunc præsentis Synodalis decreti vigore excommunicationis sententia innodatos edicimus, & pronuntiamus, à qua nisi à nobis, vel Vicarijs nostris in partibus respectiuè, præterquam in mortis articulo absolui non possint. Si autem infra quindecim alios dies non resipuerint, ad nos, vel Vicarios nostros per Archipresbyteros, vel Parochos eorum nomina deferri volumus, vt contra eos ad vlteriora valeat procedi.

Quinisi tertio moniti resipuerint excommunicationi subijciuntur.

Decret. 3.

a Ephes. 5. Colos. 3. b Leu. 25. Deuter. 23. Luc. 9. Psal. 14. Ezech. 18. Clem. vnica de vsur. c Con. Nice. 1. con. 17. Elibertin. c. 20. cap. Nec hoc quoq; c. Quicunque. 14. q. 4. tit. de vsuris per totũ. D. August. in Psal. 36. & ep. ad Maced. 54 Hier. in c. 8. Ezech. Amb. in lib. de To-

Contra vsurarios

VSurarum crimen, quod [a] Idolorum seruituti comparatur, quoue pauperum sanguis,& facultates hauriuntur, & si [b] diuino,& [c] Ecclesiastico Iure sit damnatum; quia tamen non desunt perditi homines, qui aurum,& argentum propriæ saluti,& proximorum indemnitati præferentes, varijs modis Vsuras exercere non verentur; Vt quantum fieri potest huiusmodi scelus à nostra ditione longius arceatur, intelligantque fideles qua pęna in vsurarios Ecclesiastica lege sæuiatur mandamus vt in omnibus Parochialibus Ec-

bia c. 14. & in libr. de bono mortis c. 12. Pius V in Bulla, quæ incipit. Cũ onus, & in alia quę incipit. In eã

clesijs, singulis annis, Dominica I. Quadragesimæ à Parochis, & animarum curam habentibus Constitutio Gregorij Vndecimi in Concilio Lugdunensi contra Vsurarios facta sollemniter publicetur, quam etiam ideo in huius Capituli calce apponendam curauimus.

Decret. 4.

De nouis confraternitatibus sine ordinarij licẽtia non instituẽdis.

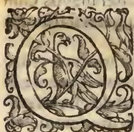
NE vero id quod superioris tantummodo facultate est permittendum, priuata authoritate à quoquam præsumatur, indeque scandalum aliquod possit oriri, præsenti decreto sub excommunicationis pœna prohibemus ne quisquam cuiusuis conditionis, & status extiterit, confraternitates, seu societates erigere, aut de nouo instituere absque nostra approbatione, & consensu audeat, vel præsumat. Antiquas autem, & per Prædecessores nostros institutas, & approbatas, sicuti præsenti decreto, & nos etiam admittimus, & approbamus, Ita nouas Constitutiones, vel statuta nobis inconsultis ab illis fieri sub prædicta pœna, & alijs arbitrio nostro, interdicimus, & prohibemus. Ipsarum vero Confraternitatum Rectoribus, seu Superioribus quomodocunque nuncupatis præcipimus, & mandamus, vt infra tres menses à die promulgationis præsentis Synodi nobis statuta, & Constitutiones suas transmittere, & transmisisse debeant. Si secus factum fuerit, elapsis tribus mensibus earum Ecclesiæ, siue oratoria eo ipso sint interdicta.

Conc. Senon. in decretis morum. c. 30. Syn. Catin. de anno 1692. sess. 3. c. 7. decr. 1. & 2.

Conc. Trid. sess. 25. c. 8. & 9. de reform.

CON-

CONSTITVTIO GREGORII XI. IN CONCILIO LVGDVNENSI CONTRA VSVRARIOS.

Vanquam vſurarij manifeſte de vſuris, quas receperãt ſatisfieri, expreſſa quantitate, vel indiſtinctè in vltima voluntate mandauerint: nihilominus tamen eis Eccleſiaſtica ſepultura denegetur, donec de vſuris ipſis fuerit, (prout patiuntur facultates eorum) plenarie ſatisfactum, vel illis quibus facienda eſt reſtitutio, ſi preſto ſint ipſi, aut alijs qui eis poſsint acquirere, vel eis abſentibus, loci Ordinario, aut eius Vicemgerenti, ſiue Rectori Parochiæ in qua teſtator habitat, coram aliquibus fide dignis de ipſa Parochia; (quibus quidem ordinario Vicario, & Rectori prædicto modo cautionem huiuſmodi eorum nomine liceat præſentis Conſtitutionis auctoritate recipere: ita quod illis perinde actio acquiratur,) aut ſeruo publico de ipſius Ordinarij mandato idonee de reſtitutione facienda ſit cautum. Cæterum ſi receptarum vſurarum ſit quantitas manifeſta, illam ſemper in cautione prædicta exprimi volumus: alioquin aliam recipientis

cau-

cautionem huiuſmodi arbitrio moderandam: ipſe tamen ſcienter non minorem quàm veriſimiliter creditur moderetur, & ſi ſecus fecerit ad ſatisfactionem reſidui teneatur.

Omnes autem Religioſos, & alios qui maneſtos vſurarios contra præſentis ſanctionis formam ad Eccleſiaſticam auſi fuerint admittere ſepulturam, pœnæ Lateranenſis Concilij contra vſurarios promulgate, ſtatuimus ſubiacere.

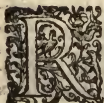
Nullus manifeſtorum vſurariorum teſtamentis interſit, aut eos ad confeſſionem admittat, ſiuè ipſos abſoluat: niſi de vſuris ſatiſfecerint, vel de ſatisfaciendo pro ſuarum viribus facultatum, præſtent, (vt præmittitur) idoneam Cautionem.

Teſtamenta quoque manifeſtorum vſurariorum aliter facta non valeant, ſed ſint irrita ipſo Iure.

DE SEMINARIO CLERICORVM inſtaurando, & proſequendo.

CAPVT SEXTVM.

Concil. Trid. ſeſſ. 23. c. 18. de reform.

Euerendiſſimi Prædeceſſores noſtri cupientes ſaluberrimum Sacri Concilij Tridentini Decretum, circa Seminarij Clericorum erectionem, exequtioni demandare, illud iam erexerunt pro tota

Diœ-

Diœcesi in Terra nostra Tramutulæ. Postea vero iustis de causis in vltima Synodo sub recolendæ memoriæ D. Fabiano à Mathera, inde remotum, decretum fuit transferendum in loco ab eodem Reuerendissimo D. Fabiano deputando. Quod tamen cum neque ab ipso, neque à nostris post ipsum Prædecessoribus fuerit Statutum; Sacri Concilij Tridentini supradicti decreto obsequi cupientes, & tam salutare opus prosequi; Seminarium prædictum in Terra Perdisumi præsenti decreto transferendum, stabiliendum, & promouendum pro vniuersa nostra Diœcesi statuimus, & ordinamus. Cuius executionem Committimus, & Demandamus Reuerendis PP. D. Ioann: Euangelistæ à Cilento; & D. Fœlici à Sarno nostri Sacri Monasterij Decanis, quibus vices nostras quo adhoc concedimus vt possint, & valeant quæcunque per Sacr. Trident. Concil. vbi supra circa hoc sunt disposita, exequtioni demandare.

DE

DE OBSERVANDIS IN FORO contentioso.

CAPVT SEPTIMVM.

IIS ergo quæ animarum ſpirituale regimen concernunt diſpoſitis, reliquum eſt vt ſanctæ huius Synodi authoritas ijs quoque proſpiciat, quæ ad contentioſum forum ſpectare videntur, vt iuſtitia non ſolum ritè, & rectè miniſtretur, ſed quibus decet etiam modis omnibus impendatur; Quapropter, vt cauſæ omnes ad noſtrum Eccleſiaſticum forum pertinentes, quam primum terminentur, nec quiſquam in Ciuilibus, aut Criminalibus cauſis ſe grauatum poſſit prætendere.

Decret. 1. Syn. S. M. Caucnſ. MS. de anno 1614. ſeſſ. 3. c. 20.

De taxa præſcripta nõ excedenda, & cauſarum cognitione citius terminã da, & exercẽda.

PRæcipimus Reuerendis Vicarijs noſtris in partibus, tum etiam Curiæ noſtræ Actuarijs, ne quiſquam taxam in noſtra Abbatiali Audientia præſcriptam quoad mercedem, quæ eis in adminiſtranda ratione in foro Iuditiali competit, quoquomodo traſcendant. In cauſarum expeditionibus ea omnino volumus obſeruari, quæ per Sacrum Tridentinum Concilium ſunt diſpoſita, & Summorum Pontificum Conſtitutionibus Sacriſque Canonibus ſunt ſtatuta, nec à die motæ litis vltra biennium earum expeditionem

Conc. Tride. ſeſſ. 24. c. 20. & ſeſſ. 25. c. 10. de refor.

nem differri volumus, aut prorogari: sed ad pauperum præcipue leuamen, quàm citissimè fieri poterit expediri. Ex quo, tamen non prohibemus quominus in grauioribus causis, ordinariæ & consuetæ secundum iura dilationes fiant. Ipsas vero causas, si ita leues fuerint, vt trium ducatorum summam non excedant, Summarie, & de plano, sola facti veritate inspecta, & absque vllo Iudiciali strepitu terminari volumus, & expediri.

a Syno. S. M. Cauens. vbi supra.

QVoniam vero maximi momenti semper visum est, *a* vt piæ testantium voluntates debite quam primum exequtioni mandentur; ne hæredum auaritia, aut aliorum ad quos spectat incuria, illas intento fine fraudari, aut earundem effectum plus æquo differri contingat; rationabili, & saluberrimo decreto *c* à Tridentina Synodo Ordinarijs est demandatum, vt, tanquam Apostolicæ Sedis delegati, piarum dispositionum, tam in vltima voluntate, quam inter viuos sint exequtores; Quare sub excommunicationis latæ sententiæ poena, omnibus hæredibus fideicommissarijs, & testamentarijs, siue etiam testamentorum exequtoribus ad hoc per testatores nominatis & deputatis, mandamus vt legata ad pias causas intra tempus testamentis ipsis præfixum, alias infra annum à die obitus pie disponentis, persoluãt, alioquin eo elapso earundem piarum & vltimarum voluntatum exequtionem ad nos vti ad Dioecesanum, & Ordinarium ip-

De vltimarũ ad pias causas voluntatũ exequtione.

Decretũ. 2. b c. nos quidẽ c. indicante c. si hæredes de testamẽtis

c Con. Trid. sess. 22. de reform. c. 8.

so. [a] Iure deuolutam esse declaramus. Quod si huiusmodi annuum tempus breuius visum fuerit, iusta, & rationabili causa à nobis vel Vicarijs nostris cognita, quantum rei, & personarum ratio postulare videbitur, poterit prorogari.

a c. tua nobis c. Ioannes de testamenti.

Decret. 3.

Praecipitur notarijs, vt infra decem dies ab obitu testatoris reuelent legata ad pias causas, ijs quorum interest.

SVb eadem item poena præcipimus notarijs omnibus, & quibuscunque, in nostra Diœcesi existentibus, vt infra decem dies à notitia obitus Testatoris, certiores faciant omnes quorum interest de legatis & dispositionibus, quas in publicis Tabulis apud se habent, quarum etiam exemplum nobis, vel Vicarijs nostris respectiue teneantur exhibere, vt pro muneris, & officij nostri ratione, in casibus à Iure concessis circa pias in vltimis voluntatibus dispositiones possit prouideri.

Decret. 4

De condendis testamentis ad pias causas ijs qui ab intestato decesserint.

LAudabilis consuetudo Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium decreto [b] firmata, & in Diœcesi etiam nostra hactenus introducta, semperq; seruata, habet Ordinarij auctoritate legata ad pias causas eorũ nomine esse constituenda, qui vel ab intestato decesserint, vel pia aliqua dispositione de aliquo animæ suæ remedio sibi ipsis neglexerint prouidere. Hanc ergo consuetudinem à nobis vsque ad quartam bonorum mobilium Defuncti partem obseruandam edicimus, & casibus occurrentibus prosequendam; habita tamen semper defuncti hæredum, & superstitum ratione, paternæ etiam Charitatis semper memores futuri.

b Refert Paulus Piascecius in sua praxi Episco. par. 2. cap. 5. num. 36.

DE

DE TESTIBVS EXAMINATO- & Iudicibus Synodalibus.

CAPVT OCTAVVM.

Etus est, & laudabilis consuetudo sacris decretis inducta, vt in omnibus Diœcesanis Synodis aliqui viri spectati, & probati eligantur, qui diligenter inquirant, an aliquod publicum in Diœcesi peccatum corrigendum, emendandumque sit, & compertum ad Ordinarium, seù Vicarium fideliter referant, qui cognitis spiritualibus necessitatibus, & ægritudinibus, facilius possint de salutari, & Opportuno remedio prouidere, ad id autem muneris eligimus Reuerendos Archipresbyteros pro vnaquaque Terra. *De testibus Synodalibus.*

Con. Triden. sess. 24. c. 18. de reform. Quoniam, et animarum saluti magnopere confert, & expedit, vt ad sacras functiones ob eundas digni dumtaxat eligantur, & assumantur; idcirco saluberrimo Concil. Trident. decreto sancitum, & constitutum est in Diœcesana Synodo viros aliquot esse designandos, tum eruditione, tum vitæ, ac morum Sanctitate præstantes, Qui ad sanctæ Dei Euangelia iurent se post habita quacunque humana affectione fideliter suum munus exequturos. Eorum vero officium erit de vita, moribus, *De examinatoribus Synodalibus.*

doctrina, prudentia, & alijs necessario requisitis in ijs qui ad animarum regimen, confessiones audiendas, & ordines consequendos, sunt admittendi diligenter inquirere, & examinare. Huic autem muneri deputantur, & eliguntur infrascripti. Item quia eiusdem Concil. Trident. statuto iuxta Bonifac. VIII. Constit. quæ incipit. Statutum, præcipitur, vt in Diœcesanis Synodis personæ aliquæ eligantur, quę qualitates habeant iuxta eiusdem Bonif. Constitutionem, vt ipsis etiam, præter locorum Ordinarios, causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes à Romana Curia possint committi. Ideo confisi de Doctrina morum probitate, & integritate RR. DD. quos infra nominabimus, illos ad id munus obeundum eligimus, & huic Sanctæ Synodo simul cum electis examinatoribus proponimus. Sunt autem infrascripti.

Concil. Trid. sess. 24. cap. 10. de refor.

Cap statutū de rescriptis. in 6.

De Iudicibus causarum.

EXAMINATORES Synodales.

ADmodum R. P. D. Ioannes Franciscus à Neapoli V.I.D. Prior Sacri Monasterij Cauensis, ac Vicarius Generalis.

A.R.P.D. Ambrosius à Neap. S.T.P. & Prior in Congregatione Casinensi.

R.P.D. Petrus à Cilento S.T.P. Decanus, & Prior S. Ioannis de Terra Roccę Pimontis

R. P. D. Ioannes Euangelista à Cilento S.T. P. Decanus, & Sacri Monasterij Cauensis Cellerarius.

R.P.D. Honorius à Caua Decanus S. Theol. P. & Philosophiæ Doctor.

R.P.D. Fortunatus à Neapol. S. T. P. Decanus, & Vicarius Pertusiæ.

R. P. D. Gregorius à Neapol. Decanus. V.I.D.

R.P.D. Alferius à Neap. S.T.P. Decanus, & Vicarius Cilenti.

R. P. D. Iouita Romanus Decanus S. Theolog. in Sacro Monast. Cauensi Lector, & huius Synodi Cancellarius.

R.P.D. Hieronymus à Neapol. Decanus. S. Theol. P.

R. P. D. Fœlix à Sarno Decanus. S. Theolog. P.

R.P. D. Constantinus à Corato S. Theol. P. & Philosophiæ Lector.

IVDICES CAVSARVM.

R.D. Hieronymus Panella V.I.D. Archipresbyter Terræ Tramutulæ.

R.D. Thomas Mele Archipresbyter Sanctissimæ Trinitatis de Polla.

R.D. Thomas Starnella V.I.D. Archipresbyter Terræ Castri Abbatis.

R.D. Matthæus Angrisanus Rector S. Luciæ de Terra Roccæ Pimontis.

DE

DE PRAESENTIS ALIORVMQ; Synodorum huius Sacri Monasterij Decretis, & Constitutionibus seruandis.

CAPVT VLTIMVM.

T autem eorum obseruantia, quæ in hac Sancta Synodo salubriter sunt statuta, nullius ignorantiæ excusatione possit tergiuersari. Archipresbyteris, & Parochis omnibus præcipimus, & mãdamus, vt statuta præsentis Synodi ad Laicos pertinentia, bis saltem singulis annis vulgari lingua euulgent. Ipsi vero Archipresbyteri, & Parochi, nec non singuli in sacris Constituti, nostræque ordinariæ potestati subiecti, teneantur sub pœna vnciarum auri quinque nostro arbitrio locis pijs applicandarum, huius Sanctæ Synodi statuta atque decreta impressa infra quatuor hebdomadarum spatium computandarum à die, qua primo in valuis Ecclesiarum Parochialium nostræ Diœcesis fuerint affixa apud se habere, ac tenere, tum etiam in eis contenta & sibi ordinata, in quantum quemlibet ipsorum concernunt, sub pœnis in eis contentis, custodire, & obseruare; alijs nihilominus pœnis tum Iuris, tum

Synodalia statuta ad Laicos pertinentia bis in anno vulgari lingua euulganda,

Teneãtur singuli in sacris constituti huius Synodi exemplar impressum apud se habere.

tum Concil. Triden. in suo robore permansuris. Volentes, & declarantes, vbi non est expresse imposita pœna, ad nostrum, vel Vicariorum nostrorum arbitrium intelligi reseruatam. Nobis solum, & successoribus nostris facultatem reseruantes prædictis omnibus addendi, seù eadem minuendi, declarandi, interpetrandi, & aggrauandi, prout visum nobis fuerit in Domino salubriter expedire. Nostrorum verò prædecessorum decreta, & Synodales Constitutiones, quatenus prædictis non obstant, confirmamus, & approbamus. Illud etiam ad conscientiarum quietem, & Tranquillitatem declarantes, neminem harum constitutionum vigore, lætalis peccati periculo esse obnoxium, nisi vbi excommunicationis pœna, vel obedientiæ præceptum est appositum, aut diuino, vel Canonico iure id ipsum quod præcipitur ad peccati rationem pertinuerit.

Synodalia decreta ante ac edita, quatenus pramissis non obstãt confirmãtur, & approbantur.

Vltimo loco Sacri Concilij Tridentini decretis inhærendo, statuimus, & declaramus, quod si fortè contigit aliquem in hac Sancta Synodo suo debito loco non incessisse, aut sedisse, vel quemlibet alium actum quo ius aliquod acquiri quomodocunque possit fecisse, nulli propterea ius de nouo acquisitum intelligi, nec cuiquam præiudicatum, sed omnia in eo statu permanere, in quo ante præsentem Synodum reperiebantur.

Quod nulli in sedẽdo vel incedẽdo sit præiudicatũ.

Demum quia quæcunque per nos in hac eadem Sancta Synodo sunt statuta, ad eius Chri-

Quæcunq; in hac Sãcta Synodo sunt disposita S.R.E iudicio subijciuntur.

Christianæ pietatis, eiusque fidei in nostra Diœcesi conseruationem pertinent, quam Sancta Romana Ecclesia vbique Terrarum docet ac prædicat; ideo eiusdem infallibili iudicio, & eius Sanctæ Sedis beneplacito omnia in ea contenta subijcientes, in eius etiam veræ fidei confessione vsque ad vltimum vitæ spiritum nos permansuros protestamur.

Soli Deo honor, & Gloria.

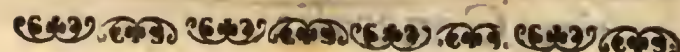
INDEX CAPITVM.

Sessio Secunda.

Sessio Tertia.

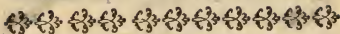
De

FINIS.

Errata grauiora, quę irrepſerunt corrigenda.

Pag. 36	verſu	vlt.	ibi, voluntates	Adde.	Qui.
pag. 37	verſu	37	oblationis.	dic.	obligationis.
pag. 46	verſu	19	hoſtatis.	dic	honeſtatis.
pag. 48	verſu	14	neceſſaria.	dic.	neceſſariæ
pag. 54	verſu	1	earum	dic.	eorum
pag. ead.	verſu	8	viglia	dic.	vigilia
pag. 62	verſu	11	exigunt	dic.	exiguntur
pag. 63	verſu	21	iniuria	dic.	incuria
pag. 70	verſu	26	ſubdiaconorum	dic.	ſubdiaconos
pag. 87	verſu	23	niſponatur	dic.	diſponatur
Pag. 89	verſu	7	concedens	dic.	condecens
pag. 137	verſu	7	dignis	dic.	digitis
pag. ead.	verſu	9	complauit	dic.	complacuit
pag. 145	verſu	18	inuocandos	dic.	innouandos

Imprimatur.

Iacobus Terragnolus Vicarius Generalis.

Fœlix de Ianuario Sacræ Theologiæ Doctor Deputatus vidit.

S

C.